

ПОЛИТИКИН

ЗАБАВНИК

5

динара

БРОЈ

1328

10.6.1977. • ИЗЛАЗИ ПЕТАК

XVIII

ЧУДОВИШТЕ
са Серана Кеја

КОМПЛЕТАН
СТРИП

ОТМИЧАРИ

Ripley

Веровати или не!

БИЛ СТИД

ИЗ САКРАМЕНТА
(КАЛИФОРНИЈА)
НАУЧИО
ЈЕ
НЕКОЛИКО
ЖАБА
ДА
ДИЖУ
ТЕГОВЕ.

ПРВИ

ТЕНКОВИ

КОЈЕ СУ БРИТАНЦИ УПОТРЕБИЛИ
1916. ГОДИНЕ ЗВАНИЧНО СУ НА-
ЗИВАНИ „СУВОЗЕМНИ БРОДОВИ
ЊЕГОВОГ ВЕЛИЧАНСТВА.“

МУМИЈЕ

ЧУЛПА ИНДИЈАНАЦА НАБЕНЕ
НА БОЛИВИЈСКОЈ
ВИСОРАНИ БИЛЕ СУ ПРЕ
1500 ГОДИНА
У СЕДЕКЕМ ПОЛОЖАЈУ,
УШИБЕНЕ У
ЧАКОВЕ.

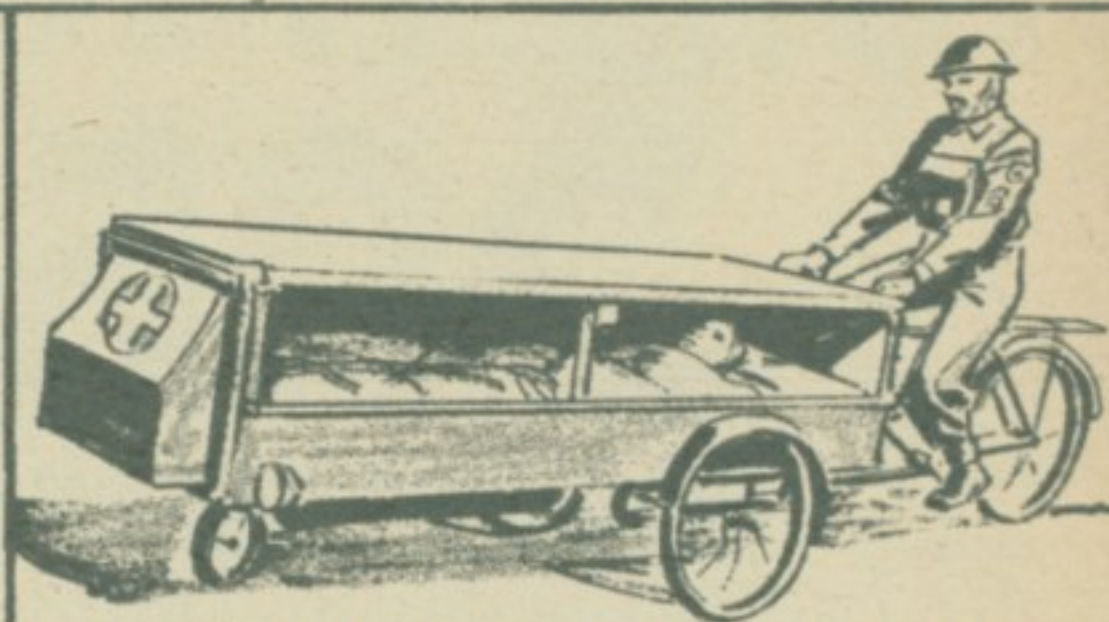

ПОЗНАТИ

ОДМЕТНИК

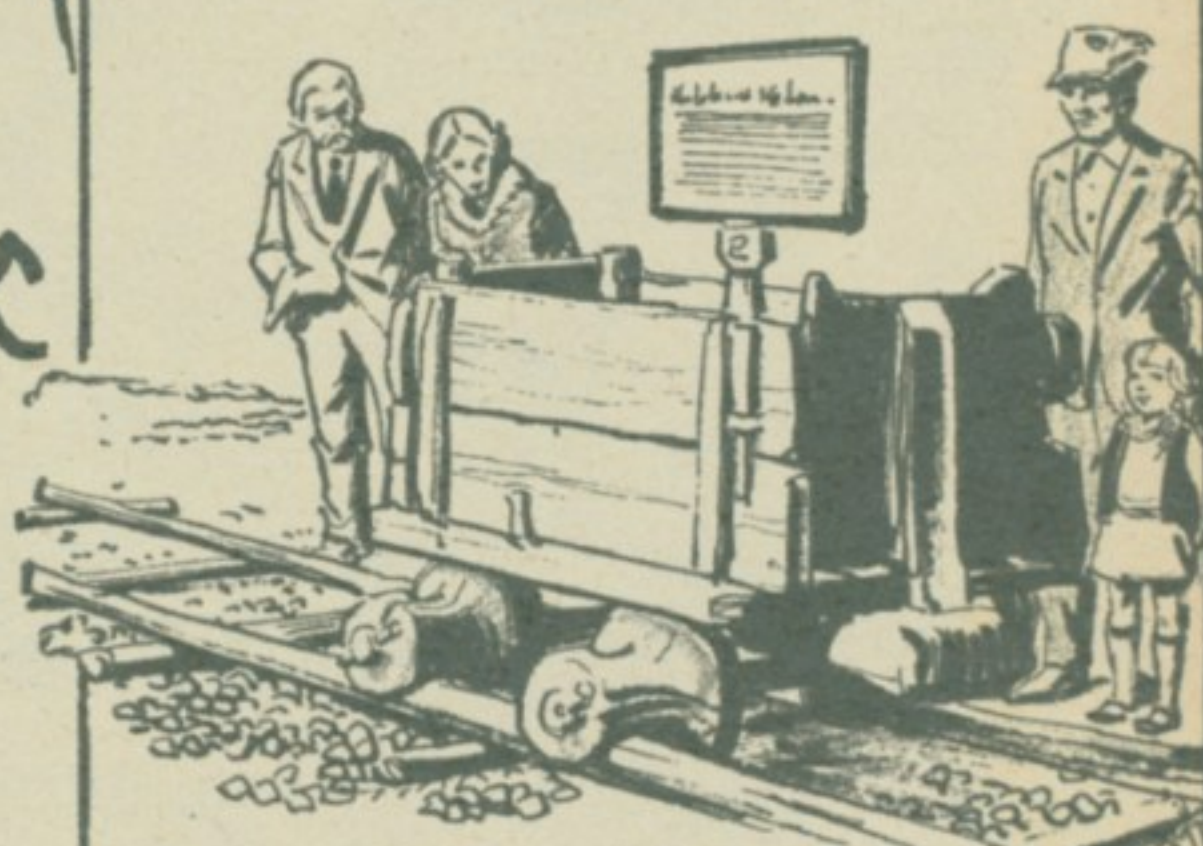
ЏЕСИ ЏЕЈМС

(1847-1882)
ПОСЛЕ
ГОТОВО СВАКЕ
ПЈАНКЕ
У КОЈОЈ ЈЕ
ПОМИЊАН
КАО
УЧЕСНИК,
ПИСАО ЈЕ
ЛИСТОВИМА
ПОРИЧУКИ
СВОЈЕ
САУЧЕС-
НИ-
ШТВО.

АМБУЛАНТНА КОЛА

КОЈА ЈЕ ЗА ВРЕМЕ ДРУГОГ
СВЕТСКОГ РАТА УПОТРЕ-
БЉАВАЛА БРИТАНСКА
ТЕРИТОРИЈАЛНА
СТРАЖА - ЧЕСТО СУ БИЛА
- ТРИЦИКЛИ!

ПРВУ ЖЕЛЕЗНИЦУ НА СВЕТУ

ИМАЛА ЈЕ ОКО 1500. ГОДИНЕ,
АУСТРИЈА: ПО ДРВЕНИМ ШИНАМА
ВУЧЕНИ СУ ДРВЕНИ ВАГОНИ
БЕЗ ТОЧКОВА.

© King Features Syndicate, Inc., 1977. World rights reserved. 3-13

ЈЕСТЕ ЛИ ВЕЋ ЧУЛИ ДА...

● код деце први зуби почињу
да расту између 5. и 8. месеца
живота. Међутим, када се 1638.
године родио Луј XIV већ је
имао два израсла зуба. Између
5. и 10. године почињу да се
мењају зуби и они који израсту

остану такви за цео живот. То
није био случај код једне Фран-
цускиње, зване Лисон, којој су
се током живота четири пута
мењали зуби. Овај феномен је
забележен 1896. године и по-
знат је у медицини као — слу-
чај Лисон.

● гомила камења у близини
малог места Блармакфолдака
(Шкотска) означава место где је
клан Макдоналда потукао клан
Кембела 1345. године. Од тада
сваки Макдоналд када прође
поред те гомиле дода још један
камен, а сваки Кембел уклони
један.

● у средњем веку бибер је био
драгоцен и није се користио
као зачин већ да би омекшао
месо, а највише као лек за сти-
мулисање рада срца и против
 болова у слабинама.

● у старсј Спарти сви они који
би се превише утојили морали
су вежбама и дијетом да скину
сувишне килограме да би могли
да учествују у ратовима које је
Спарта стално водила.

● данас је познато око 200.000
биљака вишег реда, 10.000 врсти
маховина, 15.000 алги и лишаја,

50.000 гљива. Али, то је само
део биљног света јер су многе
области на нашој планети још
неиспитане.

● у САД може да се купи сла-
галица која се састоји од 10.400
комадића. Они стрпљиви који
успеју да их сложе добиће сли-
ку чије су димензије 4,50 x 3 ме-
тра.

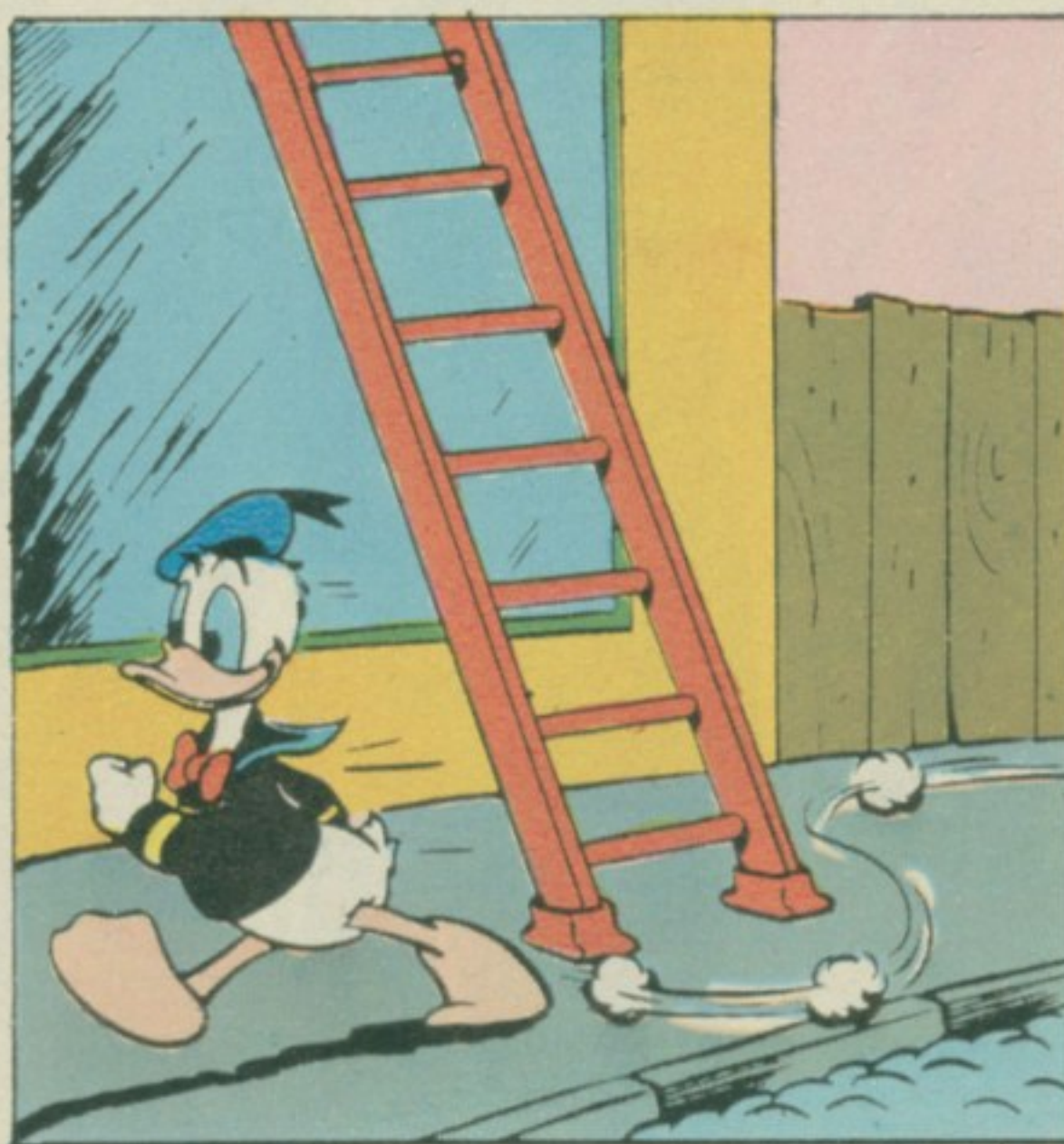
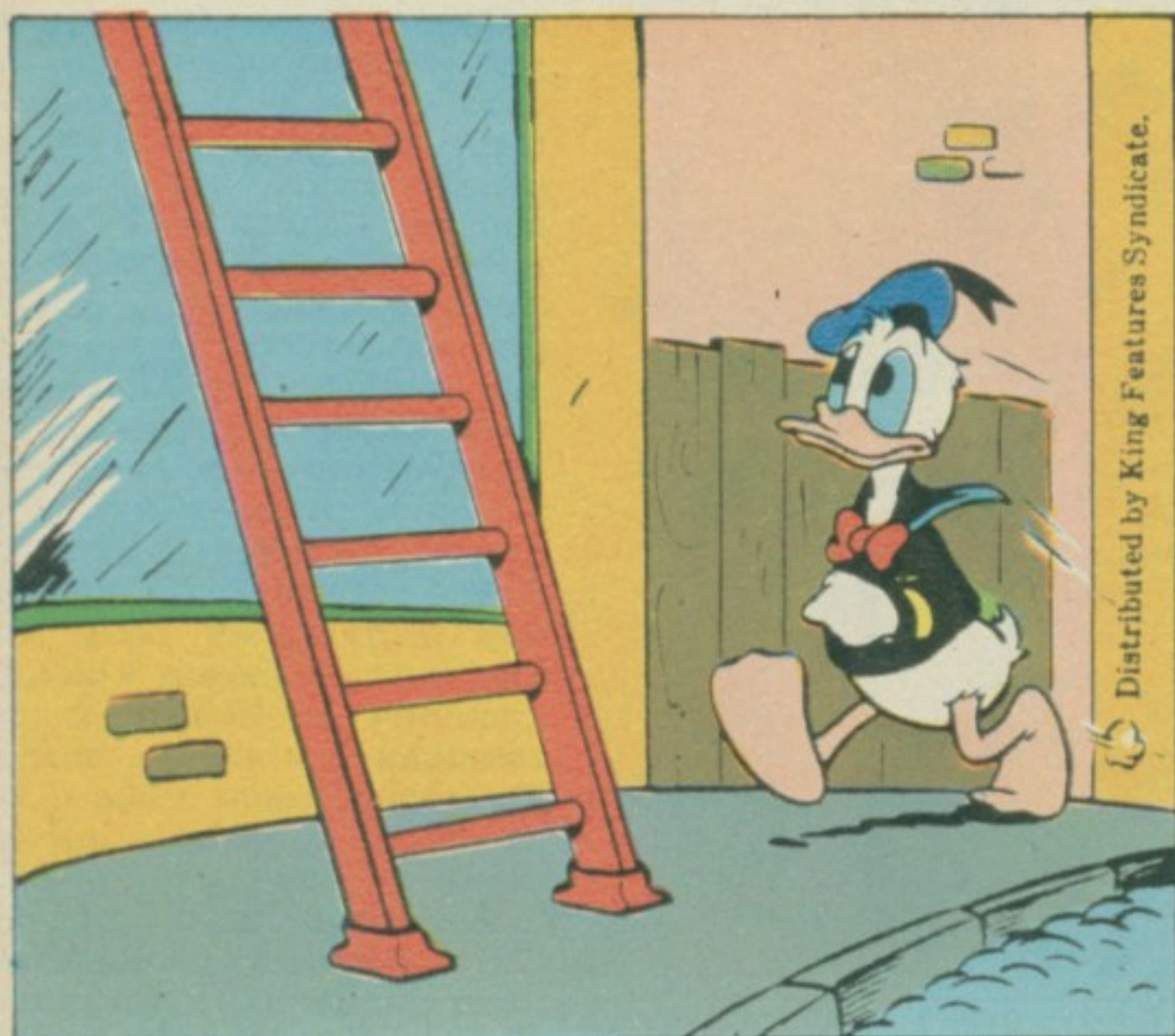

● америчког биохемичара Фор-
мана занимало је колико човек
вреди. Израчунао је количину
угљеника, кисеоника, азота, фос-
фора, водоника и других еле-
мената који улазе у састав чо-
вечијег тела и утврдио да њи-
хова вредност износи 3,5 долара.

WALT
DISNEY

ПАЈА ПАТАК

„Канађанин“ у Цариграду

ПОСЛЕ ДУГОГ ЧЕКАЊА И САКРИВАЊА ОД ПОЛИЦИЈЕ ТИТО ЈЕ СХВАТИО ДА СЕ У ДОМОВИНУ МОЖЕ ВРАТИТИ САМО АКО СЕ ПОСЛУЖИ ЛУКАВСТВОМ.

У пролеће 1940. године Тито се из Москве, бродом преко Одесе и Цариграда, враћао у домовину. Као генерални секретар КПЈ у Москви је реферисао Коминтерни о сређивању стања у Комунистичкој партији Југославије и о успешно извршеним задацима који су му поверени пре годину дана. Коминтерна је тада оценила да је ново руководство КПЈ с Титом на челу консолидовало Партију и да је она стекла поверење радништва. Ето, с таквом оценом и новим задацима Јосип Броз је средином марта 1940. кренуо из СССР-а за Југославију. Журио је у домовину јер су га у њој чекали веома одговорни послови, а у Европи је већ беснео други светски рат.

ТАЈАНСТВЕНА ПОСЕТА

★★★★★★★★★★★★

Но, као за инат, већ отпочетка, на сваком кораку, тешкоће и перипетије. Најпре је, баш пред полазак на пут, добио грип, због чега је морао да сачека бар док не прође температура. Некако и то преброди, али кад стиже у Истанбул, устаници да му пасош није у реду и да нема потребну визу. А полицијска контрола у Турској је била врло строга. Ту почињу муке. Његов пасош је, наиме, гласио на име натурализованог Канађанина грчког порекла Спиридона Мекаса. Како да набави визу? Ако се појави у канадском конзулату, сигурно је да ће га открити. Зато, преко везе, јави у Загреб да му тамо

то среде, тј. фалсификују визу.

Чекајући тако нове документе, који би га безбедно довели у Југославију, Тито је под именом Мекаса одео у хотелу „Континентал“. Понашао се ноншалантно, делећи осмехе и понекад бакшиш, како не би ни једног тренутка дао било коме повода да посумња да он није послован човек. Једног дана, када је узимао кључ од собе, портир му рече:

— Господине Мекас, тражили су Вас пре подне неки Канађани.

— Јесу ли ми оставили какву поруку?

— Нису, рекли су да ће опет наићи.

Тито је претпостављао да би то могла бити веза из Југославије, али му је било сумњиво да их је било више. У ствари, била су двојица: човек који му је донео пасош и један његов пријатељ, веза из Истанбула. Истина, могли су га тражити и Канађани, рецимо они који су чули да се ту налази неки њихов земљак па хоће да га виде. И ко зна ко све још! Можда и полиција?! Зато је сутрадан рано отишао из хотела, а касније се вратио. Тако је урадио и следећег дана.

Портир му је трећег дана, кад се увече вратио, рекао:

— Данас је опет долазио један Канађанин.

ПРЕТРЕС НА БРОДУ

★★★★★★★★★★★★

Сутрадан рано ујутро појавио се „Канађанин“ — партијска веза Владимир Велебит. Донео му је нови пасош, али, на жалост, неупотребљив. Па се тако чекање у Истанбулу отегло три месеца. Није било друге него се морало покушати са старим, фалсификованим пасошем на име Спиридона Мекаса. Пошто на добијање југословенске везе није могао рачунати, Тито се послужио лукавством. Једноставно оде у бродску агенцију и као „канадски грађанин“ купи карту за Америку.

— Желим да путујем италијанским бродом „Рекс“, који полази из Напуља — рекао је службеницима агенције.

Природно, то је подразумевало да најпре возом пропутаје кроз Југославију, јер је само преко ње могуће стићи у Напуљ. Неће бити сумњив ни турској, ни бугарској, ни југословенској полицији. У међувремену је у Истанбул допутао нови партијски курир из Загреба, студенткиња архитектуре Мира Ружић. Била је стручњак за фалсификовање докумената, па је руком у пасош уцртала југословенску визу. После тога је Тито лако добио и бугарску визу. Затим настави возом кроз Македонију и Србију и без тешкоћа стиже у Загреб. Ту, једноставно, сиђе с воза и оде у свој илегалан стан.

Неколико дана касније Тито прочита у новинама како је некакав Спиридон Мекас, Канађанин, забрињу италијанску и енглеску полицију. Јер, поменути Мекас је купио карту за брод „Рекс“, али се није појавио у напуљској луци, нити је отказао пут за Америку. Кад су то јавили и у Истанбул, турска полиција је била уверена да је тај Мекас шпијун. Брод је крећу у Америку, али су га у Гибралтару енглеске власти претресле. Веровале су да је тај „шпијун“ ипак на броду, с тим што је сигурно променио име.

Чита Тито ово у новинама и задовољно се смеши. Како и не би, кад је надмудрио полицију пет година! (Из књиге Звонка Штаубрингера „Тито, грађанин света“)

наука 41

ВОДЕНИ ЗИД

Суецки канал, највећи морски канал у свету, пролази најужим и најнижим делом Суецке превлаке и на свом путу пресеца неколико језера, међу којима и Велико горко језеро. Недавно су рониоци који раде на том језеру приметили необичну појаву — када су хтели да зароне, супротстављала им се

вода. Нека необјашњива сила избацивала их је на површину па су научници почели да испитују воду на „зачараном месту“. Показало се да је прекид пловидбе кроз Канал, од 1967. до 1974. године, због политичких разлога, веома смањило размену воде у Великом горком језеру. Вода је била непотрошена и убрзо се заситила солима из слојева песка и садре који прекривају дно Језера. Ту се образовао слој веома згуснуте воде, дебљине око два метра, који се испречио између површине и дна и избацивао рониоце на површину.

ТОПЛА ЗЕМЉА

Пре неколико година јапански научници су објавили да претпостављају како

Земља постаје све топлија услед велике експлоатације нафте, природног слоја који је хладан. Британски геолози, који су радили у Саудијској Арабији, потврдили су ову претпоставку. Од 1970. до 1976. године мерили су температуру Земље на дубинама преко хиљаду метара, и то у различитим нафтоносним подручјима. Испитивања су показала да се температура, за ових шест година, у нафтоносним подручјима подигла са 38 на 47 степени Целзијуса.

НЕОБИЧАН ПРОИЗВОД

Наше новчанице и ковани новац израђују се у Заводу за израду новчаница у Београду који је у саставу Народне банке СФРЈ. То је прави ритуал. Ниједно обезбеђење у земљи, ваљда, није такво и толико као оно које прати процес „прављења пара“. Ту је одиста немогуће узети новчаницу ма како био маштовит покушај.

НЕВИДЉИВИ ЗНАЦИ

Срце и душа новчанице и највећа одбрана од фалсификатора је папир. Југословенске новчанице од 20 и 1000 динара штампане су на једном од најбољих на свету, сличном ономе који има енглеска фунта. Израђује се у домаћој фабрици и то од чистог памука! Због особене структуре немогуће га је фалсификовати.

Поред тога што је папир сам по себи одбрана од фалсификатора, он садржи и видљиву нит од синтетике на којој је угравирана видљива ознака „СФРЈ“. Невидљиви знаци налазе се на неколико места на новчаници у виду флуоресцентних нити и они се могу уочити само приликом експертизе на специјалним уређајима.

Израда новчаница условљена је алатима и клишеима. Они се раде

углавном ручно. Нарочито је мукотрпан пут до клишеа (металне плоче величине и облика новчанице од којег се лију матрице за штампање и који садржи све оно што се отискује на папирној монети). Гравирање клишеа је пипав посао и траје по неколико месеци, па и дуже. Увек се ради неколико идејних решења. На крају радног времена сви алати, плоче за клиширање, новчанице у производњи, папир, све, баш све што је на било који начин везано за њихову израду, комисијски се предаје и ставља у заводски трезор, а по доласку на посао на исти начин прима. Зато за људе у Заводу често у шали кажу да половину радног времена проводе у сеобама од радионица до трезора и обрнуто!

Новчанице се штампају у такозваној дубокој линијској штампи. Од уласка табака папира у машине до изласка новчаница, готово двадесетак пута се врши пребројавање што табака што новчаница на табацима! Рад тече у фазама. Прво се на папир ставља подлога и њу чини тон

СТРОГО КОПИРАТИ ПАПИР

добити наношењем неколико боја једне преко друге (опет због заштите од фалсификовања). Готов новац истовремено броје три апарата, сваки различите свежњеве. Укупан збир мора да одговара збиру новчаница на табацима пре сечења и одговарајућем броју табака пре штампања. Недостаје ли само једна новчаница, Завод се затвара док она не буде пронађена!

Поступак с металним новцем је исти. Он је захвалнији за оптицај због неуништивости. Новчанице од 20 и 1000 динара издрже 3000 до 6000 савијања, код осталих је тај број скромнији: највише 1200!

Похабане новчанице се уништавају. Из свих крајева земље сливају се у Народну банку СФРЈ у Београду, ту се изброје и, уз највећу контролу и обезбеђење, пребацују до пећи за спаљивање (и ово место је тајна). Пред вратима пећи сачекује их и прима нова комисија, по-

ново броји и тек онда одлазе у пламен. У току једне године уништи се и преко 100 тона новчаница. Готово десет вагона!

БЕТОНСКА КУТИЈА

Једина установа овлашћена да штампа новчанице и кује метални новац је Народна банка СФРЈ. Колике ће количине годишње бити пуштене у оптицај веома је сложено питање, али у сваком случају довољне да обезбеде несметану производњу, промет и услуге. На крају прошле године у Југославији се обртало нешто око 49 милиона динара у готовом новцу. Ваља рећи да је то само око 25 одсто целокупне новчане масе. Остали новац је „невидљив“. То су, углавном, средства на жиро-рачунима радних и других организација. Оне једна другој плаћају путем налога за скидање новца са сопственог и преbacивање на туђ рачун. Другим речима, он је исказан само цифрама.

Новац се чува у трезорима Народне банке СФРЈ и народних банака република и покрајина.

Штампање и чување новчаница у трезорима наших народних банака прави је ритуал. Од рата до данас не памти се да је у том процесу неком пошло за руком да присвоји макар и један примерак.

Један од трезора у Београду, прича је за себе. Смештен је испод зграде, као нека врста чардака ни на небу ни на земљи. Наиме, он је огромна кутија са зидовима од армираног бетона, одигнут од тла и почива на четири стуба, док је горњом површином окачен о зграду челичним шинама. На тај начин свуда око њега је слободан простор.

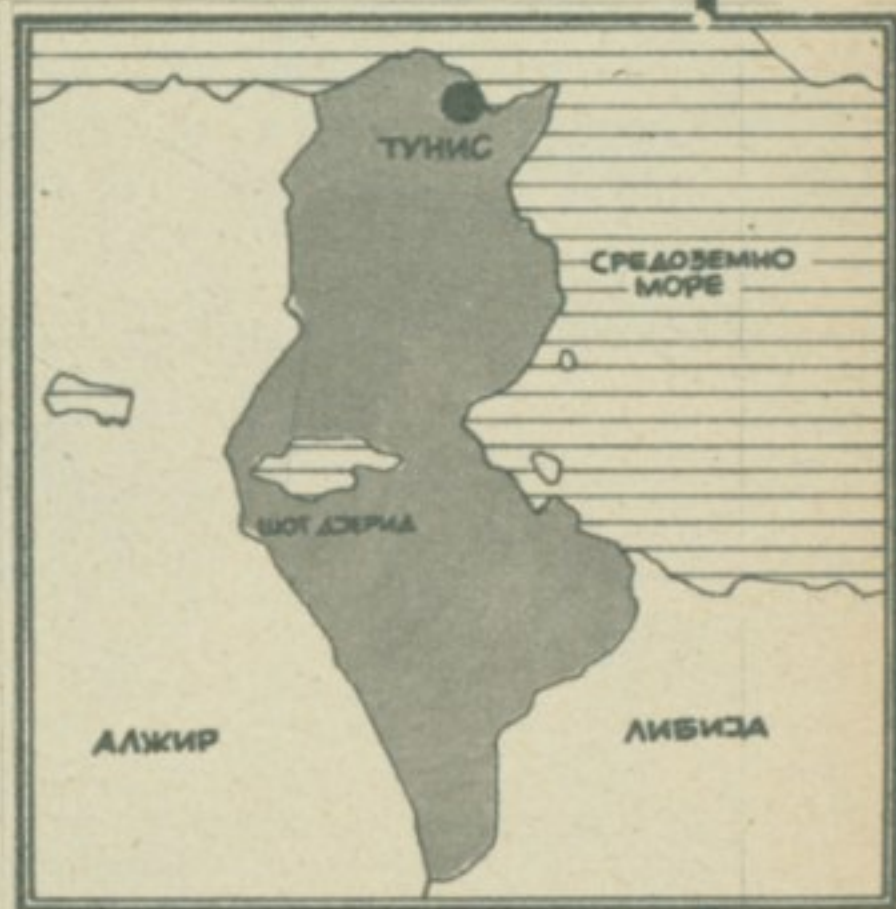
Да би се та ризница оробила, што није могуће ни у сну, потребно је продрићи испод земље до слободног простора око ње, па се тек онда уз помоћ све силе технике бацити на бушење зидова. Разуме се, бука би пробудила и глуве, али до тога практично и не би дошло јер се по уласку у „ваздушни опасак“ одмах активирају алармни уређаји, да се и не говори о скривеним камерама које су непрестано укључене. Осим тога, ту је и један стари изум који задиљује својом једноставношћу. Његову „технику“ чини обичан сат подешен да ради само шездесет минута! Окачен је на зиду изнад трезора. Чувар који шета око „кутије“, дужан је да га навије и тако продужи његов рад за следећи час, односно то га обавезује да стално обилази око трезора и будно мотри.

Врата трезора дебела су око пола метра и тешка четири и по тоне! Имају три браве, а сваку отвара посебан кључ. Ризничари су — комисија. Њени чланови поседују одвојене кључеве које једни другима не смеју показати ни по коју цену! У случају да неко од њих изгуби кључ, браве се одмах мењају.

Правило је и оно важи за све — директора трезора, гувернера Банке па чак и највише државне функционере — да нико од њих појединачно не може ући у трезор! Унутра смеју ступити најмање три особе у исто време! М. Тодоровић

НЕСВРСТАНИ СВЕТ

ТУНИС

БУНТОВНИ АПРИЛ

Тунис, земља у северном делу афричког континента, удаљен је од Европе само 140 километара, заузима површину од 164.158 квадратних километара. Према последњим подацима у њему живи око 5,5 милиона становника. Највише има Арапа, Француза, Италијана и Јевреја, док староседеоци Бербери (око 2 процента од укупног броја становника) живе на југу земље.

У другој половини 18. века Француска је у овој земљи имала неколико сталних трговачких представништава. Почетком 1878. године споразумела се са Великом Британијом да јој уступи Кипар, а она да окупира Тунис; француски војници то и чине 1881. године савладавши у крви безуспешан отпор становништва. Почетком 20. века у овој земљи почиње да буја национални покрет за ослобођење и независност, који се разбукутава после првог светског рата када у борбу против колонијалне експлоатације улазе широки народни слојеви.

Већ 1920. године оснива се и КП Туниса, као орган КП Француске, која се четрнаест година касније осамостаљује. Током 1924. године у многим градовима избијају штрајкови и демонстрације, јер је ионако тежак положај радника по лукама, фабрикама и рудницама погоршала светска економска криза. Халиб Бургиба 1934. године оснива странку Нео-дестур која се одлучно залаже за протеривање колонизатора из земље. Долази до многобројних сукоба између полиције и народа, од којих је нај-

крвавији био онај у априлу 1938. године, после чега власти забрањују све напредне странке и хапсе националне вође. После другог светског рата политичка и економска доминација Француске у Тунису и даље се наставља, па се питање независности ове земље износи 1954. године и пред УН. Француска мора да пристане на одређене уступке, а тек 1956. године признаје и потпуну независност државе.

Природни услови земље нису најпогоднији за земљорадњу. Ипак, овде се гаје житарице, агруми, маслине, шећерна репа, а многи производи морају и да се увозе. Сточарство је значајан извор прихода за велики део сеоског и номадског становништва које гаји козе, камиле и говеда. Рудно богатство је велико, највише има сирових фосфата, гвоздене руде и нафте чија је годишња производња преко 4 милиона тона.

Француска колонијална управа оставила је у овој земљи развијену мрежу друмског и железничког саобраћаја, као и неке добро опремљене луке у којима данас постоје бродоградилшта. У Тунису данас има око 30.000 студената од којих је једна четвртина на постдипломским студијама у иностранству.

Као арапска, несврстана земља у развоју, Тунис се одмах спределио за политику мирољубиве и активне сарадње са другим државама и одлучно се супротставио подели света на блокове. Учествовао је на свим скуповима несврстаних, као и на скуповима арапских држава и медитеранских земаља од којих је неке сам иницирао.

У ЗАВРШНИМ ФАЗАМА ПРИПРЕМА, МАТЕ ПАРЛОВ ПОСЛЕ УОБИЧАЈЕНОГ ТРЕНИНГА КОЈИ СЕ САСТОЈИ ОД ТРЧАЊА И ВЕЖБИ НА СПРАВАМА ЈОШ И СПАРИНГУЈЕ. ЗА ВРЕМЕ ЈЕДНОГ ТРЕНИНГА ИЗГУБИ ЧЕТИРИ ДО ПЕТ КИЛОГРАМА ТЕЖИНЕ И ВЕЛИКЕ КОЛИЧИНЕ ТЕЧНОСТИ КОЈУ НАДОКНАЂУЈЕ МЛЕКОМ.

читаву своју каријеру пратио нападним хвалисањем, па чак написао и књигу „Ја највећи!“, Мате ниже успехе готово нечујно. Али, не само у боксу:

— Мој хоби су дипломе, каже он.

А има их већ три, пошто је завршио средњу уститељску и средњу управну школу и економски факултет. Сада се налази на пост дипломским студијама из економије у Љубљани и у поредо са десеткама полаже испите на недавно отвореној Високој тренерској школи у Београду! Ни то није све: Мате се бави куглањем, па и то чини сјајно. Најбољи је члан републичког лигаша из Пуле и вели да ће, кад остави бокс, да се посвети баш овом спорту. Има намеру тада да изазове на мегдан самог Николу Драгаша, југословенског и светског првака у куглању! За 28 Матиних година то је одиста велики успех, чак и за свестраног човека какав је он.

Свакодневни Матин тренинг састоји се од трчања, одмора, па вежби на справама. То чини у свом

ПАРЛОВ ПРОТИВ КЛЕЈА?

МАДА

Када је у чувеном мечу са Сони Листоном у Мајами Бичу 1964. године Касијус Марселус Клеј постао професионални првак света у апсолутној категорији, нокаутиравши већ у 8. рунди противника, у сасвим другом крају света, на северном Јадрану, почео је да боксује шеснаестогодишњи Мате Парлов. Шест година доцније, Мате је — тада већ првак Југославије — доживео први и једини нокаут, у Панчеву, од Немца Брауска, а мало доцније, тада већ Мохамед Али — у 47. професионалном мечу са Џоом Фрејзером, први пораз у каријери. Изгубио је меч на поене и рекао:

— Никада више нећу на ринг, само смрт је гора од овог!

Ипак, реч није одржао, као, уосталом, много пута до тада и после тога. Мохамед Али — сада опет Касијус Клеј — боксује и даље, па иако највећи светски организатор бокс-мечева Дон Кинг најављује за ову јесен невиђени опрштајни спектакл после којег ће, „брбљивац из Луисвила“ заувек рукавице окачити о клин, томе не треба поверовати без резерве. За ову јесен и Мате Парлов најављује велику боксерску приредбу: спрема се да изазове Енглеза Контеха, светског првака у полутешкој категорији. Био је то

повод за размишљање о изгледима да једном у блиској будућности — Парлов и Клеј укрсте рукавице. На равно, под условом да Мате промени категорију, а он има тежину за тешку.

ПРВИ МИЛИОНСКИ ХОНОРАР У ИСТОРИЈИ

Какав је био досадашњи пут ова два аса до врхунске славе у рингу? Данас тридесет четворогодишњак. Клеј је са 17 година освојио највеће америчко признање у аматерском боксу Националну златну рукавицу и исте 1960. године стао на победничко олимпијско постоље у Риму, у полутешкој категорији. Победио је у финалу Пољака Збигњева Пјетшиковског и тако освојио златну медаљу.

Два олимпијска раздобља после тога, у Минхену 1972. године, на исти начин тријумфовао је Мате Парлов: после победе над Кубанцем Кариљом, постао је први југословенски боксер који је освојио златну олимпијску медаљу. Мате је победио и на Светском првенству у Хавани, остваривши тако највише што се може у аматерском боксу и после 312 борби — постао професионални боксер.

Клеј је то учинио 1961. године. Врхунац његове сјајне каријере представља онај нокаут над Листоном у Мајамију када је освојио највише што се може у професионалном боксу. Међутим, већ 1965. године изгубио је титулу не у рингу, него због одбијања да са америчким прупама пође у вијетнамски рат. Осуђен је на пет година затвора и новчану казну од 250.000 долара (први део казне није извршен). Клеј је тада пришао секти црних муслимана и променио име. Повратак у ринг значио је и први његов пораз, када су судије, 8. марта 1971. године, одлучиле да гласају за Фрејзера. Иако је овај меч столећа нетремице пратио преко телевизије готово цео свет, многи су доцније тврдили да је све било унапред режирано, како би реванш привукао још већу пажњу и донео — још већи приход. Јер, први пут у историји бокса, такмичарима је додељен милионски хонорар: Клеј и Фрејзер добили су по два и по милиона долара.

После тачно три године и седам месеци, 8. октобра 1974. Клеј је опет постао носилац ласкаве титуле апсолутног светског првака: нокаутирао је Џорџа Формена у 8. рунди, у заирској престоници Киншаси. Остао је и тада доследан у пружању подршке борби против расизма, одбивши да

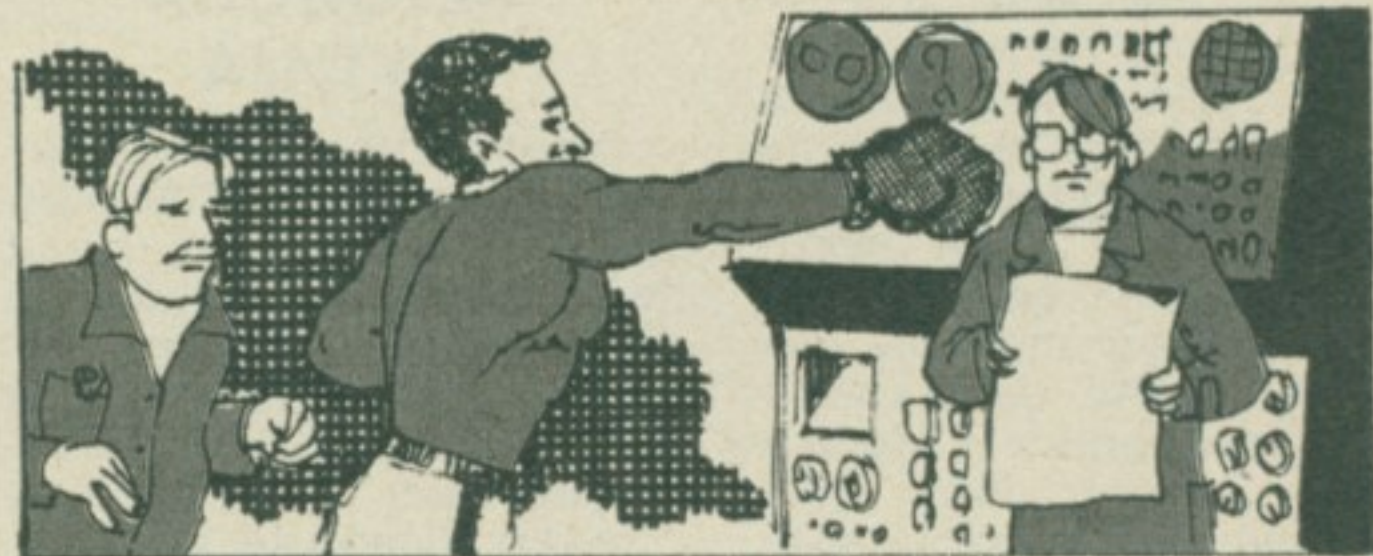
боксује у Јужној Африци. Додуше, овога пута то га није стајало титуле. Од тада је непобедив.

МОЈ ХОБИ СУ — ДИПЛОМЕ!

Мате Парлов је до сада имао 19 борби као професионалац. И док је Клеј

дому у Фажани, а у сали су тада присутна само два мала мајмуна, Матини љубимци. Они га, каже, забављају док вежба. У завршној фази припрема после оваквог тренинга долази још и спаринговање, а Мате се тада обично налази у Липицама. Пред меч са Фиолом, 29. априла, позвали смо Липице и Мату Парлова

ДА ЛИ ЈЕ КОМПЈУТЕР У ПРАВУ?

По мишљењу чувеног уметничког фотографа Чарлса Вилпа, Клеј, односно Мохамед Али, најлепши је човек нашег века. А по „мишљењу“ компјутера у који су Американци пре десет година убацили податке о свим боксерима, почев од Џона Саливена, Клеј — није највећи боксер свих времена! Машина је израчунала да би он у финалу изгубио од Рокија Марћана. Међутим, Клеј је свакако најбогатији боксер свих времена, пошто је само у рингу остварио чист приход од близу 35 милиона долара! Данас он добија до 8 милиона долара по мечу, што је највећи хонорар. Али, Мохамед Али је одржао низ егзибиционих мечева са којих је сав приход дао у добротворне сврхе.

питали — о евентуалном сусрету са Клејом. Одговорио је без устезања:

— Нисам о томе размишљао, међутим, могуће је. Меч са Клејом не прижељкујем, али не бих одбио, ја сам увек оптимиста.

Клеја, разуме се, нисмо могли да питамо шта мисли о највећем југословенском боксеру свих времена. Али, познато је да он у последње време прихвата и мање мечеве. А Мате Парлов није мало име у данашњем светском професионалном боксу.

Разговарали смо са неколицином најпознатијих југословенских боксерских стручњака о изгледима Мате Парлова када би се догодило да он укрсти рука-

вице са Клејом. Слажу се у једном: тридесет четворогодишњи Касијус Марселус, то јест Мохамед Али — није више „онај“ Клеј.

Поред тога што је знатно млађи, Мате је данас бржи и окретнији од Клеја, а килограме за тешку категорију има. Међутим, физички је Клеј ипак много јачи, а технички — бољи. Да је он боксер који „иде на снагу“, Мате би сигурно био фаворит по годинама и брзини. Међутим, Клеј је изузетно интелигентан, боксује паметно, „с мозгом“, како се каже боксерским језиком. А по телесној грађи такође надмашује Парлова који нема тешке кости и широка плећа тешкаша. Укратко, када се све сабере, стручњаци прогностичују 70:30 — за Клеја. Јер, он је, кажу, боксер какав се рађа ипак само једном у сто година...

М. Крстуловић

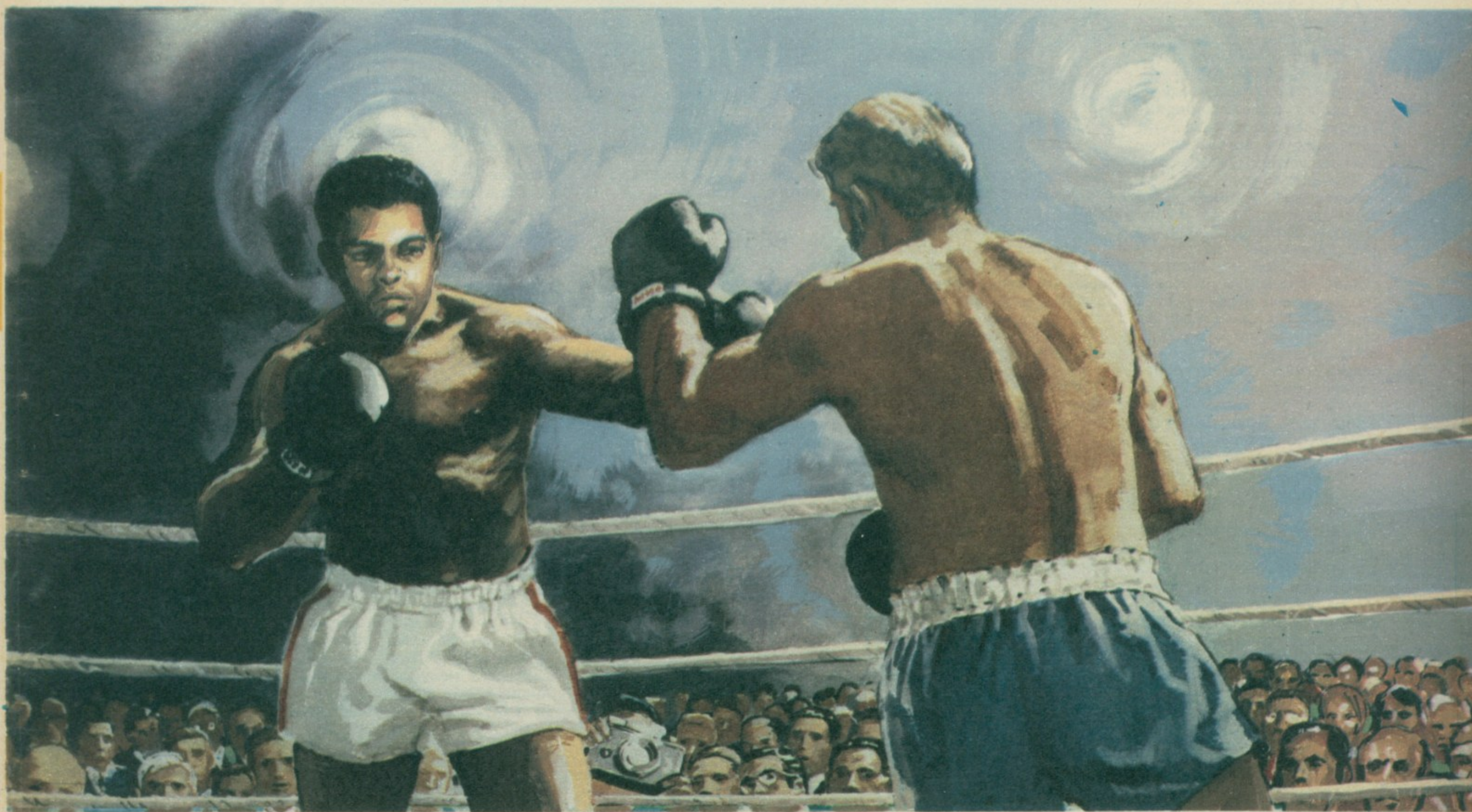
ПРЕД СВАКИ МЕЧ СТРУЧНА КОМИСИЈА ПРОВЕРАВА БАНДАЖЕ КОЈИМА БОКСЕРИ УВИЈАЈУ РУКЕ ПРЕ НЕГО ШТО НАВУКУ РУКАВИЦЕ. ОВО ЈЕ ВАЖНО ДА СЕ НЕ БИ ВРШИЛЕ ЗЛОУПОТРЕБЕ.

ПОШТО БОКСУЈЕ У ПОЛУТЕШКОЈ КАТЕГОРИЈИ, МАТЕ НЕ СМЕ БИТИ НИ МРВИЦУ ТЕЖИ ОД 78 КГ И 240 ГРАМА. ЦИФРА У КИЛОГРАМИМА НИЈЕ ОКРУТЛА ПОШТО СУ ПО ПРОПИСУ МЕРЕ ИЗРАЖЕНЕ У ЛИВРАМА КОЈЕ СЕ ПРЕТВАРАЈУ У КИЛОГРАМЕ У ЗЕМЉАМА У КОЈИМА ЈЕ ТО ЗВАНИЧНА ЈЕДИНИЦА. МАТЕ ЈЕ ВИСОК 186 СМ, ШТО ЈЕ ЗА САМО 2 СМ МАЊЕ ОД КЛЕЈА КОЈИ ЈЕ ТЕЖАК 96 КГ.

БИЛО БИ ВЕОМА ТЕШКО ПРЕДВИДЕТИ ИСХОД ЕВЕНТУАЛНОГ СУСРЕТА У РИНГУ ИЗМЕЂУ МАТЕ ПАРЛОВА И КЛЕЈА. ИПАК, НИ НАШ БОКСЕР НИ ПОЗНАТИ СТРУЧЊАЦИ НИСУ СЕ ЛИБИЛИ ДА КАЖУ МИШЉЕЊЕ О ТОМЕ.

ИСТ КАО АДУТ

КЛЕЈ ЈЕ У ЧИТАВОЈ КАРИЈЕРИ ИЗГУБИО САМО ДВА МЕЧА: ОД ФРЕЈЗЕРА 1971. ГОДИНЕ И ОД КЕНА НОРТОНА 1973. ГОДИНЕ, КАДА МУ ЈЕ СЛОМЉЕНА ВИЛИЦА. АЛИ, НАЈТЕЖЕ МУ ЈЕ, КАКО ЈЕ САМ РЕКАО, БИЛО ДА БОКСУЈЕ СА ЦИМИЈЕМ КВОРИЈЕМ, ЗБОГ

ТОГА ШТО ЈЕ НЕПОСРЕДНО ПРЕД СУСРЕТ ПОСМАТРАО КВОРИЈЕВОГ СИНЧИЋА У ИГРИ. — НИКАКО НИСАМ МОГАО ДА ГА УДАРИМ ЈЕР МИ ЈЕ СТАЛНО ПРЕД ОЧИМА ЛЕБДЕЛА СЛИКА ЊЕГОВОГ ДЕТЕТА — ОБЈАСНИО ЈЕ КЛЕЈ.

Прошли су сати док Моксо није скупио храброст и кренуо ка вратима. Поново је напунио пушку, откључао врата и полако провирио напоље. Пришао је разваљеној решетки са ограда и опрезно, пун страха, погледао напоље. Отео му се пригушен крик: чудовиште је још било доле, али се није мицало. Два огромна пипка и даље су чврсто држала челичне подупираче светионика.

Нигде, међутим, није било ни трага од Диега Алвеза. Моксо је још неколико пута опалио у безобличну масу која је лежала под њим и сада је могао бити сигуран да је октопод мртав.

НИКАД ВИШЕ

Када је после извесног времена наишао брод и довео замену Алвезу и Моксу, морнари су имали шта да виде.

Моксо је трчао по острвцу на ивици лудила, али ипак не толико луд да не би могао да објасни шта их је снашло. Није могао да им

МОЗАИК

ПРОДАЈЕ СЕ НОБЕЛОВА НАГРАДА

Становници Лос Анђелоса били су не мало изненађени када су у штампи прочитали да се продаје златна медаља која се додељује добитницима Нобелове награде. У објављеном огласу њен садашњи поседник није назначио ни своје име ни своју адресу, али је навео цену медаље — 15.000 долара. Објаснио је да је цена тако висока због пумизматичке вредности медаље. Само злато од којег је израђена процењује се на 2000 долара. Натпис, изгравиран на медаљи, показује да је била уручена добитнику Нобелове награде за хемију, 1956. године.

— То је први случај да се продаје медаља добитника Нобелове награде — изјавио је огорчени секретар шведске амбасаде у САД Оле Свенсон. — Обично рођаци преминулих добитника чувају медаље као драгоцену уопомену на прослављене претке.

ЕСКИМИ ПРОТИВ ТЕЛЕВИЗИЈЕ

Резултати анкете проведене међу Ескимима који живе у месту Ихлуик, на северној обали Хадсоновог залива, показали су да се Ескимима опиру увођењу телевизије. Од 126 анкетираних, 53 се изјаснило против, 47 — за, а 26 људи је затражило времена за размисавање, да би још једном размотрили могуће утицаје телевизије на њихов начин живота.

ИЗДАШНИ ФАЛСИФИКАТОР

Берлинска полиција ухватила је 1947. године неког фалсификатора који је фалсификовао новац од двадесет долара у злату, али не зато што је количина злата у његовим лажним новчаницама била премала, него — превелика.

ЧУДОВИШТЕ СА СЕРАНА КЕЈА

Диего Алвез изашао је из кућишта светионика и стресао дулу о гвоздену ограду, а затим се наљактио и загледао у пучину. Била је топла октобарска ноћ, 1905. године. Са својим колегом Фердинандом Моксом чувао је светионик на малом напуштеном острву Серана Кеј, у Карипском мору.

Светионик је био арло мали, састављен од кућишта и рефлектора, који су били смештени на огромном гвозденом „трношћу“ дубоко заривеном у стење.

Одједном је Алвез осетио нешто налик на потрес од којег се читав светионик мало заљуљао. Натгнуо се брзо преко оgrade и погледао у металне „ноге“ светионика, али ничег сумњивог није било. Вибрације су се наставиле још неколико минута, а онда се све смирило. Алвез је ушао у кућицу и почео да буди Мокса.

— Шта је сад одједном? — упитао је Моксо сањиво.

— Јеси ли осетио потрес? — Јесам, док си ме тресао да ме пробудиш! — одговорио је Моксо, пребацио ћебе преко главе и заспао.

Можда је био неки слаб земљотрес — помисли Алвез. Ускоро је и он легао и заспао.

РАЗНЕЋЕ НАС!

Неколико дана касније, док је у кабини светионика кувао ручак, Моксо је осетио потрес. Сетио се оне ноћи када га је Алвез пробудио због некаквог потреса. Сада је он пожурио да пробуди Алвеза. Заједно

ОГРОМНА ЉИГАВА ЦРНА МАСА ЗАКАЧИЛА СЕ ЈЕДНИМ ОД ОСАМ ПИПАНА ЗА ПОДУПИРАЧ СВЕТИОНИКА И СТАЛА ПОЛАКО ДА СЕ ИЗВЛАЧИ ИЗ ВОДЕ!

су, у страху, излетели на терасу светионика и погледали под гвоздену ограду. Призор је био ужасан!

Огромна љигава црна маса закачила се једним од осам пипака за један од подупирача светионика и полако се извлачила из воде! Такву хоботницу Моксо и Алвез у животу нису видели.

Стајали су слеђени, грчевито се држећи за ограду, док су се дуги пипци

гигантске животиње полако пели ка њима, клизећи по глатком металу.

— Трк унутра!!! — повикао је Алвез.

Обојица су улетели у кућиште светионика и узели пушке, а затим излетели и почели бесомучно да пуцају у љигаву животињу.

— Пуцај брзо! — викао

је Алвез. — Разнеће светионик... и нас!

БЕЗОБЛИЧНА МАСА

Изгледало је као да се огромни октопод сасвим извукао на стене испод светионика. Један његов дугачак пипак зазвиздао је кроз ваздух и покушао да ухвати једног од двојице људи који су пуцали, али без успеха. Зле жуте очи гледале су буљаво у Алвеза и Мокса, а они су истрошили сву муницију.

Пипак опромних размера поново је зазвиздао кроз ваздух, зауставио се на гвозденој оград и смрвио је као да је од хартије. За њим је наишао и други пипак и великом брзином се обмотао Алвезу око појаса, а затим га повукао. Алвез је вриштао од страха и бола, све док није нестао негде у црнлу централне масе огромног октопода!

Престрашљив, Моксо је немо посматрао како му пријатељ нестаје. Храброст га је сасвим напустила, па је улетео у кућиште светионика и добро закључао врата за собом. Легао је на под дрхтећи и очекујући сваког тренутка да се на прозору појави пипак и повуче га за собом!

покаже тело октопода јер је била плива и вероватно га је море спрало са стене. Кад је, међутим, отприлике описао колика је животиња била морнари му нису веровали.

— Не постоји октопод те величине! — уверавали су га. — Вероватно је био у питању неки велики талас који је однео Диега, а теби се ко зна шта учинило...

Не обраћајући пажњу на то шта су морнари причали, Фердинандо Моксо се попео на брод, сео на палубу и зарио лице у шаке плачући. Пријатељ је нестао, а у његову причу нико није веровао.

Брод је полако одлазио са острва, а онда је крик једног морнара надјачао звук бродских мотора. Када су се сви сакупили око њега, он је само показао према острву. Море се услед осеке повукло и открило на стени полураспаднуто али ипак видљиво тело октопода невероватне величине.

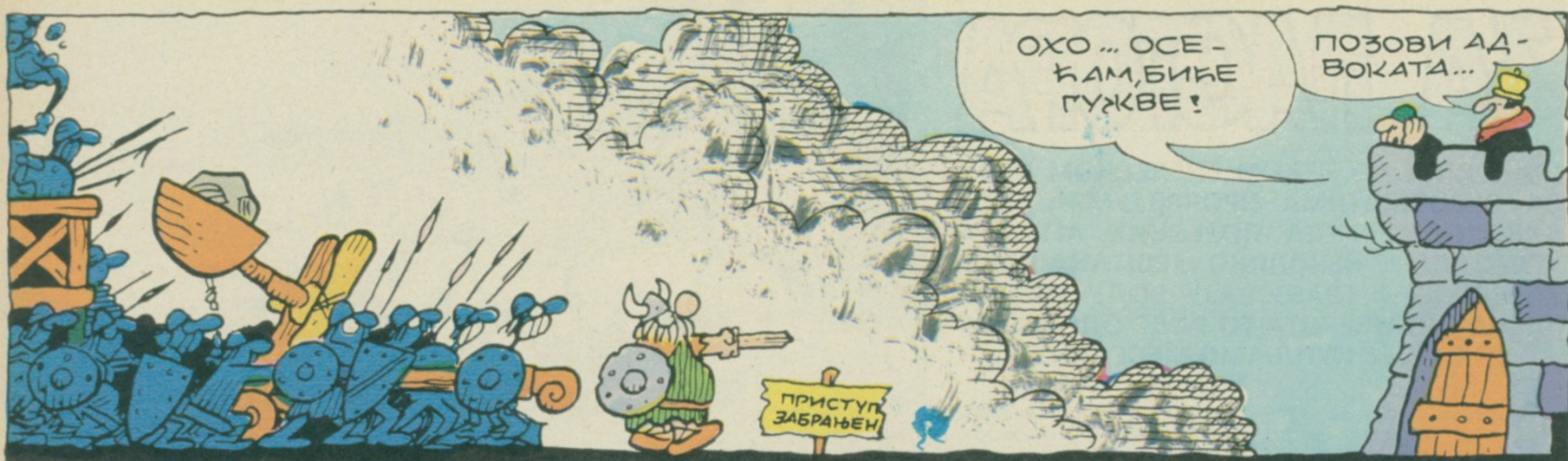
Морнари су се погледали, а затим, извињавајући се погледом, кренули према Моксу. Овај их је безизразно погледао и без речи ушао у кабину брода.

Никада више није се вратио на Серана Кеј.

М. Ј.

DIK
BROWNE

ХОГАР СТРАШНИ

РАКИЈА ЗА ПАСТОРА

ТРАГАЈУЋИ ПО НЕКОМ ЕНГЛЕСКОМ СЕЛУ ЗА СКРОВИШТИМА ПРОКРИЈУМЧАРЕНОГ АЛКОХОЛА, ГРУПА ПОРЕСНИХ АГЕНАТА УГЛЕДАЛА ЈЕ НЕКОЛИКО МЕШТАНА КАКО УСРЕД НОЋИ ГРАБУЉАЈУ ВОДУ РИБЊАКА. НА ПИТАЊЕ ШТА ТО РАДЕ ОДГОВОРИЛИ СУ: »САКУПЉАМО МЕСЕЧИНУ!«

Пастора Вудфорда врло је забринула вест да је један од његових парохијана, ковач Бак, ухапшен због поседовања прокријумчареног алкохола. Но, било би погрешно мислити да је свештеник нарочито дрхтао над ковачевом судбином. Више се плашио за себе, јер, како је те 1792. године сам забележио у дневнику, редовно је куповао вино и ракију „испод руке“.

Кријумчарење алкохолних пића из суседне Француске и Холандије било је редовна појава у Енглеској готово две стотине година — све откако је парламент први пут дошао на помисао да опорезује увоз вина и жестоких пића. У 18. веку више се алкохола кријумчарило него легално увозило. Отац Вудфорд живео је у Норфоку, једној од покрајина у којима је ова делатност највише цветала.

НОЋ И НОЋАН ПРИДЕ

Кријумчари, познати под финим именима „слободни трговци“ и „дентлмени“ би-

ли су одлично организовани, пословни и хитри на делу. Мишићави и плаховити, „дентлмени“ су се често упуштали у жестоке физичке обрачуне с представницима власти.

За посао су позајмљивали коње, кола и товарне мазе из оближњих штала. Власници би уговорене ноћи оставили врата отворена а ујутро би добили животиње натраг. Кријумчари су им за ову услугу плаћали пренетом робом. Тако су и црквени оци остављали коње да би ујутро, осим привезаних животиња, нашли пред неупадљивим стражњим вратима куће и боце вина и коњака.

Оваква трговина цветала је током читавих Наполеонових ратова мада се Британија љуто борила против Бонапарте. Кријумчари су су чак често преносили по руке енглеских убојца у домовину!

Једна позната серија пустиловних романа заснованих на истинитим збивањима има за главног јунака свештеника-кријумчара. У жељи да буду неометани, кријумчари се, у овим књигама, мажу са светлећом бојом да би их људи ноћу сматрали за духове и

»Дентлмени« искрцавају робу. Овај спокојан приказ много се разликује од панелне трне нанва је ноћу владала на енглеској обали.

склањали им се с пута. Баш тако нешто догодило се заиста у енглеској грофовији Есекс. Знано се да предграђе вароши Колчестера редовно „походе“ авегињске тајиге које волшебно светlucaју у мраку и крећу се без икаквог шума.

У ствари, много касније се открило да су то била обична кола која је банда кријумчара премазала фосфором а точкове им умотала у крпе како би нечујно пребацивали робу.

ПОНОЋНИ ГРАБУЉАШИ

Недалеко од овог места налази се замак Хадли где су се неко време појављивала два духа — околно свештенство, које због њих ноћу није смело да промолити нос из кућа, назвало их је Црним човеком и Белом женом. Духови су, наравно, били од крви и меса.

Крај све опрезности и довитљивости, кријумчари су често бивали ухваћени на делу али су понекад успевали да изиђу на крај с представницима закона помоћу духовитих досетки. Једна таква досетка донела им је у грофовији Вилтшир надимак „Поноћни грабуљаш“.

Трагајући по неком селу за скровиштима прокријумчареног алкохола, група пореских агената угледала је једне ноћи необичан приказ: неколико мештана стајало је на обали сеоског рибака и „чешљало“ воду грабуљама! Агенти су ово било крајње сумњиво, и то с правом, јер сељани су покушавали грабуљама да упецају потопљене балоне ракије.

Када су видели ко их прилази, „грабуљаш“ су се договорили да изигравају сеоске луде. На питање шта то раде одговорили су, смејући се, блажено, како покушавају да скупе одсјај

месечине на води! Агенти су их оставили на миру смејући се прохотом.

Али, сусрети између кријумчара и власти нису увек били тако мирољубиви. Исте оне године када се норфолшки пастор Вудфорд уплашио за своју судбину, 1792, у покрајини Ист Англији одиграо се један крвав сукоб. О самом обрачуна до кога је дошло у тишини ноћи ништа се не зна. Тек, једнога јутра, у мочварама је пронађен чамац са 24 пореска агента — пререзана грла!

Б. Д.

ДРУГИ СВЕТСКИ РАТ

ЛЕТЕЋА ТВРЂАВА

АМЕРИЧКИ ТЕШКИ БОМБАРДЕР Б-17 БИО ЈЕ У ДРУГОМ СВЕТСКОМ РАТУ СТРАХ И ТРЕПЕТ ЗА НЕПРИЈАТЕЉСКЕ ГРАДОВЕ. ЗАХВАЉУЈУЋИ ПРЕЦИЗНОМ НИШАНСКОМ УРЕЂАЈУ, МОГАО ЈЕ, КАКО СЕ У ШАЛИ ГОВОРИЛО, ДА ИЗ ВАЗДУХА БАЦИ БОМБУ И У БУРЕ С ТУРШИЈОМ.

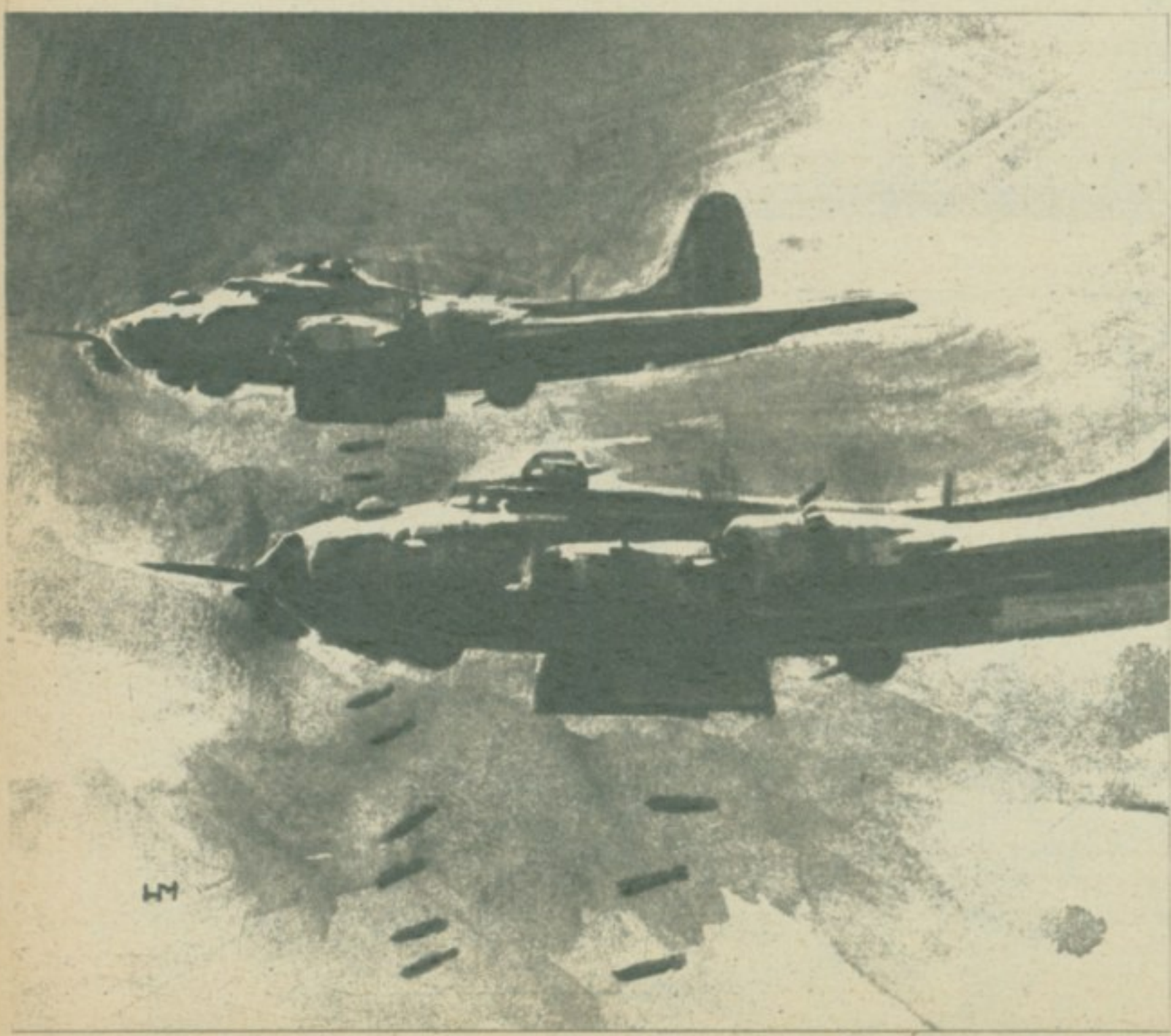
Почетком другог светског рата Сједињене Америчке Државе ни су имале министарство ваздухопловства, већ само ваздухопловни корпус у оквиру армије. Чим су вашинг-

тонски војни стратежи схватили да немачки почетни успеси долазе највише захваљујући употреби бржих, бољих и бројнијих авиона од европских, стационарали су у Енглеској Осму ваз-

духопловну групу под командом генерал-мајора Карла Спаца који је свој штаб сместио у Буш парку поред Лондона. Било је то 28. јануара 1942. године.

ДОЛАЗИЛЕ СУ У РОЈЕВИМА

Заједно са британским ваздухопловством Спац се бацио на бомбардовање немачких градова, али успех није био блистав. Напротив, губици су били вели-

ВЕЛИКИ СТРАХ

НАЈУЖИЈИ ВИКЕНД

Љубомир Марковић

На улицама Букурешта, главног града СР Румуније, владала је у петак 4. марта ове године уобичајена живост. Људи су обављали своје свакодневне послове, а у смирају дана врева је полако јењавала. Увече су улице овог града у којем живим привремено са родитељима готово опустеле.

Тога дана пре подне био сам у школи, а после часова журио сам кући да што пре завршим домаће задатке, а и да урадим нешто за понедељак како бих што безбрижније провео викенд. Ручао сам, а затим, по обичају, сео да радим не примећујући како време брзо пролази. Вече је увелико одмакло кад сам све завршио, у своју школску торбу уредно спремио књиге и свеске за следећи дан.

КАО НА ПИСТИ

Мој старији брат Драган и ја били смо сами код куће, мама и тата отишли су у Београд због татине операције. У мамином одсуству о исхрани је углавном бринуо Драган. Вечерали смо, а затим сели да гледамо телевизијски програм.

Било је око 9,30 часова, увече, када сам чуо неко чудно, снажно брујање које је подсећало на буку каква се чује на аеродромској писти приликом слетања и узлетања авиона. Готово истог тренутка кућа је почела да се љуља, а ствари око нас махнуто су поскакивале.

— Земљотрес! — повикао је Драган — Брже за мином!

У том тренутку нестало је струје, али ми смо већ били стигли до врата. Њихов оквир био је једино место где смо могли да се бар мало заклонимо и све што смо могли да учинимо.

Престрављен, осећао сам како земља снажно и помамно дрхти. У кући се зачуо тресак, све се у часу разлетело, звонило је посуђе, разбијало се стакло, намештај се померао и ударао. Тих неколико секунди никада нећу заборавити.

— Смири се, неће више! — тешио ме је брат, али све се као у инат понављало. За време дру-

У кући се зачуо тресак, све се у часу разлетело, звонило је посуђе, разбијало се стакло, намештај се померао и ударао. Брат и ја стојали смо у оквиру врата као укопани.

гог удара у соби у којој смо се налазили откачио се и треснуо о под велики лустер. Споља је допирала потмула тутњава. Тада је, сазнали смо то касније, порушено највише зграда односећи у ру-

шевинама стотине живота.

Док сам непомично стајао у вратима, изгледало ми је као да смо у колима и неко додаје гас, час слабије, а затим све јаче. После трећег невероватно

снажног потреса мислио сам да је свему крај, а затим је она страшна сила почела да јењава.

ДИМЊАК НА АУТОМОБИЛУ

Одједном је престало да се тресе и потрчали смо низ степениште. Зграда у којој смо становали, на другом спрату, била је готово нетакнута. Зачас смо се нашли на улици, оставивши иза себе стан, наравно, широм отворен. Напољу нас је чекао ужас, на све стране рушевине. Прво на чему сам зауставио поглед био је аутомобил потпуно спљоштен под теретом једног димњака који је једноставно долетео са зграде из суседне улице.

Свуда око нас кукњава, вриска. Избезумљени људи бежали су плашећи се новог удара. Нисмо се враћали кући, а још мање помишљали на то да је стан остао отворен. Целу ноћ између 4. и 5. марта провели смо у једном парку који се налазио у близини наше улице. Тек сутрадан вратили смо се кући надајући се да се земљотрес неће поновити.

Следећег дана, у недељу, отпутовао сам у Београд да бар мало заборавим сав овај ужас. Међутим, ускоро сам морао да се вратим. И данас врло често погледам лустер чим чујем звук авиона или буку тешких камиона.

Љубомир Марковић,
ученик VII разреда
Нови Београд,
Цона Кенедија 31/35
(Хонорар: 200 дина.)

ки. Зато је из домовине затражио „летеће тврђаве“.

Седamnaестог августа 1943, годину дана након што је дванаест америчких авиона напало Немачку, 376 најмодернијих „летећих тврђава“ верзије „Г“ уз страшну грмљавину мотора обрушило се на Регенсбург и Швајнфурт где су се налазиле фабрике немачких ловаца и кугличних лежачева за њихове моторе. Само у времену од 19. до 25. фебруара 1944. године заподневних америчких бомбардерских снага у Европи генерал-мајор Карл Спац је сваког дана слао над немачке градове по 3.800 бомбардера Б-17!

Захваљујући прецизном нишанском уређају, овај авион је могао, како се тада у шали говорило, да баца бомбу право у буре с туршијом и то са висине од 8000 метара!

Американци су увек бомбардовали дању, а Енглези ноћу. „Тврђаве“ су долазиле у ројевима, обавезно у формацији од 18 авиона. Бачене бомбе савњивале су са земљом поједине четврти или читаве градове. Најгоре је прошао Хамбург.

У почетку Б-17 је неславно пролазио јер је летео без заштите ловаца који ни су имали велики долет као он. Незграпан и тежак за маневрисање, лако је постајао плен брзих немачких ловаца. Губици су понекад били стравични. Само у чувеном нападу на рафинерије нафте у Плоештију, у Румунији, изгубљено је 53 од 178, а у нападу на Швајнфурт 65 од 291 „летеће тврђаве“!

Ситуација се нагло изменила када су амерички и британски ловци добили по ред главног још један резервоар испод крила који је одбациван после праж-

њења, па су могли да прате бомбардере током целог лета до Немачке и назад.

ДЕВЕТ ТОНА БОМБИ

Б-17 је био огроман авион, права грдосија, нарочито познат по томе што је могао да издржи велика оштећења у борби а да се ипак некако довуче до аеродрома одакле је узлетео. Право име му је било „боинг Б-17“. Надимак „тврђава“ добио је зато што је својим изгледом и особинама управо личио на тврђаву. Био је оклопљен и тешко наоружан, а покретала су га четири снажна мотора. Летео је на висини од 8000 метара. Својом чудовишном ватреном моћи (имао је тринаест митраљеза калибра 50 мм) и заглу-

шујућом грмљавином мотора изазивао је страх.

Сваки Б-17 је могао да понесе товар од 9 тона бомби, али је њихова тежина опадала са дужином пута. У походима на Немачку током последњих година рата носио је обично 2000—2500 килограма бомби.

Авион је летео максималном брзином од 480 километара на час, што је изван редно, имајући у виду његову гломазност и тежину. Како су се „летеће тврђаве“ редовно кретале тесно збијене у групи, Немци су муку мучили да би им пришли јер су митраљежи на Б-17 били постављени на готово свим важним деловима трупа: челу, репу, трбуху, изнад и испод пилотске кабине, са стране, свуда... Да би их се некако дочекали, немачки пилоти су међу њих бацали ракете, па чак и бомбе!

Модел „боинг Б-17“, онај који се и данас памти по

бомбардовањима Немачке и често виђа у часописима као појам „летеће тврђаве“, у ствари је верзија „Г“. Наиме, САД су ушле у рат са Б-17 верзијом „Д“, али је она касније мењана и усавршавана па је сваки нови модел добијао ознаку следећег слова абетецеде. Производња верзије „Г“ започела је јула 1943.

Посада овог тешког авиона бројала је осам чланова. Једни без других нису могли јер је током лета на грдосији требало обавити толико сложених операција. Својим другарством, лежерним држањем и романтичном појавом чланови посаде у авионима овог типа стекли су највећи углед међу америчким борцима на небу.

Последња „летећа тврђава“ произведена је 9. априла 1945. године. Наследила ју је „супертврђава“ или Б-29.

Иако звучи невероватно, Брисел, главни град Белгије, не постоји. На месту где је обележен на географским картама налази се, у ствари деветнаест потпуно засебних општина које су се временом стопиле у један град где живи око милион и 300 хиљада становника. Само једна од њих зове се Брисел. У овај древни град чувених чипкара, банкара и произвођача пива дневно слећу авиони две стотине светских линија. Брисел је успоставио прву европску поштанску службу, испратио први европски воз и „проговорио“ на првој међународној телефонској вези. А пре тога, кроз њега су марширали борци најчувенијих владара и војсковођа, од Карла Великог до Луја XIV и Наполеона. Данас је Брисел истовремено град музеј и савремени трговачки, политички и туристички центар, који у мно- гоме живи од — прошлости.

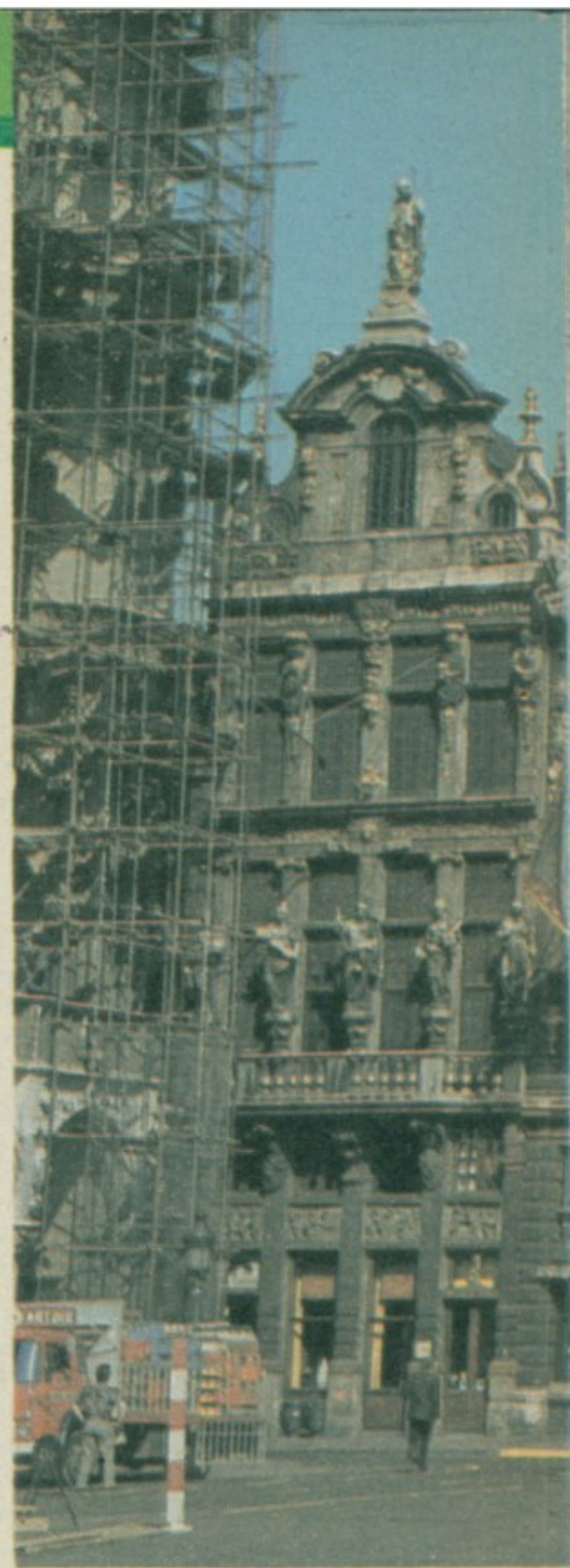
НЕСТАШКО — СИМБОЛ ПРЕ- СТОНИЦЕ

— Према легенди, овог голишавог дечака осудила је сујетна вештица да вечно стоји у оваквом положају зато што је обесно оросио праг њене алхемичарске радње. И од тог прадавног времена је **Манекен Пис**, како од миља зову овог малишана, симбол белгијске престонице. Ова фигура је стара неколико векова и има бурну биографију. Једном је голишавка украо неки војник Луја XV и однео у Париз. Али, како је дечак већ био веома омиљен, француски владар је био принуђен да спроведе строгу истрагу. Пронашавши враго- лана, не само што га је вратио у Брисел, него и одликовао Ор- денем светог Луја, тада најви- шим француским одликовањем. Такође му је подарио и неколи- ко раскошних официрских оде- ла да се „обуче“. Од тада се гардероба несташног дечака стално повећавала: данас широм света познати Манекен Пис има преко двеста најскупљих одела, али је ипак увек наг.

НЕНАДМАШНА ГОТИКА — У најраније време Брисел се раз- вијао под утицајем Франака, а затим у стилу градње следи Француску, нарочито њен ори- гинални стил — готику. Тако су саграђене и две ретко вредне и лепе грађевине: Сен Мишел и **Нотр-Дам де-Виктуар** (на сли- ци).

**ПОД ТОПОВСКОМ КАНОНА-
ДОМ** — Краљевска кућа поти- че из 13. века и једна је од нај- старијих грађевина у Бриселу. Данашњи раскошан изглед до- била је у 17. веку, када је у ра- ту са Лујем XIV цео град тучен топовским ђуладима. Разрушен и напђен, Брисел је обновљен, али су тада зграде направљене од чвршћег материјала.

ЗЛАТ

СПОМЕНИК ПОРАЗУ

— Лав на врху овог вештач- ког брега означава место најтежег Наполеоновог по- раза. Недалеко од Брисела, на Ватерлоу, Наполеон Бо- напарта сударио се 18. јуна 1815. године са удруженим Енглезима, Прусима и Хо- ланђанима. Француски по- раз био је страћан, а На- полеон прогнан на острво Света Јелена, где је и умро.

НА ЧУВЕНОМ ТРГУ — Гранд плас или Велики трг је једна од, у целом свету познатих, знаменитости Брисела. Овај пространи трг оивичен је уским, високим и позлаћеним кућама тесно приљубљеним једна уз другу, тако да све изгледа као једна једина грађевина. Некада су те куће припадале имућним и надалеко познатим бриселским занатлијама, од којих су и до данас остали називи „Кућа пекара“, „Кућа столара“, „Кућа лађара“ и сл. Велики трг називају још и „Златно срце Брабанта“, по истоименој покрајини у којој лежи Брисел.

НО СРЦЕ БРАБАНТА

КУЋА С БЛАГОМ — Градска берза (на слици) својим изгледом најбоље говори о значају трговине у овом граду. Ово раскошно украшено здање подигнуто је кад и централни булевар на којем се уздиже. У разним трговачким пословима у њој се годишње обрне око 600 милиона долара!

КУЛА ЗА ОРУЖЈЕ — Брисел је пре осам векова, ради заштите од непријатеља, био опасан зидом. Али, због градње и ширења, тај зид је временом постао узан, па је изграђен нови, са системом јаких, високих кула. Међутим, град је све више растао, нарочито у 16. и 17. веку, кад су зидови нестали под темељима нових зграда. Готово једини објект који сведочи о том времену је ова кула Порт д Ал, у којој се данас чува богата збирка оружја из времена од 15. до 17. века.

НЕБУ ПОД ОБЛАКЕ — Саграђена у 19. веку, Палата правде је највиша зграда у Бриселу; врх њене куполе уздиже се на 103 метра висине. Поред правосудних послова, у овом колосу се често одржавају и значајни међународни политички скупови.

сваки учесник је добитник

СВАКИ УЧЕСНИК ЈЕ ДОБИТНИК — у новој наградној игри »ПИОНИРА« из Суботице ... Свака омотница чоколадираних штангли ПИОНИР Пера Детлић, Цица Маца, Конос и Кестен — награђује. И за само једну омотницу добићете понлон и — детаљно објашњење игре. Санупљајте омотнице јер, но учествује — тај добије ... Ваш

ОЏАЧАР!

**ИНДУСТРИЈА ЧОКОЛАДЕ
БОМБОНА И ПЕЦИВА СУБОТИЦА**

НОВА ПОПУЛАРНА МОНОГРАФИЈА О НАЈВЕЋЕМ ВАЈАРУ СВИХ ВРЕМЕНА, СЛИКАРУ, АРХИТЕКТИ И ПЕСНИКУ МИКЕЛАНЂЕЛУ

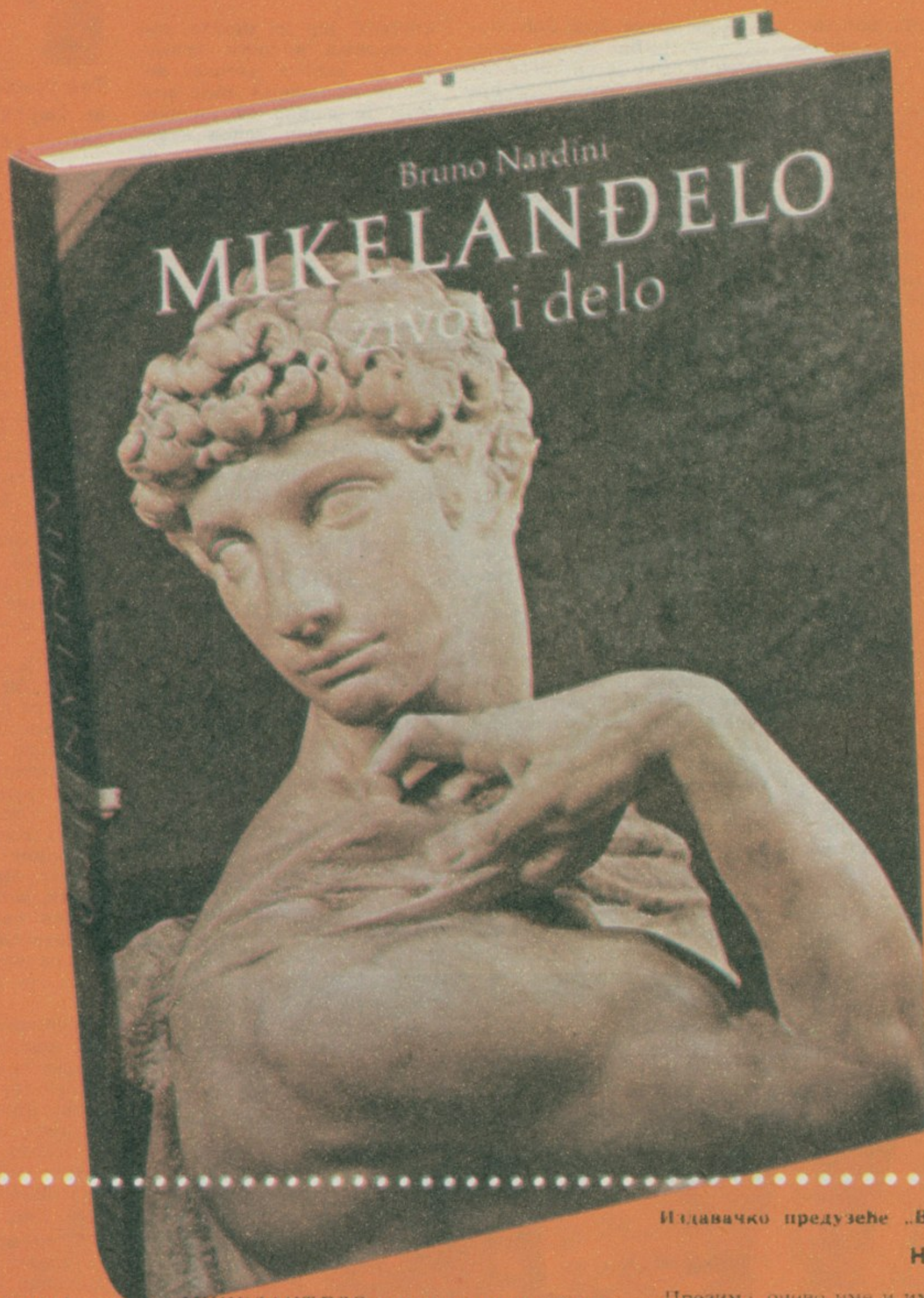
БРУНО НАРДИНИ:

МИКЕЛАНЂЕЛО

живот и дело

На веома занимљив и привлачан начин, Бруно Нардини, зналац уметности и писац популарних и омиљених књига, упознаје нас с Микеланђелом као човеком и уметником. Излаже нам све догађаје из бурног уметниковог живота, његова стваралачна

лутања и трагања. Тако добијамо потпуну слику о уметнику, човеку свога времена — изузетној личности без које се не може замислити не само свет ренесансе него ни наш савремени живот.

- 250 СТРАНИЦА СА ВИШЕ ОД 300 ИЛУСТРАЦИЈА У БОЈИ
- ОПРЕМА КЊИГЕ РЕПРЕЗЕНТАТИВНА
- ФОРМАТ 22 x 29 cm
- СПЕЦИЈАЛНА ХАРТИЈА
- ПЛАТНЕНИ ПОВЕЗ СА ПЛАСТИФИЦИРАНИМ ЗАШТИТНИМ ОМОТОМ У БОЈИ
- ШТАМПАНА ЈЕ ЛАТИНИЦОМ
- ЦЕНА КЊИГЕ 400 ДИНАРА

Купци из Београда књигу могу подићи сваког радног дана до 15 часова у предузећу „Вук Караџић“, Краљевића Марка 9. Telefони: продаја за готово 620-371, продаја на отплату 632-424.

Неопозиво наручујем књигу МИКЕЛАНЂЕЛО, живот и дело по цени од 400.— динара

Одговарајући износ од динара 400.— исплатићу:

а) У ГОТОВОМ — ПОУЗЕЋЕМ са попустом од 10%. Плаћање поштару приликом пријема књиге.

б) НА ОТПЛАТУ по пуној цени од 400.— динара, који ћу износ отплатити у 4 редовне месечне рате. Рате ћу отплаћивати од 1977. године по пријему књиге, рачуна и одговарајућег броја уплатница, и то редовно сваког месеца најкасније до 10-ог у месецу. (Непотребно прецртати)

У случају спора признајем надлежност II општинског суда у Београду.

Пензионери прилажу одрезак претпоследњег чека од пензије.

Издавачко предузеће „Вук Караџић“, Београд, Краљевића Марка 9

НАРУЧБЕНИЦА

Презиме, очево име и име _____

Занимање _____

Поштански број и место _____

Адреса стана _____

Назив и адреса радне организације _____

Овера запослења за купце на отплату _____

(Печат и потпис овлашћеног лица) _____ Купац _____

бр. л. к. _____ Издаје од СУП-а _____

ТАЈНА ДУГА СТО ГОДИНА

Ко је узео ребро Бранка Радичевића? — питање је које се већ деценијама поставља међу познаваоцима живота и стваралачког рада овог романтичног песника чији су посмртни остаци, тридесет година после смрти, пренети из Беча у Нови Сад, а затим, према његовој давнашњој жељи, сахрањени на Стражилову.

То је учинио Змај Јова Јовановић, кажу једни. Не, бране га други. Приликом ексхумације Љуба Ненадовић је исто тако могао да га узме.

Јер, један део витог ребра песника Бранка Радичевића, дугачак око 4 сантиметра, скоро сто година мењао је власнике, љубитеље реликвија. Ребро је прелазило из руке у руку, стајало на полицама библиотеке или у радним столовима књижевника и професора, било ношено у џеповима или затурено у фиокама, на њему се таложила прашина, а оно полако сивило. Напокон је доспело у витрину Музеја у Сремским Карловцима.

Али, као да ни ту није могло да остане „вечно да почива“ при светлости дана и блештавих сијалица, километрима далеко од тела Бранка Радичевића: крајем 1972. године ребро је једноставно — нестало! Исто као и оног дана у Бечу, пре скоро једног века.

СВЕДОЦИ СУ СТИГЛИ

— Пажљивије копајте! Пазите да нешто не оштетите! — узвикивао је др Шмид који је, као представник аустријске власти, надгледао вађење ковчега са телом песника Бранка Радичевића. Испод његових ногу, у јами већ дубокој око метар, ознојени радници лопатама су избацивали тврду земљу, повремено застајали да дубље удахну ваздух и прикупе снагу, а онда опет настављали да копају.

„...Наједаред опазисмо на лопатама комаде труле даске, очигледно од сандука... — писао је Петар Деспотовић, председник Бечког одбора за пренос Бранкових костију, чији је дневник пронашао некадашњи ученик Карловачке гимназије Радивој Ковачевић који припрема књигу о животу Бранка Радичевића. „...Доктор Шмид заповеди да људи пажљивије раде, па човек који се налазио у јами поче рукама да грће земљу...“

Тог спарног летњег дана, у петак 8. јула 1883. године, на тихом Сан Марксо-

НА НЕУГЛЕДНОЈ КАРТОНСКОЈ КУТИЈИ У ПОДРУМУ ГОДИНАМА СЕ ТАЛОЖИЛА ПРАШИНА, СВЕ ДОК НИЈЕ СЛУЧАЈНО ПРОНАЂЕНА И — ОТВОРЕНА.

вом гробљу у Бечу, вађењу посмртних остатака великог песника, који је умро у том граду 1853. године, присуствовало је само неколико људи. Поред представника бечке власти и полиције, дан раније на ексхумацију су позвани др Јова Јовановић Змај, Љуба Ненадовић и још петоро људи. Стајали су око раскопане раке и помно, у тишини, мотрили на сваки покрет радника.

ЗВАНИЦЕ СА ЛОПАТАМА

Изненада, људи се пренуше, јер се нешто забеласало доле у јами, међу грумелима жуте, глинасте земље помешане са песком.

...Неколико часака касније, радник који је био најдубље у јами извади — целу лобању, и предаде је другом... — писао је Петар Деспотовић. „...Овај је опрезно прихвати, очисти мало од земље и видећи да је већина зуба поиспадала, поче на том месту да их тражи...“

Ускоро се и остале званице ове тужне церемоније прикључише послу, почеше да преврћу грумење земље, па кад пронађоше зубе сместише их у лобању.

За то време Змај Јова Јовановић је био веома потиштен и имао је смркнут израз на лицу. Изненада, поче да прича о свом великом пријатељу чију је поезију толико ценио.

— Имао је шпицасту браву, наглашене јабучице, тако сјајне очи, а зубе беле, беле... — говорио је гласом који је подрхтавао од узбуђења, као да је желео тим речима да одагна мучан утисак који је код свих присутних изазвала та блатнава лобања. Затим је пришао већ извађеном сандуку, сада већ трулом и напуклом, и загледао се у његову унутрашњост.

„...У сандуку том лежаху на дну са земљом и камењем измешане кости на шег Бранка — писао је даље Деспотовић. — „...Све бејаше врло добро сачувано, осим неких ребара што бејаху изломљена. Змај Јова Јовановић и Љуба Ненадовић посматраху сваки део костура и помагаху др Шмиду да се у опилинама дрвеним намести свака коска у правом реду...“

Да ли је тада Змај Јова Јовановић узео један део ребра Бранка Радичевића? Или је то учинио касније? Познато је да је после тога више пута долазио на Сан Марксово гробље: претпоставља се да је ту чепркао по земљи и тражио делове

костију, јер је, можда, пре затварања ковчега приметио да скелет његовог великог пријатеља није цео. Или је дошао да пронађе у жбуну или испод неког камена део ребра који је узео приликом ексхумације и ту сакрио?

Једно је сигурно: два дана касније, у недељу, 10. јула, то ребро је стигло у Нови Сад, а затим у Сремске Карловце, али не у ковчегу са Бранковим телом, већ у — нечијем џепу! Тако нешто није претпостављао нико од бројних упараћених и највиђенијих људи из целе Србије који су на Стражилову присуствовали поновној сахрани Бранка Радичевића.

СВЕ САМ ПОТАНКО ОПИСАО

Пред други светски рат, педесет седам година касније, на адресу Одбора за чување гроба Бранка Радичевића стигло је необично писмо. У њему бивши сегадински православни парох, прота Лазар Д. Шевић пише да је 30. септембра 1909. године примио од Марка Кречаревића, професора у Новом Саду — иначе одличног пријатеља Змаја Јове Јовановића —

Тен тридесет година после смрти Бранко Радичевић је сахрањен на Стражилову.

картонску кутију дугу 7, широку 5, а високу 2,5 сантиметара. На њеном поклопцу, изнутра, била је прилепљена цедуља на којој је писало:

„Један део од вите ребра Бранка Радичевића и картонска од жутог лима са мртвачког сандука му“.

Парох Шевић, седамдесетогодишњи старац, деценијама је чувао ту кутију као највећу драгоценост, ретко се од ње одвајао и никоме није поверавао њену тајну. На то се први пут одлучио када је осетио да му руке све више дрхте, вид нагло слаби, а мисли све спорије навиру. Плашећи се да се после његове смрти ребро не загуби или баца, решио је да га пошаље Одбору на чување, па нека тамо одлуче да ли ће део тела славног песника бити сахрањен на Стражилову или смештен у неки музеј.

„... Како су те реликвије дошле до руку сада покојног Марка, а како до мојих, потанко сам описао у мом својеручном запису смештеном на дну кутије...“ — дрхћавим словима писао је прота Шевић у том писму.

Међутим, пред други светски рат тај Одбор је постојао само на папиру, па ово писмо и није стигло на праву адресу. Пошто му нико није одговорио, старац је послао кутију са реликвијама новоотвореном Музеју Матице српске у Новом Саду.

У то време многи људи су слали разне драгоцености овом Музеју, стари новац, слике, књиге или предмете за које су веровали да су вредни, па у том мноштву нико није приметио малу неугледну кутију.

КО ЈЕ КРАДЉИВАЦ?

Године су пролазиле. На кутији се све више таложила прашина, затрпавали су је и разни предмети склоњени из Музеја или тек приспели у депо. Мемла се увлачила у картон и гњила га, а ребро је сивило

и старило у том мраку, по-
стајало све каменије...

Тек, 1950. године, прету-
рајући у подруму по тој
огромној и чудној збирци,
данашњи управник Гале-
рије Матице српске Ради-
воје Ковачевић случајно је
узео малу картонску кути-
ју. На њеном дну, у танком
ружичастом папиру, била је
увијена кост која је подсе-
ћала на пљоснат испуцао
камен, а поред ње, обавије-
на белим папиром, лежала
је жута карика. Тек када
је прочитао текст на уну-
трашњој страни поклопца,
схватио је шта се пред њим
налази.

Ипак, садржај кутије ни-
је остао нетакнут: нестало је
запис проте Шевића о бив-
шим власницима реликви-
ја. А у њему је било реше-
ње тајне: Змај, Љуба Не-
надовић или неко трећи је,
приликом ексхумације, за-
држао за себе једну малену
кост. Запис је ишчезао: да
ли за време другог светског
рата или касније?

Наредних двадесет годи-
на Радивоје Ковачевић чу-
вао је ту кутију у фиоци
свог радног стола, повре-
мено је отварао, чисто ре-
бро, а онда опет на њега за-
борављао. И тако све до
1969. године када је у Срем-
ским Карловцима отворен
Бранков музеј.

— Имам нешто за тебе!
— рекао је Ковачевић кусто-
су Мири Цепини и пре-
дао јој кутију. — У њој је
ребро нашег Бранка.

Од тада, на кутији је
стално био подигнут покло-
пац. Око ребра више није
било мрака, ни влаге, нико
га није додиривао... Само
су га људи замишљено гле-
дали и тражили у музеј-
ском каталогу редни број
експоната да би протума-
чили зашто је та кутија то-
лико осветљена и што се
испред ње посетиоци нај-
дуже задржавају.

Једног дана, крајем 1972.
године, око витрине се о-
купило неуобичајено много
људи: било је ту највише
милиционара. Јер, полица
на којој је стајало ребро
била је празна!

Никад га нису пронашли.
Сада ребро опет негде ча-
ми заборављено, полако се
круни од старости, само и
безначајно — чак више ни-
је ни реликвија, јер крад-
љивци не знају за успо-
мене.

После свега остају пита-
ња: да ли је заиста Змај
Јова Јовановић узео ребро
приликом ексхумације —
мада је то највероватније,
јер је био лекар, па је и
могао на цедуљи да напи-
ше: један део од вите реб-
ра. Та тајна би била одго-
нетнута кад би се прона-
шао запис проте Лазара Ше-
вића који се налазио на
дну кутије.

Ипак, најтеже је реши-
ти мистерију: коме је да-
нас у време када су музеји
доступни свима, било по-
требно ребро Бранка Ради-
чевића?

Б. Јеремин

ОТУЖНА

ВОДА ЖИВОТА

Свако може да на-
прави шкотски вис-
ки, јер лиценца, од-
носно рецепт за његово
справљање, стаје само —
50.000 старих динара. Ако
се зна да је прошле го-
дине Велика Британија до-
била преко 200 милијар-
ди старих динара од про-
даје шкотског вискија, он-
да није никакво чудо што
су многи људи у свету,
као и разне фабрике за
производњу алкохолних
пића, откупили ту лицен-
цу. Наравно, Американци
су били најзаинтересова-
нији да отпочну са прав-
љењем правог шкотског
вискија: само у овој др-
жави годишње се троши
више од половине укупне
производње „воде живо-
та“, како се популарно на-
зива то алкохолно пиће
које се извози у још 170
држава света.

ГДЕ СМО ПОГРЕШИЛИ?

Недавно су Јапанци об-
јавили да су после више
година рада успели да на-
праве прави шкотски вис-
ки. Али, када су дегуста-
тори, стручњаци за испро-
бавање квалитета пића,
окушали понуђени виски,
незадовољно су одмахну-
ли главама.

— Само подсећа на
шкотски виски! Није то
— то! — рекли су мрште-
ћи се.

— А како је то могуће?
— запитали су се јапан-
ски технолози — када смо

се до танчина придржа-
вали рецепта. Где смо по-
грешили?

У Енглеској, виски је
почео да се прави у 15.

ИАКО БРИТАНЦИ НЕ ЧУВАЈУ ЉУБОМОР-
НО РЕЦЕПТ ЗА СПРАВЉАЊЕ ШКОТСКОГ
ВИСКИЈА, СЕМ ЊИХ НИКО НА СВЕТУ
НИЈЕ УСПЕО ДА ГА НАПРАВИ. ЈЕР, ТАЈ-
НА НИЈЕ У ЛИЦЕНЦИ.

би, а мање квалитетне вр-
сте праве се од кукуруза,
кромпира и шећерне репе.

Ипак, тајна прављења
вискија не лежи у начи-
ну дестилације преврелог
кома, већ у квалитету во-
де која се додаје овом пи-
ћу и — дрвених бачви у
којима виски, после про-
изводње мора да одлежи
неколико година. Сем то-
га, велики утицај на ква-
литет овог пића има и ваз-
дух на којем се врши „до-
зревање“ вискија, јер не
сме да буде загађен смо-
гом.

УВОЗНИ ВАЗДУХ

У Шкотској расте по-
себна врста храстовог др-
вета: од њега се праве ог-
ромне бачве у којима ви-
ски понекад стоји и више
десетина година. Тако се
сокови из дрвета раствара-
ју у алкохолу, па ово пиће
добија посебан укус,
мирис и — боју. Техноло-
зи додају вискију и мало
карамела, пропрженог ше-
ћера, да би био укуснији
и да би потамнео. Најква-
литетније врсте имају по-
себну мрку нијансу.

Пошто у Јапану не мо-
же да успева врста хра-
ста који расте у Шкот-
ској, а тамо је због наглог
развоја технологије ваз-
дух презасићен смогом, из-
гледа да љубитељима вис-
кија на овој острвској зе-
мљи само једно преостаје:
ако желе да производе
прави шкотски виски, мо-
раће из овог дела Велике
Британије да увезу хра-
стово дрво, жито... и ваз-
дух!

— Али, тада ће боца њи-
ховог „шкотског“ вискија
стајати читаво богатство
— подсмешљиво кажу
шкотски технолози.

Б. Ј.

ЉУБАВНА СКАЛА

У Републици Сан Ма-
рино, пре извесног вре-
мена, емитована је но-
ва серија металног нов-
ца. Једна страна сваког
од новчића посвећена
је одређеној љубави
које су вредноване по
следећој скали: новчић
од 500 лира — љубав
према слободи, симбо-
лизована летом галебо-
ва преко бодљикаве
жице; 100 — љубав из-
међу припадника раз-
них раса; 50 — љубав
према домовини; 20 —
према људском роду
уопште; 10 — према за-
једништву; 5 — према
породици; 2 — љубав
брачних другова и 1 —
љубав према раду!

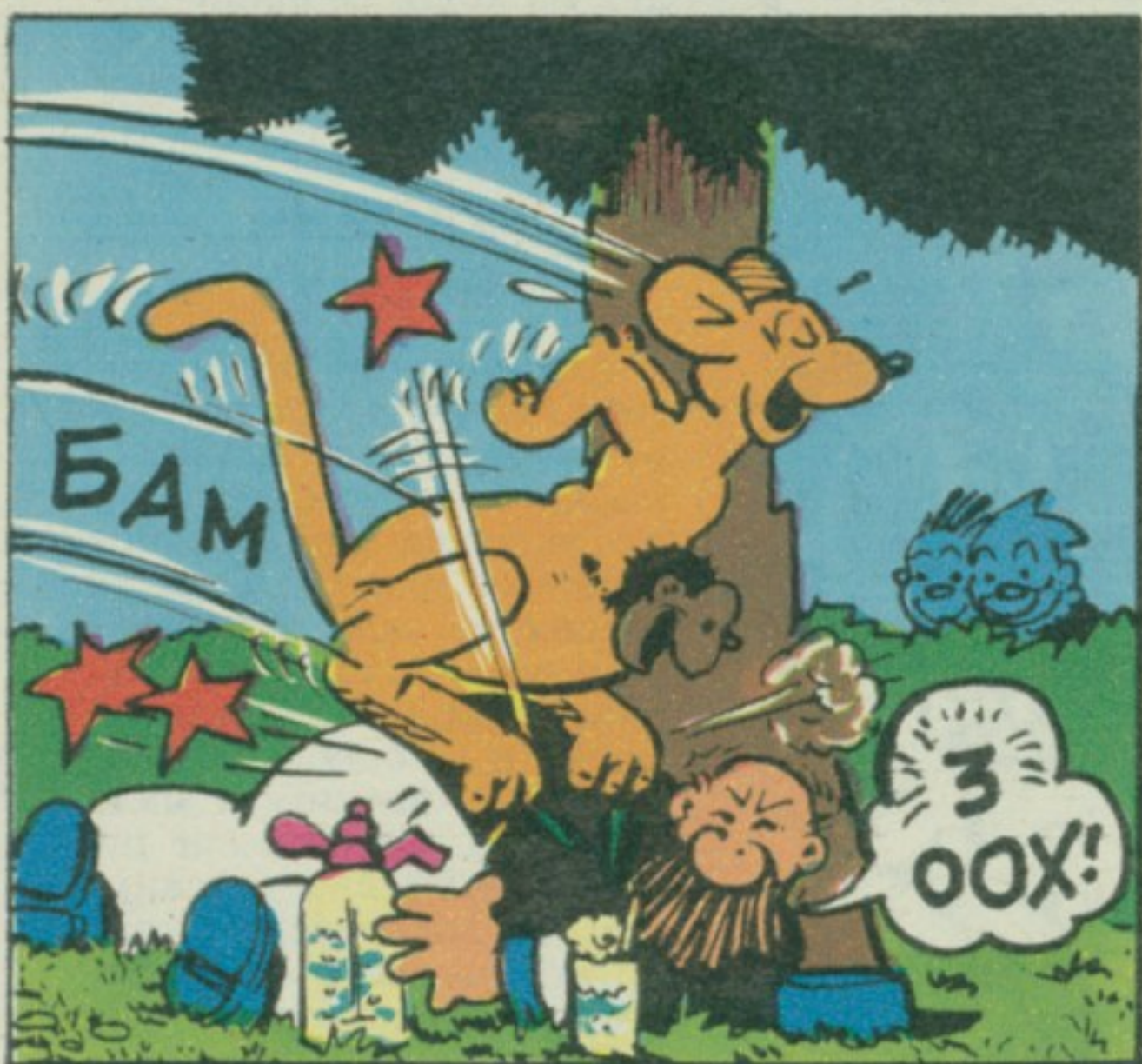
РУЖИЧАСТИ СЛОНОВИ

Мало ко од нас мо-
же да се похвали да је
видео ружичастог сло-
на, а у Кенији, у око-
лини града Тсаво, мо-
гуће је избројати око
25.000 таквих слонова.
Међутим, њихова ру-
жичаста кожа не по-
тиче од нарочите пиг-
ментације, већ од боје
коју земља има у тим
пределима. А познато
је да слоновима и те ка-
ко воле лековите блат-
не купке!

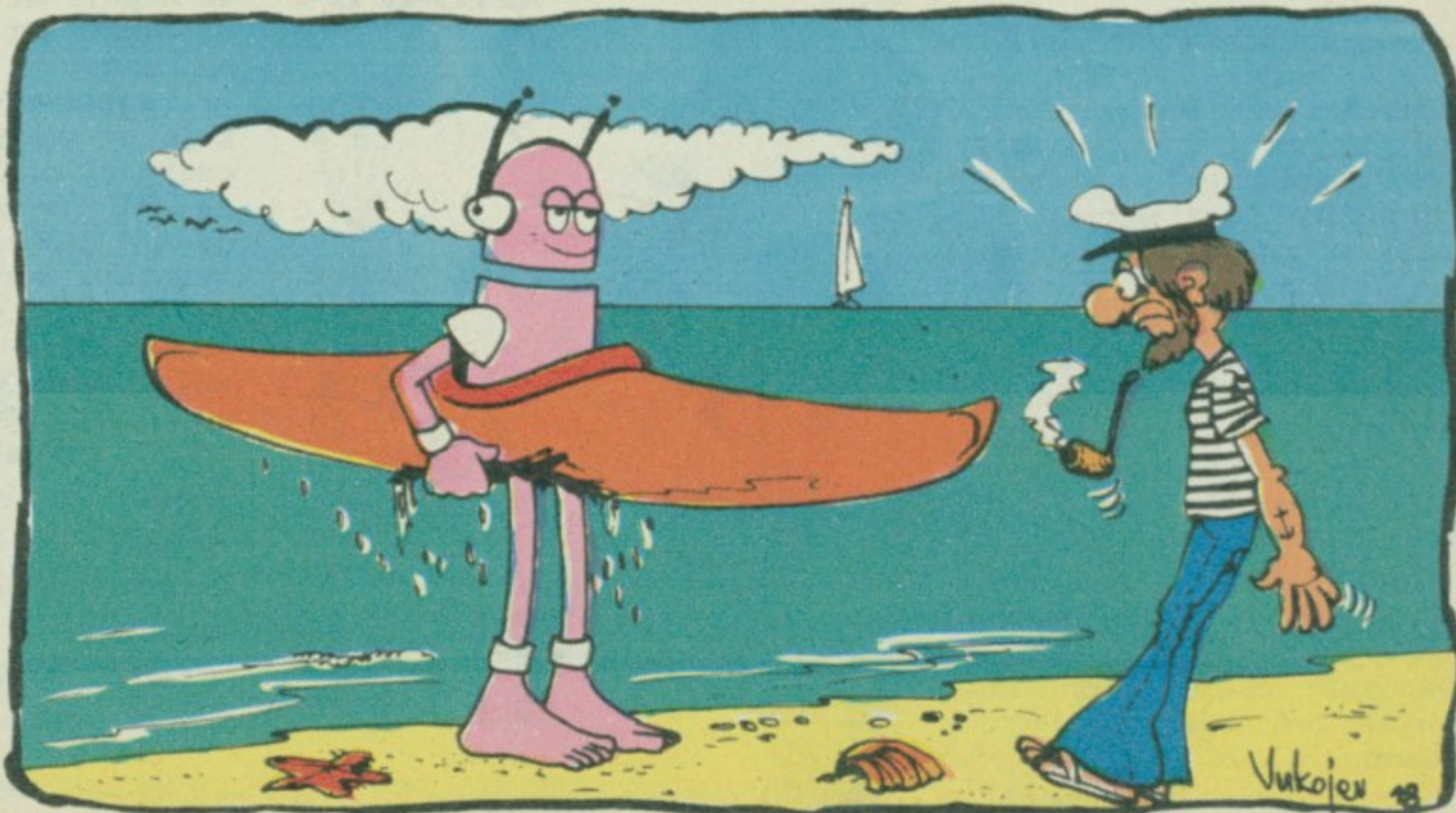
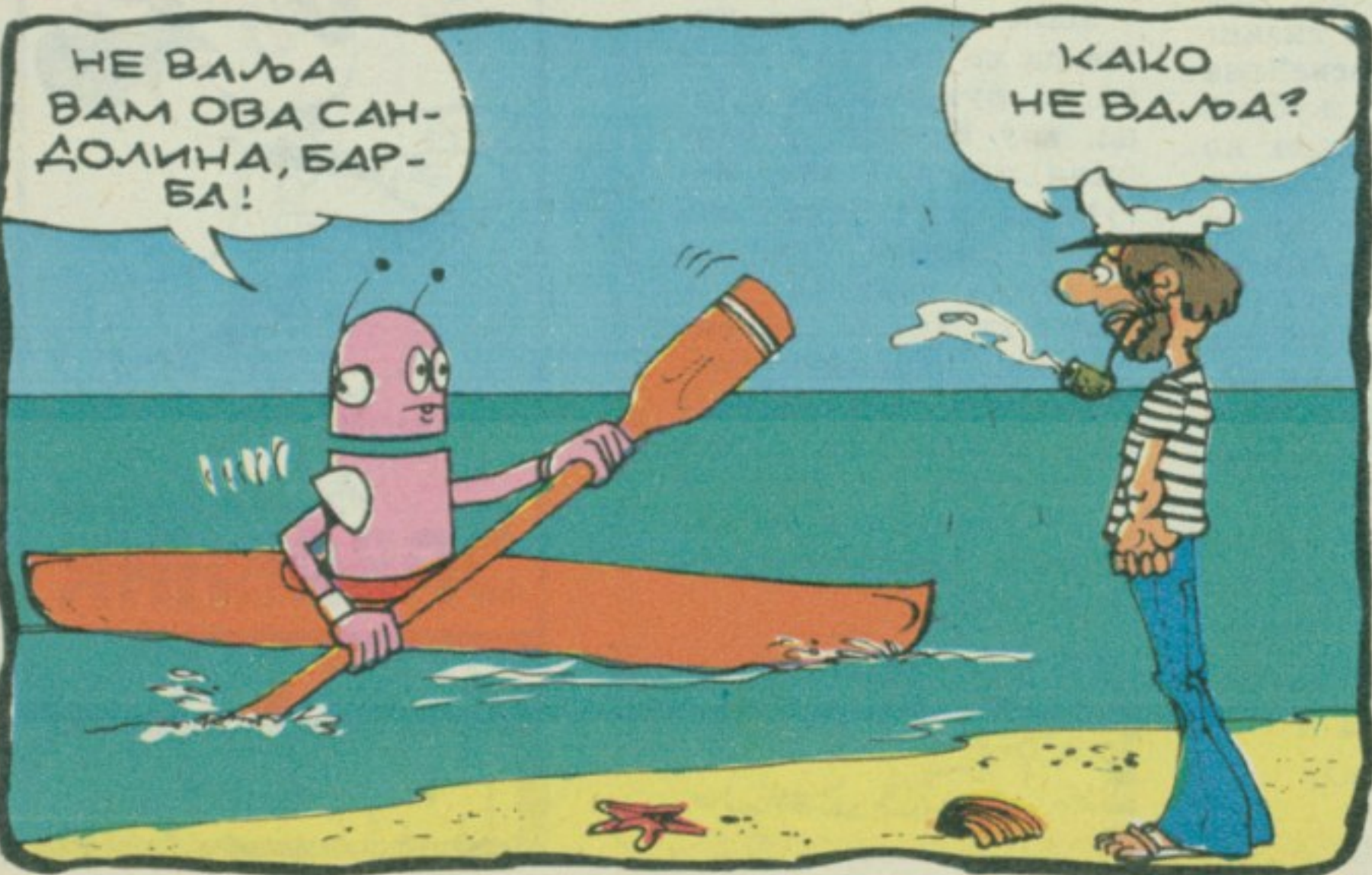

Микијев
ЗАБАВНИК

ИЗЛАЗИ СВАКОГ
ПОНЕДЕЈКА

ШРАФКО

ОТМИЧАРИ

ПЕТСИ ДИНСОН ЈЕ ВОЛЕЛА ДА ХРАНИ ПАТКЕ У ГРАДСКОМ ПАРКУ. ЈЕДНОГА ДАНА ПРИШЛА ЈОЈ ЈЕ НЕКА ДЕВОЈЧИЦА ...

ИЗВОЛТИ, ПЕРСИ?

ПЕТСИ

ВЕРА

КАКО ЈЕ ПИТОМ?

И ПРОЖДРЉИВ? ИМАШ ЧУДАН АКЦЕНАТ? ТИ НИСИ ЕНГЛЕСКИЊА? ЖИВИШ ЛИ У БЛИЗИНИ?

ДА? У ОНОЈ ВЕЛИКОЈ КУЉИ ПРЕКО ПУТА ПАРКА? ПОМАЖЕМ ЈЕДНОЈ ПОРОДИЦИ У КУЉНИМ ПОСЛОВИМА, А ОНИ МИ ЗАВРАТ ПЛАЋАЈУ ЧАСОВЕ ЕНГЛЕСКОГ?

ПЕТСИНА НАЈБОЉА ДРУГАРИЦА БИЛА ЈЕ БОЉЕСНА И ЗАТО СЕ РАДОВАЛА ШТО ЈЕ УПОЗНАЛА ВЕРУ...

НЕ, ПЕРСИ? НЕ МОЖЕШ С НАМА?

ЊЕГОВО ЛИЦЕ МЕ ПОДСЕЋА НА ЈЕДНУ ЛУТКУ, КЛОВНА КОЈА МИ ЈЕ ТАТА ПОКЉОНИО?

ПОПОДНЕ ЈЕ БРЗО ПРОШЛО ...

ВОЛЕЛА БИХ ДА СЕ ОПЕТ ВИДИМО?

И ЈА, ПЕТСИ?

ДОШЛО ЈЕ ВРЕМЕ РАСТАНКА...

ОНДА, СУТРА У ИСТО ВРЕМЕ, ВЕРА?

ДА? ДОНЕЋУ ХЛЕБА ЗА ПЕРСИЈА?

СУТРАДАН ЈЕ ПЉУШТАЛА КИША И ПАРК ЈЕ БИО ПУСТ ...

ВЕРА СИГУРНО НЕЋЕ ДОЋИ ПО ОВОМ ВРЕМЕНУ?

У ПОВРАТКУ ПЕТСИ ЈЕ ЗАСТАЛА ИСПРЕД КУ-
БЕ У КОЈОЈ ЈЕ ВЕРА СТАНОВАЛА...

ДОК ЈЕ ВРАЋАЛА СМЕЋЕ У НАН-
ТУ...

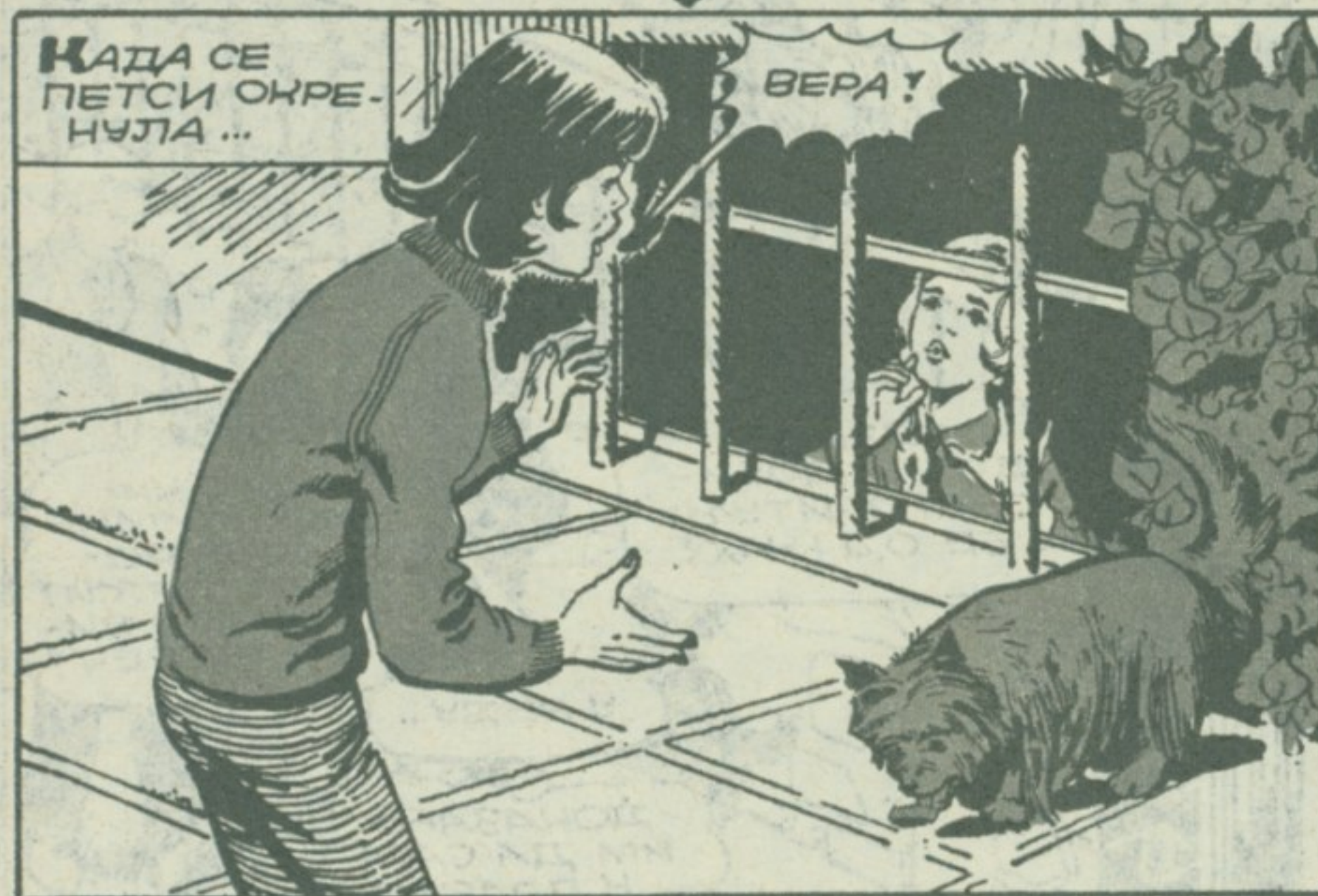
И ТАКО...

ТАДА СЕ ПОРЕД ЊЕ ЗАУСТАВИО ЈЕДАН АУТО...

ПЕТСИ ЈЕ ОСТАЛА КРАЈ АУТОМОБИЛА ДА БИ ВИДЕЛА ШТА ЋЕ СЕ ДОГОДИТИ...

БЕЗ РАЗМИШЉАЊА ЈЕ ПОТРЧАЛА...

ПЕТСИ ЈЕ ПОДИГЛА РЕБЕ...

ДЕВОЈЧИЦА ЈЕ ХТЕЛА ДА СЕ УВЕРИ...

ТАКСИ ЈЕ УБРО КРЕНУО...

ПОКУШАЛА ЈЕ ДА ОТВОРИ ВРАТА...

НЕКА ЦЕ-
ДУЉА У ЛА-
ВАБОУ?

ПЕТСИ,
ВОДЕ МЕ
У КУЋУ КО-
ЈА СЕ ЗО-
ВЕ САМЕР-
ЛИС!
ВЕРА

ПЕТСИ СЕ ОД-
МАХ ВРАТИЛА
ГОРЕ...

ГОТОВИ СМО?
РЕКЛИ СУ НАМ
ДА РАЧУН ЗА
СТРУЖУ И ВО-
ДУ ТРЕБА ДА
ПОШАЉЕМО НА
ОВУ АДРЕСУ?

ДАЈТЕ
ДА ПРО-
ВЕРИМ...

ПЕТСИ ЈЕ ЗАПАМТИЛА ИМЕ ГРА-
ДА И БРЗО ПРОВЕРИЛА НА МАПИ...

ФИДЛЕРЗ ХАСЕТ!
ПА ТО ЈЕ НЕКО МА-
ЛО МЕСТО НЕДА-
ЛЕКО ОДАВДЕ?
ПОТРЕБАН МИ
ЈЕ НОВАЦ
ДА СТИГ-
НЕМ ТА-
МО?

СУТРА-
ДАН...

ШТА СЕ ТО
ДОГАЂА С ПЕТ-
СИ? ОДЈЕД-
НОМ СЕ РАЗ-
ВРЕДНИЛА,
ПА ЧАК ПО-
МАЖЕ И СУ-
СЕДИМА?

РАД ЈОЈ НЕЋЕ ШКО-
ДИТИ? ЧАК ЋЕ ЈОЈ
ПОМОЋИ ДА ЗАБОРА-
ВИ НА ОНУ ДЕВОЈЧИ-
ЦУ?

ПЕТСИ ЈЕ ЗАРАДИЛА ДОВОЉНО НОВЦА
И СЛЕДЕЋЕ СУБОТЕ...

ВОЗ ЗА
ФИДЛЕРЗ ХА-
СЕТ ПОЛАЗИ
СА ТРЕБЕР
ПЕРОНА?

ХВАЛА
ВАМ?

ЧАС
КАСНИЈЕ...

КУДА САДА
ДА ИДЕМ? ВЕ-
РА ЈЕ НАПИСА-
ЛА НА ЦЕДУЉИ
ИМЕ "САМЕР-
ЛИС"?

УШЛА ЈЕ У РАДЊУ ПРЕ-
КО ПУТА СТАНИЦЕ...

САМЕР-
ЛИС?
ХМ?

У ТОЈ КУ-
ЋИ ЖИВИ
ПОСПОЈА
ЏЕЈМС?

АЛИ, ОНА НИЈЕ
ДОШЉАК? ЖИ-
ВИ ТУ ГОДИНА-
МА?

ЗАТРАЖИЛА
ЈЕ ЧАШУ ВОДЕ...

СИГУРНО СИ ДУ-
ГО ШЕТАЛА И
ОЖЕДНЕЛА?

НЕКО ДОЛАЗИ?
ПА ТО ЈЕ ОНАЈ ЧО-
ВЕК ШТО ЈЕ КИД-
НАПОВАО ВЕРУ?

ПЕТСИ ЈЕ ОДЛУ-
ЧИЛА ДА ПОСЕТИ
ТУ ГОСПОЋУ ЏЕЈМС
...

АЛИ, КАКО
ДА УЂЕМ И
ШТА ДА ПИ-
ТАМ? ЗНАМ?

ПЕТСИ ЈЕ РАЗМИШЉАЛА ШТА ДА РАДИ...

ЧУЛО СЕ КУЏА-ЊЕ НА ВРАТИМА...

УБИ, ЏОРЏЕ? ДЕВОЈЧИЦА ЈЕ ПРОЛАЗИЛА И ЗАМОЛИЛА МЕ ЗА ЧАШУ ВОДЕ?

ПЕТСИ ЈЕ ПОЖУРИЛА НАПОЉЕ И НАГАЗИЛА ЏОРЏА...

ОВО СУ БОМБОНЕ ЗА ГРЛО? УЗМИ ЈЕДНУ? ХЕЈ, ПА ТИ СИ...

УСПЕЛА ЈЕ ДА ПОБЕГНЕ...

ОВО ДВОЈЕ СУ ВАРАЛИЦЕ...

ШТА ЈЕ УКРАЛА?

ЖЕЛЕБИ ТО И ДА ДОКАЖЕ, ПЕТСИ ЈЕ САМА ЗАВУКЛА РУКУ У СВОЈ ЦЕП...

НЕМОЈТЕ ЈЕ ВОДИТИ
СА СОБОМ? ЗА КАЗНУ
ЋЕ ОСТАТИ КОД МЕНЕ
ЈЕДАН ЧАС И РАДИТИ
КУЋНЕ ПОСЛОВЕ?

ПА... АКО
ТАКОЖЕ-
ЛИТЕ...

ПЕТСИ ЈЕ ПОКУША-
ЛА ДА ОБЈАСНИ ПО-
ЛИЦАЈЦУ...

ВЕРУЈТЕ МИ?
ОНИ СУ КИДНА-
ПОВАЛИ ЈЕД-
НУ ДЕВОЈЧИ-
ЦУ?

НЕМОЈ
ЈОШ И
ДА ЛА-
ЖЕШ?

ПУСТИТЕ
МЕ?

БИЛА ЈЕ
ЗАКЉУЧА-
НА...

ВИСОКО
ЈЕ? НЕ
МОГУ
ДА
СКОЧИМ?

КАД ЈЕ ПОЛИ-
ЦАЈАЦ ОТИШАО...

ЏОРџЕ, ОБЈАСНИ МИ
КАКО ЈЕ ОНА СРЕ-
БРНА ПОСУДА ДОС-
ПЕЛА У ЊЕН ЦЕП?
ОНА НИЈЕ МОГЛА
ДА ЈЕ УКРАДЕ?

СМИРИ СЕ, БРНИС?
РАДИМ НА ЈЕДНОМ
ВАЖНОМ ПОСЛУ И
НЕЋУ ДА МИ ГА ТО
ДЕТЕ ПОКВАРИ?

ИЗНЕНАДА...

ЏОРџЕ ЈЕ ИЗИ-
ШАО? ПУСТИКУ
ТЕ ДА СИЋЕШ
ДОЛЕ АКО ОБЕ-
ЋАШ ДА НЕ-
ЋЕШ ПОБЕ-
ЋИ?

ОБЕЋА-
ВАМ?

БРНИС ЈЕ ПРА-
ВИЛА СЕНДВИЧЕ
ЗА ПЕТСИ...

СИГУРНО
СИ ГЛАДНА?

ЈЕСАМ?

СУВИШЕ ЈЕ
ДОБРА ДА БИ
БИЛА УМЕШАНА
У СВЕ ОВО?

ТИ ИЗГЛЕДА,
ЗНАШ НЕШТО О
МОМ БРАТУ? ХО-
ЋЕШ ЛИ МИ
РЕКИ?

АКО ВАМ И КА-
ЖЕМ, НЕЋЕТЕ
МИ ВЕРОВАТИ?

ЈА ЋУ ВЕЋ ЗНАТИ
ДА ЛИ ГОВОРИШ
ИСТИНУ?

У
РЕДУ...

ДА... И ЈА САМ ВЕЋ
СУМЊАЛА У ЏОРџА
И ЊЕГОВУ ЖЕНУ?
АКО ЈЕ СВЕ ОВО ТАЧ-
НО, МОРАЋУ НЕШТО
ДА ПРЕДУЗЕМ?

ИС-
ТИНА
ЈЕ?

ПЕТСИ ЈЕ ПО-
ЧЕЛА ДА ПРИЧА
ОД СВОГ ПРВОГ
СУСРЕТА СА ВЕ-
РОМ...

НЕКО ДО-
ЛАЗИ? МО-
РАМ ГОРЕ?

А, НЕ? ОСТАЋЕШ ОВ-
ДЕ? ЖЕЛИМ ДА ПРЕД
ТОБОМ РАЗГОВАРАМ
С ЏОРџОМ?

КАДА ЈЕ ЕРНИС ОТВОРИЛА ВРАТА...

ХАЈДЕ? ПЕЊИТЕ СЕ ОБЕ ГОРЕ?

У ПОТКРОВЉУ...

НЕЋУ СЕ СМИРИТИ ДОК НЕ ОТКРИЈЕМ ИСТИНУ?

ЕРНИС ЈЕ ДОШЛА НА ИДЕЈУ...

ПРОВУЦИ РУКУ И ПОКУШАЈ ДА ДОХВАТИШ КЉУЧ?

МАЛО КАСНИЈЕ ЧУЛЕ СУ КОРАКЕ...

ТАКО СУ И УРАДИЛЕ...

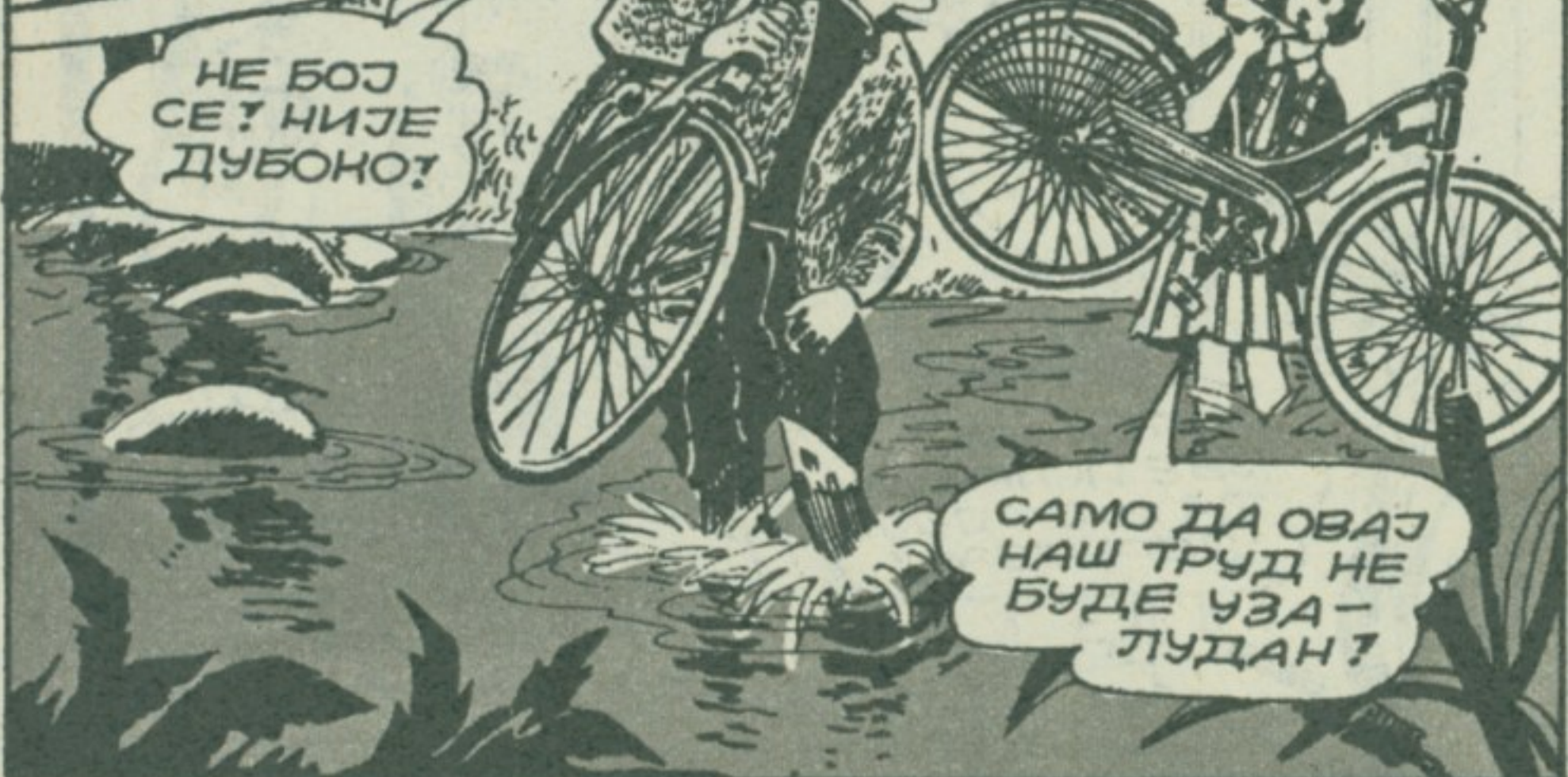
УБРЗО...

ЕРНИС ЈЕ НА СРЕЋУ ИМА-
ЛА ДВА БИЦИКЛА...

ВОЗИТЕ СУ СПОРЕД-
НИМ ПУТЕМ...

МАЛО КАСНИЈЕ...

АУТО ИХ ЈЕ УБРЗО ПРЕСТИГАО. ПЕТСИ ЈЕ НАСТАВИЛА ДА ВОЗИ, АЛИ ЕРНИС ЈЕ СВЕ ВИШЕ ЗА-ОСТАЈАЛА...

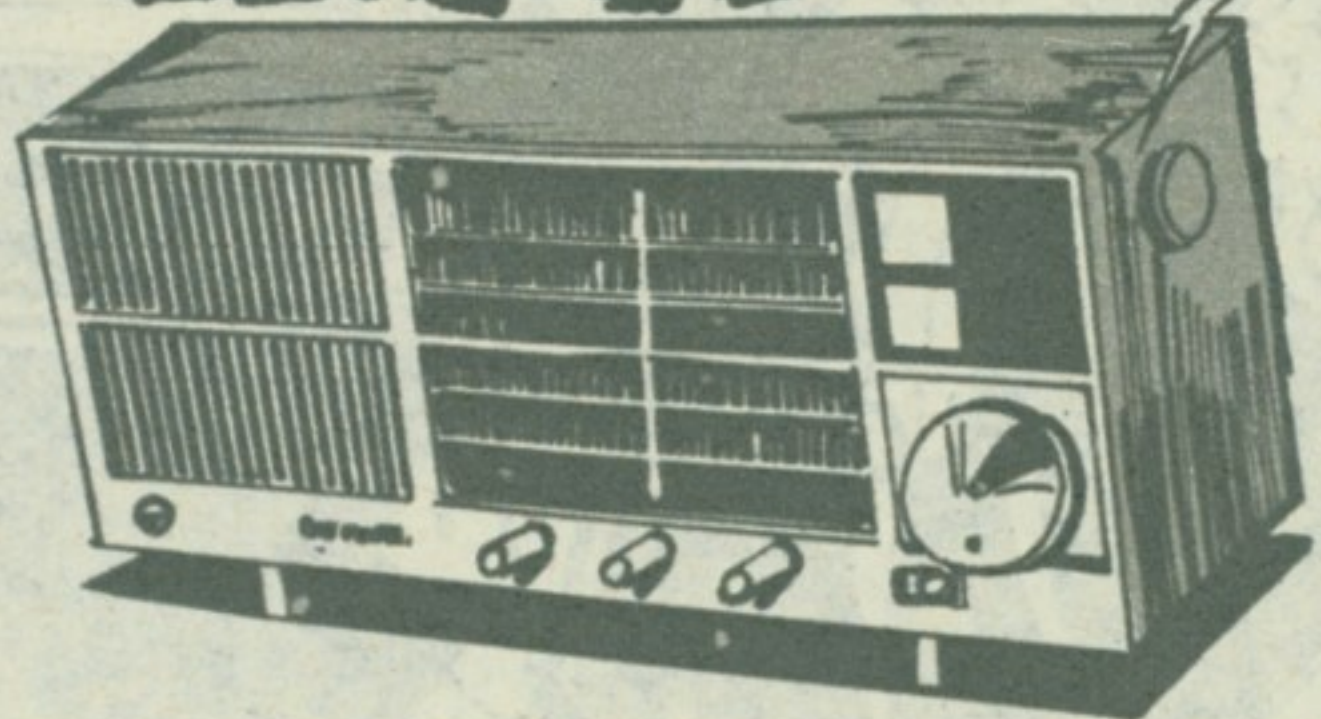
НА ЈЕДНОЈ КРИВИНИ НАПЕТЕЛА ЈЕ
НА ЏОРЏА КОЈИ ЈЕ УПРАВО ИЗИШАО
ИЗ АУТОМОБИЛА...

ПРОПАО ПЛАН

„ЛЕНА ФОРС-
ДАЖК ЈЕ ПРЕ-
СТАЛА ДА ЧИ-
ТА И ПОГЛЕ-
ДАЛА У СЕС-
ТРИЧИНУ КО-
ЈИ СУ ДОШ-
ЛИ ДА ЈОЈ
ПОЖЕЛЕ ЛА-
КУ НОЋ...”

ЗАШТО И
ТИ НЕ ЛЕГ-
НЕШ? КАС-
НО ЈЕ!

ЛАКУ НОЋ,
ТЕТНА?

САД БУ
И ЈА...

„У КУПАТИЛУ ЈЕ НА-
ДА ВЕЋ БИЛА ПУНА
ВОДЕ... АЛИ, КАДА
ЈЕ ХТЕЛА ДА УЋЕ У
ЊУ С УЖАСОМ ЈЕ УС-
ТУНУЛА!”

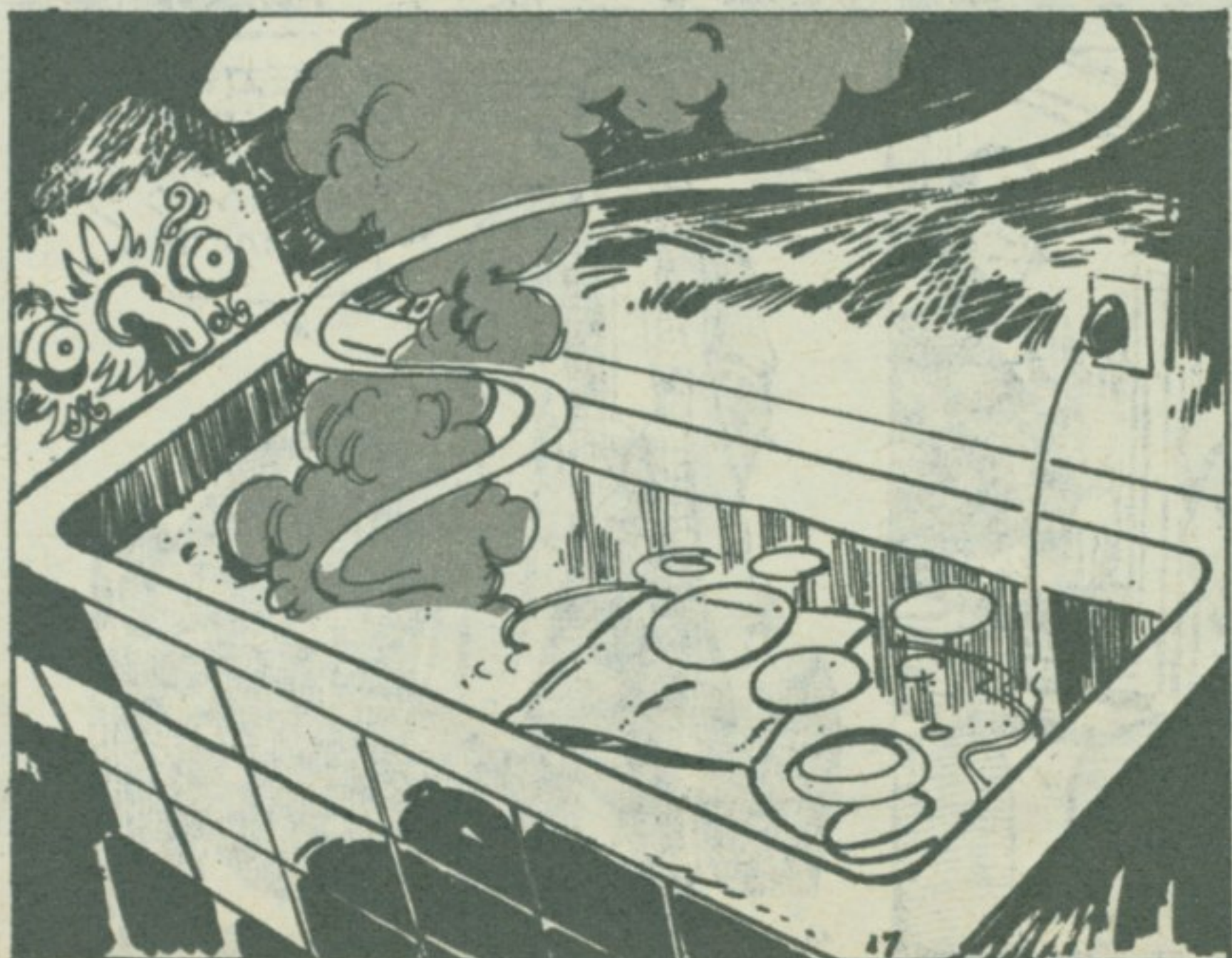

„ЕЛЕКТРИЧНИ ГАЗТАН,
УКЉУЧЕН У СТРУЈУ, СТА-
ЈАО ЈЕ У ВОДИ!”

„КО ЈЕ ХТЕО ДА
УБИЈЕ ЛЕНУ ФОРС-
ДАЖК? САЗНАЋЕ-
ТЕ СУТРА У ИС-
ТО ВРЕМЕ...”

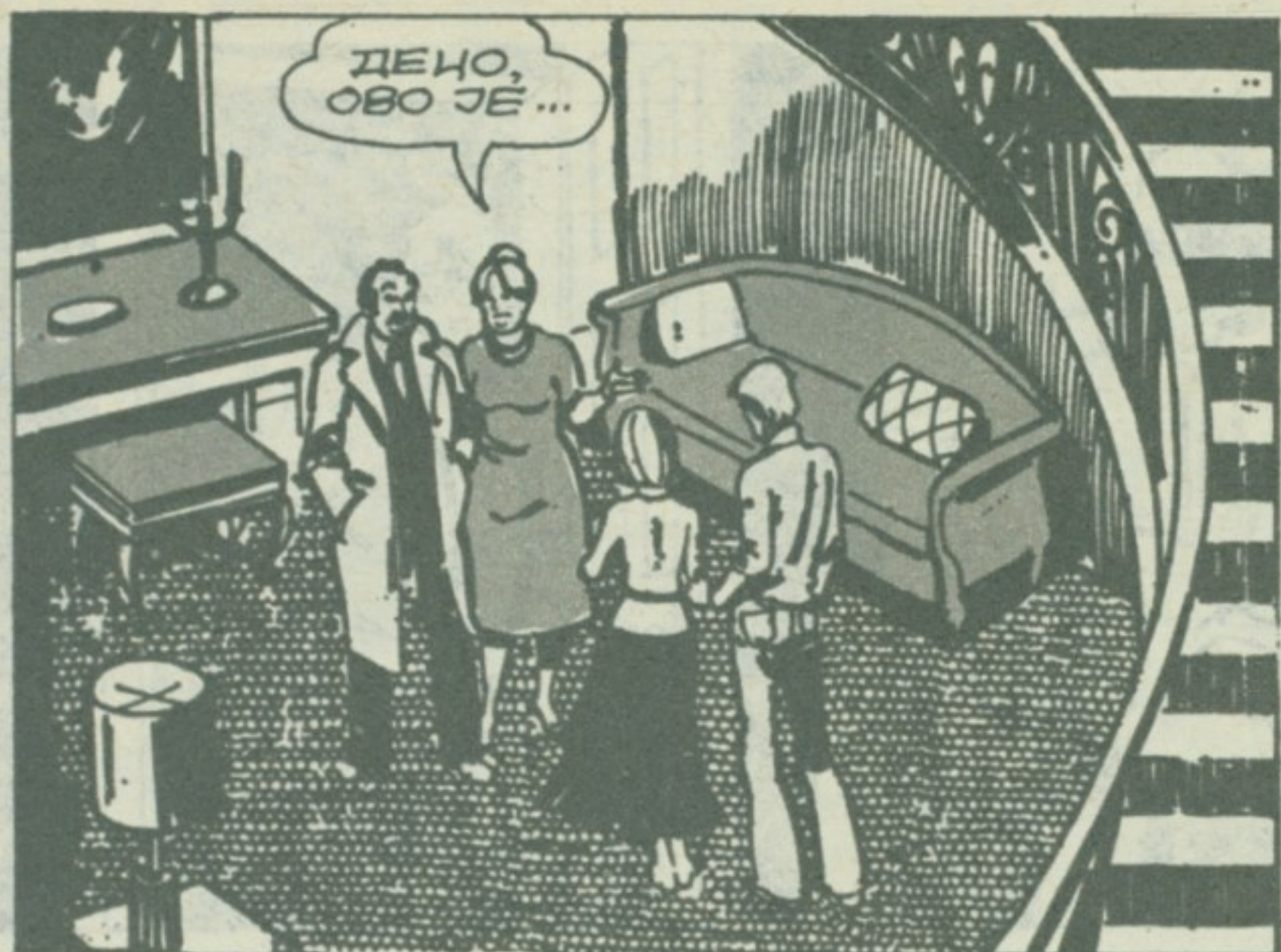
КЛИК

АААА

ААХ

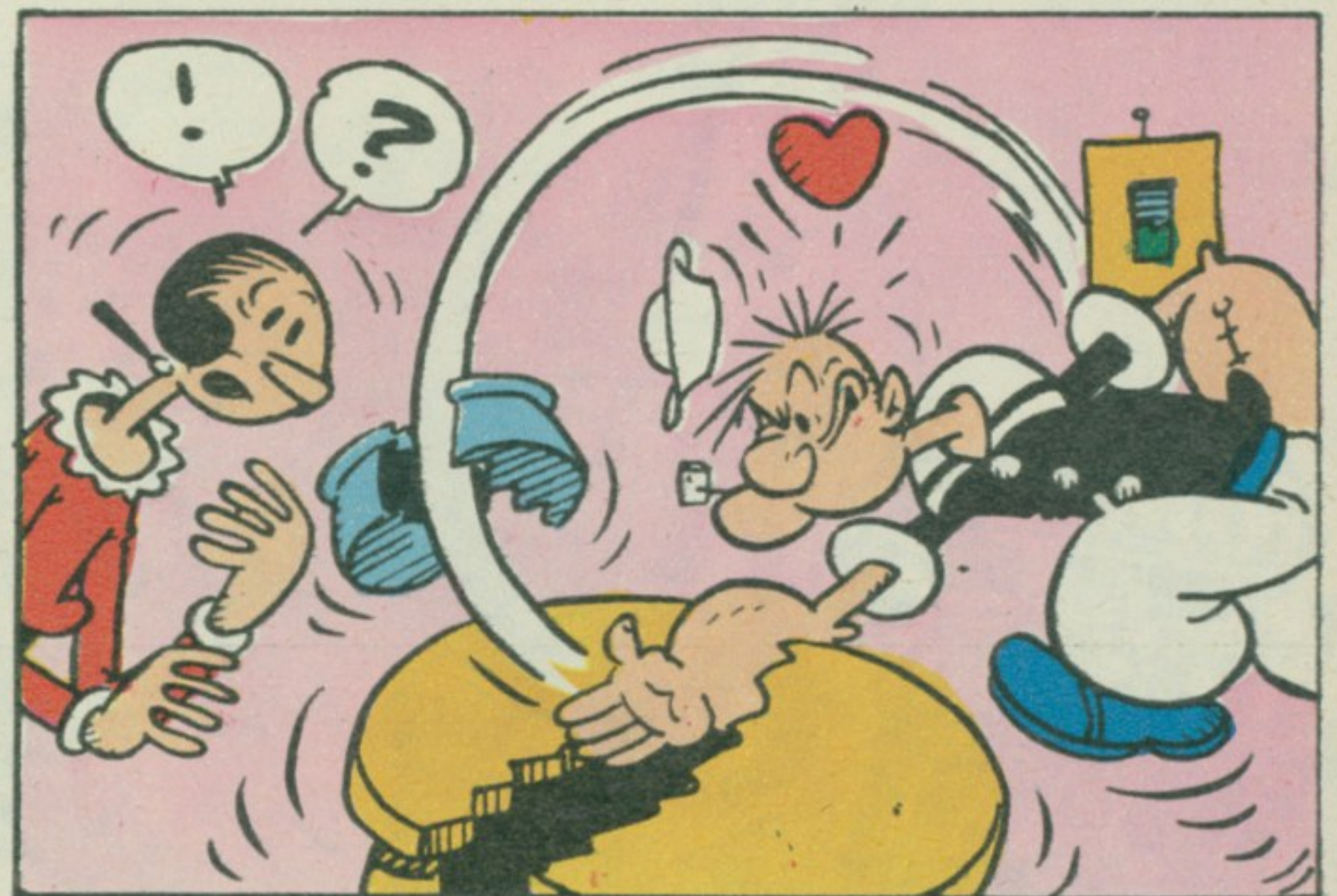
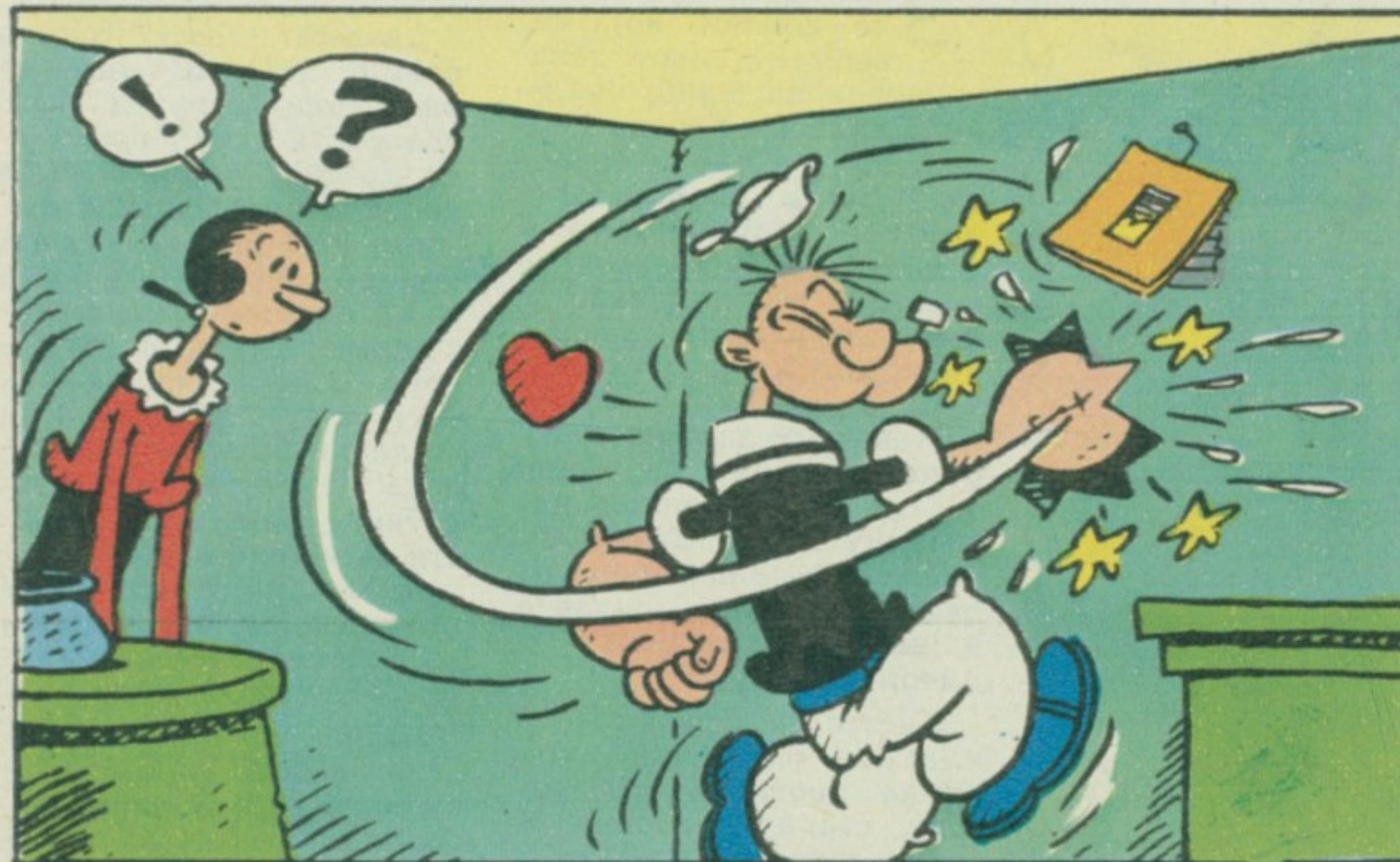

МИСТЕРИЈА БРОДА С БЛАГОМ

Ухода је нечујно ушао у складиште с барутом, подмешнуо угаљен фиџиљ и изиубио се на коџу. Ускоро је шкољски прадић Тобермори њошресла сѣраховиша експлозија.

Поражена и у паници, шпанска Непобедива армада једрила је олујним морем, мучно и без реда. Од 128 моћних бродова и 25 хиљада добро обучених и храбрих морнара и војника преостала су, после страховитог пораза у походу на Енглеску, само 63 једрењака и око пет хиљада уплашених, болесних и израђављених људи. Енглези у својој сјајној победи и потпуном краху Армаде нису изгубили ниједну лађу.

Али, после неуспелог по-

Међутим, од 128 лађа Непобедиве армаде, један брод је, захваљујући својој необичној и страшној судбини, ушао и у историју, и у легенду, и у књижевност. А најзанимљивије је што је то брод с наше обале и с нашим морнарима на његовој пространој палуби. Био је то „Сан Хуан из Сицилије“, дубровачка нава, по врсти и способности најбољи брод свог времена.

Још се не зна колико је дубровачких бродова, с посадама састављеним од на-

само три, док други претпостављају да је било преко десет нава са дубровачком заставом.

ОДИСЕЈА ПОЧИЊЕ

Дугачак око 36 метара, носивости 800 тона и снабдевен са 26 добрих топова, чврст и брз, једрењак „Сан Хуан из Сицилије“ је крајем маја 1588. године ис-

капетана Луке Ивановог Кинковића. Пред полазак у ратни поход, претворен у прави ратни брод, „Сан Хуан из Сицилије“ је на себи носио и 63 члана посаде и сви су били или Дубровчани или из околине. А како је све бродове послане из Сицилије плаћало Сицилијанско Краљевство, право име једрењака „Св. Госпа од Милости и Св. Иван Крститељ“ преиначено је у „Сан Хуан де Сицилија“, како је заведен у готово свим историјским документима.

У сукобу у енглеским водама Кинковићева посада прочула се по срчаној борби и великој храбрости. Међутим, последњег дана великог окршаја брод је жестоко тучен из савременијих топова енглеских једрењака и тешко оштећен. Тада је почела његова одисеја.

У августу 1588. године, кад се поражена Непобедива армада у пловидби

без реда повлачила са попришта битке, најпознатији дубровачки једрењак из овог похода је, због великих оштећења, већ био далеко заостао за главнином флоте. Ветрови су га занели на острво Ајлеј у западној Шкотској, где је стигао 23. септембра. Одатле је капетан Кинковић, користећи мирније воде острвских канала Џуре и Мала отпловио на север, у залив Тобермори на острву Мал.

КАД ЗЛОЧИНАЦ НЕ МИРУЈЕ ...

Иако заклоњен од таласа, напада и знатижељних погледа становника овог шкотског острва, „Сан Хуан из Сицилије“ ипак није остао непримећен. Лохлан М'Лејн од Дуарда, господар Мала, одмах је запазио ве-

ИСТИНИТЕ
ПРИЧЕ
СА ДИВЉЕГ
ЗАПАДА

ОСВЕТА

је. — И пазите да нам не умакне. То је сигурно нека варка.

Замка на тргу

Двадесет шест година раније, 1837, Шпанци су расписали уцену од 10.000 долара за скалп поглавице Црвени Рукави. Јер, од некад доброћудног Индијанца који је своје сапле менике одвраћао од борбе са Шпанцима и Американцима, што су на њиховој земљи у Аризони, Тексасу и у Мексику тражили злато и бакар, изненада је постао огорчени ратник: није имао милости за непријатеље са којима чак није хтео ни да преговара. А све је почело неколико месеци раније.

Једног спарног јулског дана у варошици Санта Рита дел Кобре, у данашњој савезној америчкој држави Њу Мексико, на велику свечаност позвано је и 600 Индијанаца из племена Апача. То није било ништа необично јер је у том делу Америке мир између белаца и Индијанаца трајао већ 15 година, углавном захваљујући четрдесет петогодишњем поглавици Црвени Рукави, или како су га Шпанци звали Мангас Колорадас.

Ратници, жене и деца прихватили су тај позив и дошли на свечаност не слутећи да им се спрема клопка. У то време шпански колонизатори желели су да приграбе целу област Њу Мексика у којој су се налазили огромни рудници бакара. Међутим, добро су знали да ће им се одупрети индијанска племена. Да би их осује-

Заповедник америчке коњице која се већ неколико дана одмарала на једној пољани недалеко од града Розвела није могао да поверује својим очима: на белом коњу који се заносио у ходу, јер му се ам јако урезао у губицу, јахао је човек избораног црвеног лица, док му се дуга седа коса вијорила на ветру. И тако, из даљине, амерички официр је могао да препозна апашког поглавицу званог Црвени Рукави, који је већ више од двадесет година задавао највеће муке шпанској и америчкој војсци.

Уместо да уз покличе и витлање томахава јури према противничком логору, стари поглавица је мирно јахао на коњу који је повремено застајао и тресао главом.

Када је дошао на неколико корака од шатора испред којег је стајао забезекнути амерички официр, стари Индијанац заустави коња, затим хитро скочи на земљу, погледа према небу, па одлучним гласом рече:

— Дошао сам да се предам. Чините са мном што вам је драго.

Не, вероватно је у питању нека варка, помисли је Американца и загледао се у изборано лице. Али, сем непоколебљивости у стиснутим вилицама и одлучности која се цајлила у суженим зеницама, ништа друго није успео да види.

— Вежите га! — викнуо

хода те 1588. године преполовљеним Шпанцима је преостала још једна велика битка на њиховом путу до родних обала. Расута и обезглављена флота морала је да се бори против снажних западних ветрова, који су њихове једрењаке носили у људљиве воде западне Ирске, и један по један, разбијали о оштре хридине непознатих обала.

ших помораца, учествовало у трагичном походу шпанске Непобедиве армаде. Као и његов отац Карло V, и Филип II, шпански краљ у време овог великог сукоба, одржавао је са Дубровачком Републиком блиске и пријатељске везе. Неки историчари тврде да је под врховним заповедништвом шпанског војводе Медине Сидониа пловило

пловио из лисабонске луке на своје последње путовање.

Претходно је, као дубровачки трговачки брод, био у сицилијанској луци Термини, где је укрцао муницију, топове и 300 војника чувеног сицилијанског пешачког пука, под заповедништвом дон Дијега Телеса Енрикеса. Иначе, брод је пловио под командом

лики, богато украшен брод. Овај грабежљивац и убица ратовао је те године са готово свим суседним племенима.

Међутим, није се усуђивао да нападне изврсно наоружану дубровачку наву, иако је претпостављао, и то с правом, да је једрењак крцат драгоценостима, оружјем и муницијом. Ипак, није мировао; одмах је обавестио шкотског краља Џемса VI о доласку оштећеног брода, склапајући истовремено нагодбу с дон Дијеом да посаду снабдева намирницама. Заузврат је тражио, и добио, изврстан број морнара и војника за борбу против непријатељских племена. Као потврду да ће држати задану реч, М'Лејн је на броду оставио пет својих непожељних рођака за таоце.

Ускоро је са посућеним војницима направио прави покољ и пустош на првом острву. Тиме се одмах прочуло о необичном броду

укотвљеном у заливу Тобермори.

Упорни зликовац ни даље није мировао. У новембру исте године позајмио је од дон Дијега два топа и стотину његових најбољих војника и отишао на један од својих плачкашких похода. Савременици и историчари су забележили да у овим злочинима није учествовао ниједан морнар с наше обале.

Али, кад је М'Лејн био нагодној удаљености од Тоберморија, 5. новембра 1588. године, извесни Џон Смит је дошао на Кинковићев брод. Од њега су морнари и војници, који су ужурбано поправљали једрењак, куповали храну, тако да је Смит могао слободно да се креће по броду. Злоупотребљавајући укључено поверење, Џон Смит се ушунчао у складиште барута, подметнуо упаљен фитиљ и неопажено се изгубио на копну.

Ускоро је Тобермори по-

тресла страховита експлозија; натпалубје и палуба су разнети у парчиће. Погинули су и капетан брода и дон Дијео Телес Енрикес, заједно с М'Лејновим таоцима. Спасло се само петнаест људи, од којих су неки бачени далеко на обалу. Олупина брода је убрзо потонула на дно у заливу Тобермори, где се налази и данас. А, међутим, необична историја дубровачког брода као да почиње тек тада.

У РОНИЛАЧНОМ ЗВОНУ

Место необичног бродолома ускоро је постало стетиште разних пустошова и људи заражених „златном грозницом“, који су се надали да ће на потопљеном броду наћи баснословно благо. Јер, глас да је у олупинама брода под водом

главнина драгоцености Филипа II, које је са Непобедивом армадом кренуло ка Енглеској, муњевито се проширило Шкотском и Енглеском. Нико не зна колико је до данас организовано разних експедиција, стручних и сасвим неуких, које су покушавале да се домогну сребрних посуда, око 30 милиона златника, топова, круна са драгим камењем, оружја и златних свећњака, за које се причало да су у утроби потопљеног дубровачког једрењака.

О олупини коју је прекривао песак и муљ на дну тоберморијског залива вековима су се међусобно свађали краљеви и владари острва Мал, лопови и пробисвети, фантасте и авантуристи.

Године 1640, после много узалудних покушаја слабо опремљених и непознатих појединаца, гроф од Аргајла је узео у службу једног Швеђанина да ис-

тражује морско дно око олупине. Петнаест година касније, у којима није престајала грозница за благом потонулог „Сан Хуана из Сицилије“, извесни Џемс Моулд је конструисао само за ту прилику специјално ронилачко звоно. Успео је да на светло дана извади само шест топова и незнатне делове бродске опреме.

А прича о драгоценостима што леже у дубровачком броду на дну залива временом је све више расла. Међутим, олупина је и даље тонула у муљ и тако отежавала подводни рад свима онима који су покушавали да продру у њену тајанствену унутрашњост.

ШТА СУ ВИДЕЛИ ЉУДИ-ЖАБЕ?

Почетком овог века ловци на благо у Тоберморију почели су да употребљавају модернија и сигурнија средства за роњење и рад на дну. Пре њих, остало је забележено да се неколико покушаја продирања у потопљени брод завршило трагично. Све већа наслага муља и даље је упорно крила велику тајну, која је сваки даном постајала све већа. У залив су довлачили нарочити бродови и специјалне екипе, али су успевали да изваде само комаде као челик тврде храстовине, са далматинских планина, понеко ђуле или редак златник.

Најзад, 1950. године, у трагању за благом укључила се и енглеска ратна морнарица. Данима су људи-жабе покушавали да продру кроз девет метара дебелу наслагу песка и муља до већ легендарног дубровачког брода. Ни један специјални брод за вађење потопљених лађа није имао више успеха.

Легенда о „Сан Хуану из Сицилије“, потопљеном у шкотском заливу Тобермори, постала је део енглеске традиционалне историје. Данас нема готово ниједног основца у Шкотској и Великој Британији који није чуо за чудесни брод с благом.

Ни историчари нису остали равнодушни и јединствени. Док једни тврде да је дубровачки једрењак заиста носио скупocen и ретко богат товар, други су убеђени да је то био један од многих обичних бродова Дубровачке Републике. И данас, скоро четири века од оног трагичног дана кад је разорен и потопљен, Кинковићев „Сан Хуан из Сицилије“, испод 6000 тона песка и муља, упорно чува своју златну тајну.

И. Лончар

ЦРВЕНИХ РУКАВА

— ДОШАО САМ ДА СЕ ПРЕДАМ! — РЕКАО ЈЕ СТАРИ ПОГЛАВИЦА ЗА ЧИЈУ ЈЕ ГЛАВУ БИЛА РАСПИСАНА ОГРОМНА УЦЕНА.

тили, из Чихуахуа је послата наоружана чета шпанских војника која се тајно пребацила до Санта Рите, са задатком — да побије све Индијанце. А за сваки скалп индијанског ратника војници ће добити по 100 долара, док је скалп жена вредео 50, а скалп деце 25 долара.

И док се на тргу у Санти Рити играло, певало и пило, шпански војници су запосели све улазе у град и са упереним пушкама заузели скровита места на зидинама. Не слутећи ништа, Индијанци су седели

насред трга и гостили се оним што су пред њих изнели домаћини — Шпанци. Занети игром девојачка обучених у широке хаљине које су се вртеле у такту музике, нису приметили наоружане војнике који су на њих нишанили из оближњих заклона.

То је чекао!

Први Индијанац пао је смртно погођен, а затим други, трећи... Деца су безуспешно покушавала

да се сакрију иза својих мајки које нису схватале шта се дешава. Индијанци су падали као покошени. За само петнаестак минута сви „гости“ су били поубијани, а међу мртвима била је и жена поглавице Црвени Рукави, као и њихово троје деце.

— Никоме нећемо дозволити да крочи на нашу земљу — огорчено је рекао својим ратницима поглавица Црвени Рукави када је сазнао за страшан масакр. Осветићемо нашу децу и жене!

Већ сутрадан, наоружани само отровним стрелама, индијански ратници кренули су према Санти Рити. Пошто није имао довољно људи, поглавица је решио да не нападне градић, већ да измучи ста новништво: спречиће долазак свих каравана који су свакодневно доносили храну у то рударско насеље.

После месец дана изгладнели становници Санта Рите одлучили су да се пребаце до суседне варошице, удаљене око 400 километара. Али, поглавица Црвени Рукави је управо то чекао. Пошто је знао да је немогуће бранити тако дугачку колону, направио је заседу недалеко од града, у једном кањону. Шпанци су се безуспешно бранили...

Гневни поглавица се тада са ратницима вратио у Санта Риту и ту спалио све куће.

Десио се чудо

У то време у западном делу америчког континента завладала је права златна грозница и Апачи су имали све чешће суко-

бе са белим људима који су у огромном броју, трагали за златом и богатством. Када му се нико није надао, поглавица Црвени Рукави је са својим ратницима напао њихове караване, на брзину склепана насеља, одреде војника и утврђења. Његово име се све чешће изговарало са страхопоштовањем.

Америчка влада је, да би умирила непослушног поглавицу, у тај део земље послала војне одреде. Али, Црвени Рукави је и даље, наоружан само томахаком, из свих битака излазио као победник.

А тада се десило чудо! Почетком 1863. године у једном окршају погодило га је пушчано тана, а он је, сада већ седамдесетогодишњак, веровао да га метак „неће“, јер су врачичи призивали божанства која га штите...

Мала рана на руци била је за њега знак да га је оставила ратна срећа и да после те „божје“ опомене треба да прекине са борбама. Иако су га његови ратници одвраћали, одлучио је да се преда Американцима и тако прекине непријатељство.

Једног јутра, обучен у најсвечаније одело, са црвеним огртачем преко рамена и перјаницом на глави, голорук, упутио се према непријатељском логору.

Пошто се плашио да је у питању превара и да ће преко ноћи Индијанци напаст логор, заповедник америчке коњице је одлучио да ништа не ризикује. Рекао је војницима да спакују шаторе и крену према Тексасу, заједно са везаним поглавицом. Чим су одмакли неколико километара наредио је да га убију.

— Покушао је да бежи! — тврдио је касније. Чак ни Американци нису поверовали у ту причу.

За генерацију која расте **EUROCREM**

„EUROCREM“
се користи
у свако доба,
једе се
намазан на хлеб.

„EUROCREM“ је хранљив,
укусан, здрав, економичан!

EUROCREM на хлебу је деликатес
за вашу свакодневну исхрану!

ХАЈДЕ ДА СЕ ИГРАМО, МАЛА

51620 КОРНИ ГРУПА: Ој, додоле; Живот

51626 ДРАГАН АНТИЋ: Ја знам све; Анжелика

52524 БОБА СТЕФАНОВИЋ: Чувај се ватре; Буди само моја

52536 РОДОЉУБ ВУЛОВИЋ: Кристина; Напусти ме ти

52538 МИРОЉУБ МАРКОВИЋ: Кажи ми, Лена; Мили дом

52539 ЛУТАЈУЋА СРЦА: Сан; Путник

52540 ДРАГАН АНТИЋ: Ко те буди; Залуд те чекам

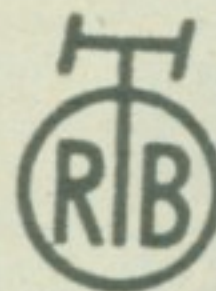
52543 РАДМИЛА КАРАКЛАЈИЋ: Ти ћеш ми се вратити; Ја нећу да те волим

52545 БОБА СТЕФАНОВИЋ: Кљечим и молим; Плаћино заједно

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК пружа својим читаоцима још једну изузетну могућност да дођу до квалитетних музичких остварења која су пренесена на грамофонске плоче. Звук фолклора свих наших народа и народности, композиције еминентних наших и страних композитора и певача забавне музике чине несвакидашњи доживљај. Имате прилику да, између осталих, чујете Лепу Лукић, Сафету Исковића, Шабана Шаулића... Корни групу, Бобу Стефановића, Јадранку Стојаковић... Би Цизе, Милву, Дејвида Кеси-дија...

Цене грамофонских плоча су врло популарне па је и то један од разлога да дискофили обогате своје дисотеке. Једна мала или сингл плоча, како је многи зову, кошта само 6,00 динара. Међутим, вредност наруџбенице не сме бити мања од 100 динара јер трошкове паковања и поштарине не сносити ви. Потребно је само да попуните наруџбеницу, пошаљете је на нашу адресу и плоче ваших љубимаца стићи ће вам кући.

ПЛОЧЕ ЋЕТЕ ПЛАТИТИ ПОШТАРУ КАД ВАМ ИХ ДОНЕСЕ, ПОУЗЕЋЕМ!

SENKA I ZAFIR

52614 СЕНКА И ЗАФИР:
Хајде да се играмо, мала;
Мало, мало, малено

53546 ЗОРАН ЛЕКОВИЋ:
Немој криви лице; Мале-на моја

52583 ЉИЉАНА ПЕТРОВИЋ:
Трава коју газим;
Ако је то истина

52601 ДРАГАН МИЈАЛКОВСКИ:
Тај живот наш; Не одлази прије југра

52569 ДАНИЕЛА ПАНЧЕТО
ВИЋ: Забрани ми то; Са-мала сам

52548 ОНЕ И ОНИ: Море и морнари; Кажи ми, кажи

52558 ЛОЛА НОВАКОВИЋ:
Дуга топла ноћ; Истина је

52594 ЈАДРАНКА СТОЈАКОВИЋ:
Живот пише романи; Тајм

52545 БОБА СТЕФАНОВИЋ:
Пиши ми; Ко ме да да

52553 КОРНИ ГРУПА: Ети-да; Једна жена

52560 ГРУПА „САН“: Папирни бродови; Хеј, малена

52564 ЛУТАЈУЋА СРЦА: Баллада о барби; Светлости јутра

52567 ДРАГАН АНТИЋ: Ја се враћам; Дозволи ми

52571 БОБА СТЕФАНОВИЋ: Мари, Мари; Опрости ми, Мари

52580 СРЋАН МАРЈАНОВИЋ: Први пут сретна; У чему је ствар

52586 СЕКА КОЈАДИНОВИЋ: Воли ме; А усне моје шапућу теби

52589 ЗАФИР ХАЦИМАНОВ: Кљко; Зашто

52595 ЛУТАЈУЋА СРЦА: Последње јутро; Године

52604 ДИТКА ХАБЕРЛ: Сањам; Преболела бом све

52606 ЕЛДА ВИЛЕР: Недопслано писмо; Ледај

52626 ЗОРАН ЛЕКОВИЋ: Воли, воли; Пољупци моји

52627 ЕЛДА ВИЛЕР: Још те се сећам; Живјети

ПОЛИТИКИН ЗАБАВНИК
11001 БЕОГРАД, МАКЕДОНСКА 29

НАРУЏБЕНИЦА

ЗА ГОТОВО неопозиво наручујем плоче под бројевима: _____

за укупну суму од _____ динара коју ћу платити поштару кад ми их донесе (поузећем).

(Презиме, очево име и име)

(Поштански број и место)

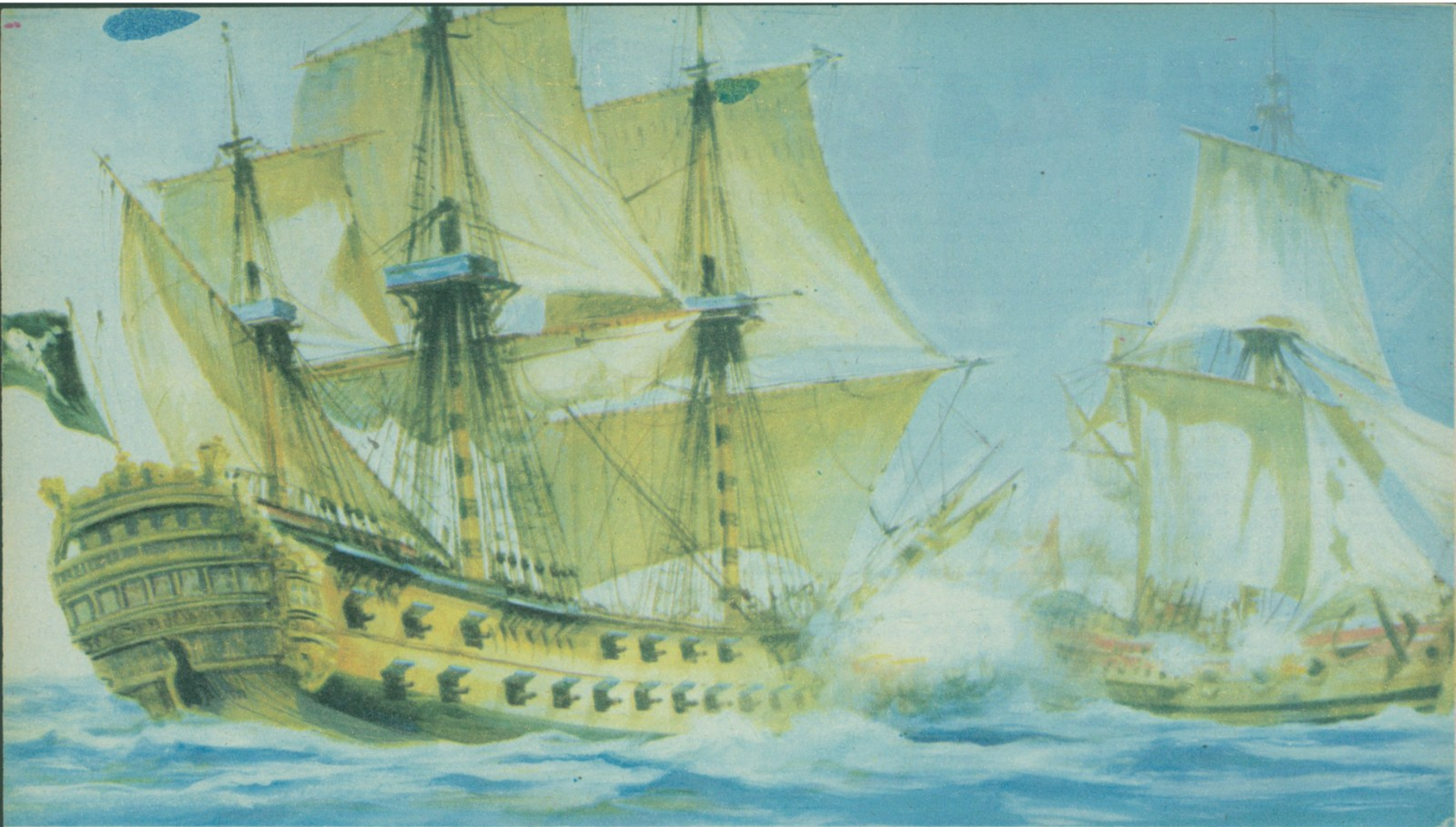
(Улица и број)

(Датум)

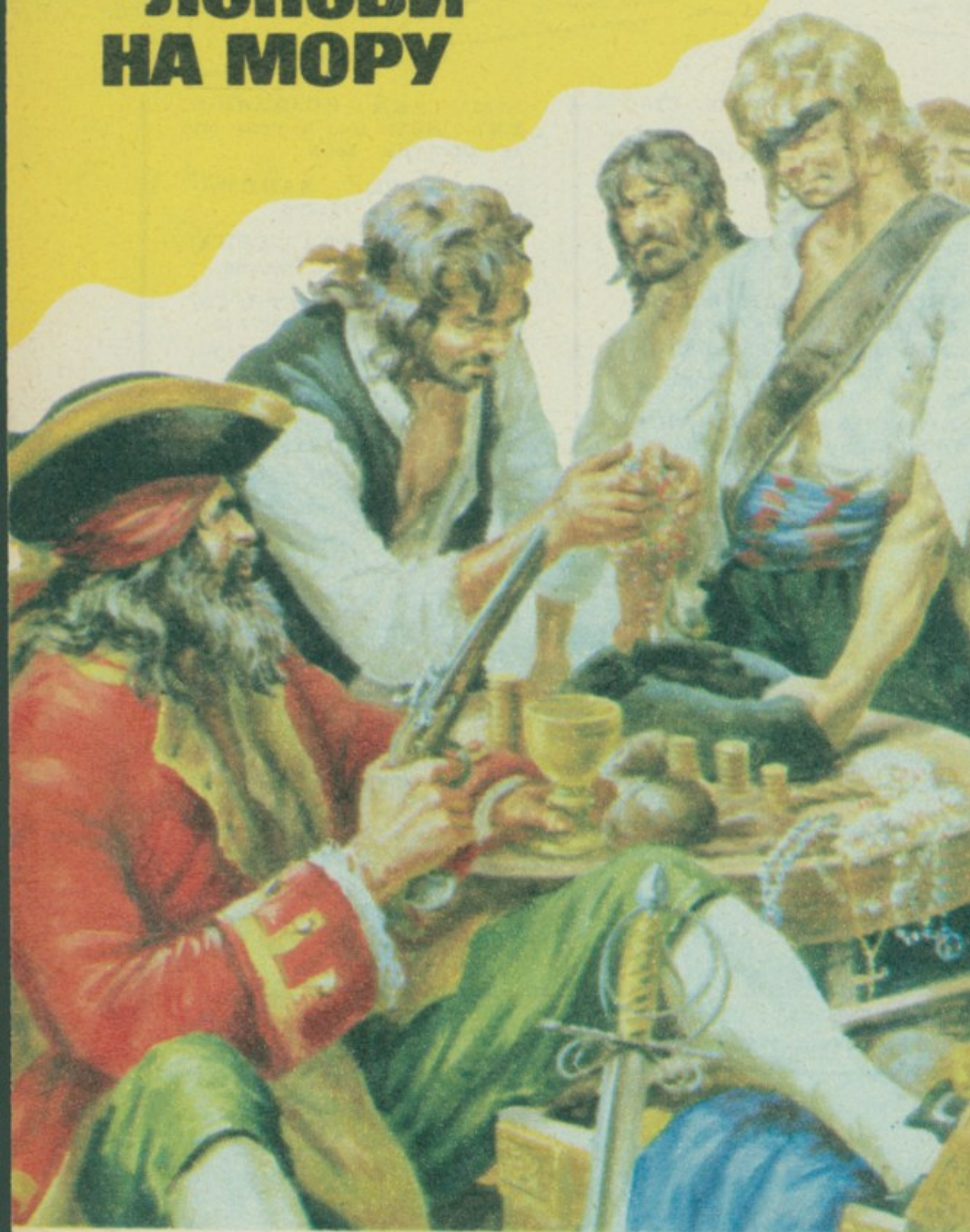
(Потпис, број и место изд. личне карте)

У случају спора признајем надлежност Првог општинског суда у Београду.

Наруџбеницу читко попунити, налепити је на дописницу и послати на горњу адресу.

БУКАНЕРОСИ -ЛОПОВИ НА МОРУ

После сване пљачке гусари су делили плен, најчешће свима подједнако, осим капетану који је добијао шест пута више. Међутим, ако на опљачканом броду није побијена сва посада, цео плен је ишао у „државну касу“.

Није могуће тачно одредити када су се појавили први гусари, међутим, зна се да их је било на Медитерану у време Римског Царства. Остало је забележено да је Гај Јулије Цезар, као младич, дошао у руке једне гусарске дружине која га није пустила све док није плаћен откуп. Цезар се касније вратио са групом војника и похватао гусаре, а затим их разapeо на крстове.

Међу првим гусарима у историји били су Феничани, о чијим подухватима говоре неке епизоде Хомерове „Одисеје“. На западним обалама Африке харали су гусари варвари, затим Мавари, а најважније упориште био је Алжир. На северу су у 8. веку Викинзи пустошили обале Британије, Ирске и Француске, тада Франачке.

За време владавине Тјудора у Великој Британији је било доста гусара који су пустошили нарочито јужну Ирску, а било их је много и око сицилијанских острва где су имали повољне услове за сакривање. Временом су почели да се шире према Мадагаскару и Црвеном мору, затим према обалама Нове Енглеске и америчком континенту, у оно време познатом као Западна Индија.

Свој пуни процват гусарство је доживело у другој половини 17. века, када је Шпанија завела трговачки монопол над својим колонијама на америчком континенту: ниједан страни брод није више смео због трговине да пристане уз њихове обале. Међутим, сама Шпанија није имала довољно робе којом би снаб-

ЛЕПА БИТА

девала колоније. Због тога су Шпанци који су живели у њима, и поред строге забране, били вољни да тргују са странцима. Био је то прави изазов за многе шпекуланте и пустилове жељне богатства, као и за гусаре.

НЕМА КРВИ, НЕМА ПЛЕНА!

Први гусари који су се овим поводом појавили били су такозвани буканероси, ловци са Карибских острва (име су добили по „бу канама“, местима где су у сољавали и сушили месо били француски досељеници који су се поред лова бавили и трговином меса, дивљих говеда. Већином су снабдевајући околне шпанске колоније. Центар ове трговине налазио се на острву Хиспањола, данашњи Хаити. Када је Шпанија за бранила трговину, буканероси су протерани, њихова насеља спаљена. Уместо да убијају стоку, они су тада почели да убијају — људе!

Пребегли су и утврдили се на малом, стеновитом острву Тортуга у близини Венецуеле, где су основали неку врсту своје републике.

Ускоро је Тортуга постала позната широм Западне Индије: где год би стигли, буканероси су немилосрдно пљачкали и убијали. У прво време још су се повремено и бавили, мање-више, поштенем трговином, али убрзо су се специјализовали за пљачку

шпанских бродова и градова. Мртвачка глава на њиховој застави, коју су гусари међусобно називали „жолі рож“ — лепа битанга — ледила је крв у жилама свакоме ко би је угледао.

Гусарска дружина се убрзо веома добро организовала. Имали су чак и свој писани закон, чији су рукописи и данас сачувани. Гесло „нема крви, нема плена“ био је основни принцип кога су се сви морали придржавати. Ово је значило да посади гусарског брода, која би опљачкала неки шпански брод, а да при томе није побила и сву посаду, не припада ништа од плена који доносе са собом. Опљачкана роба је, у том случају, одлазила у „државну касу“.

Иначе, ако би пљачка била обављена по пропису, посада је могла поделити плен и то тако да капетан добије шест пута више од обичног морнара а да се бродском дрводељи и лекару исплате њихова фиксна следовања од 150 односно 250, шпанских сребрњака.

МОРГАНОВА ПОДВАЛА

Занимљиво је да су гусари међу првима увели и неку врсту социјалног осигурања за чланове своје заједнице. Сваки гусар је у случају осакћања или рањавања имао право на новчану накнаду. За изгубљену десну руку добијало се

опљачка Картагену, велику луку на обали Шпаније.

Шесто педесет гусара је са својим бродовима препловило Атлантик и заједно са француском армијом напао град. Као искусни ратници, они су одиграли кључну улогу у освајању Картагене, после чега су тражили половину од фантастичног плена (20.000.000 фунти). Како је Француза ипак било више, морали су им, након жестоке свађе, препустити већи део. Назадовољни поделом, гусари су сачекали да Французи отплове, а затим поново упали у град и, на себи својствен, суров, начин, исцедили становницима и последње што су имали.

Картагена ј била последњи велики плен буканеро-са са Хиспаније. На повратку кући, задесила их је катастрофа. Налетели су на здружену шпанско-енглеску флоту. Бродови са пленом су заробљени а само се шачица гусара, празних руку, вратила у своје луке. Можда би се опоравили од овог пораза, да сама Шпанија у то време није почела да пропада као колонијална сила. Ово је истовремено значило да на шпанским бродовима и колонијалним лукама више није било богатог плена од кога су пљачкаши живе-ли.

А. М.

ИНГА СА ТОРТУГЕ

ЗА ИЗГУБЉЕНУ ДЕСНУ РУКУ ГУСАР ЈЕ ДОБИЈАО 600 СРЕБРЊАКА, А ЗА ЛЕВУ 500, ДОН ЈЕ ОКО БИЛО ЗАПАЊУЈУЋЕ ЈЕВТИНО: ВРЕДЕЛО ЈЕ СВЕГА 100 СРЕБРЊАКА, НОЛИКО И ЈЕДАН ПРСТ.

600 сребрњака, за леву 500, десна нога је вредела такође 500 а лева 400. Око је било запањујуће јевтино — вредело је свега 100 сребрњака, колико се иначе добијало и за један прст.

Да би им стала на пут Шпанија је послала велику флоту која је опколила Тортугу. Уз губитак од неколико бродова, гусари су се једва пробili кроз обруч, напустивши заувек своје острво. Како је међу њима било и доста Енглезе, одлучили су да се склоне у луку Порт Ројал на Јамајци, која је припадала Енглеској.

Порт Ројал се показао као веома погодно тло гусарства. Енглези настањени овде су листом прешли у гусаре а лука је постала најбогатије и — најмрачније место на Земљи!

Велшанин Хенри Морган ускоро је избио на чело гусарског братства.

Једно од највећих његових злодела била је пљачка Панаме, главног града истоимене тадашње шпанске колоније. У овај поход пошао је са 1800 људи који су се у кануима пребацили уз реку Чагрис и изванредном тактиком савладали бројчано надмоћне Шпанце. Одмах по освајању града Морган је издао саопштење да су Шпанци

затровали све вино, тако да је гусарска дружина, по први пут након неке победе, остала трезна. Ово је, наравно, помогло да плен ведма савесно и у огромним количинама буде покупљен. Пред оволиким пленом настала је свађа око поделе која је трајала до дуге ноћи. Пред зору Морган је кришом испловио из луке одневши највећи део са собом. Тако је навукао на себе и гнев Шпанаца и својих другова.

Озлоглеђени због нечувене пљачке Панаме, Шпанци су оптужили Енглеску, сматрајући да она сноси одговорност за Морганове поступке. Била је то прилика да Моргана најзад стигне казна за сва његова недела.

Сами гусари су га ухватили и изручили енглеским властима. Међутим, иако Енглеској у то време није одговарало да се замера Шпанији, Морган је међу народом уживао углед националног хероја, тако да се ниједан суд није усудио да га пошаље на вешала. Уместо тога, добио је титулу „сера“ и послат назад на Јамајку да заведе ред и стане на пут пиратству. Овај свој задатак никада није схватио претера-

но озбиљно и још више се обогатио тргујући са самим гусарима. Умро је у свом кревету — богат и славан.

ОСВОЈИЛИ КАРТАГЕНУ

Пиратство је и даље цветало. Јануара 1680. године гусарска дружина прешла је Панамску превлаку и проширила пљачку и на Тихи океан. Пљачкали су бродове и градове дуж целе западне обале Јужне Америке. Том приликом заробили су велики шпански трговачки брод „Божији врт“ и на њему наишли на чудан товар металних фигура прасића. Мислећи да се ради о прасићима од олова и беснећи због тако безначајног плана, све су их побацали у море. Тек тада су сазнали да су све фигуре биле израђене од — сребра! Овај товар би данас вредео око шест милиона динара.

По повратку, у Порт Ројалу их је чекала непријатна новост. Енглеска и Шпанија су склопиле савез против Француске те за њих више није било места у енглеској колонији. Тако су, по трећи пут у својој краткој, али бурној историји, морали да се селе. Овога пута раштркали су се

Међу пиратима је било и жена, као што су, на пример, добро познате Ани Бони и Мери Рид, нераздвојне у свим борбама. Чак и кад је добила велико наследство од којег је могла лепо да живи, Ани Бони није хтела да напусти своју сурову дружину.

ПЕСМА за ОВУ НЕДЕЉУ

ТЕЛЕГРАМ

Музика: Силвестер Левај
Текст: Михаел Кунце
Изводи: СИЛВЕР
КОНВЕНШН

Since you've gone — I'm all
Alone — stop
Just can't make it on my own —
stop

Operator
Did you get the line
Rush a cable
For I've got no
Time —
Gotta send a telegram

Telegram to my baby
Yes, I'm gonna send a
Telegram, telegram
And then maybe
He won't keep me yearnin',
Tonight he'll be on his way
Tomorrow he'll be here to stay
Help me, ma'am
I can't wait another day
Please forgive the things I
Said — stop

Didn't mean to make you sad —
stop

Operator
I'll pay any rate
If my message
Will not be too
Late —
Gotta send a telegram
Telegram to my baby
Yes, I'm gonna send a
Telegram, telegram
And then maybe
He won't keep me yearnin'
Tonight he'll be on his way
Tomorrow he'll be here to stay
Help me, ma'am
I can't wait another day
I was such a fool
To let him go
Too proud to show
That I love him so
Gotta send a telegram
Telegram to my baby
Yes, I'm gonna send a
Telegram, telegram
And then maybe
He won't keep me yearnin'
Tonight he'll be on his way
Tomorrow he'll be here to stay
Help me, ma'am
Gotta send a telegram.

СИЛВЕР КОНВЕНШН (SILVER CONVENTION)

Прошло је нешто више од месец дана како је у Лондону одржана највећа забавно-музичка манифестација Европе, већ традиционална „Песма Евровизије 77“ и на којој ове године наша музика није имала свог представника. Пошто смо чули свих шеснаест изведених композиција могли смо само констатовати да наш евентуални представник у овој конкуренцији не би остао незапажен.

Али, то није сада толико ни важно. За пословне људе много је значајније какав је финансијски ефекат приредбе и која ће од изведених песама продуцентима напунити касу. На основу неких података до којих смо успели да дођемо, и поред тога што се пласирала тек на осмо место, најбоље се продаје плоча са нумером „Телеграм“ коју је извео познати трио СИЛВЕР КОНВЕНШН. На другом месту по продаји је другопласирани енглески дуо Линси де Пол и Мајк Моран, па тек онда иза њих победничка мелодија „Дете и птица“ коју је певала, до Лондона готово анонимна, Мари Миријам, представница Француске. Двадесетогодишња Мари добила је готово од сваког жирија понеки поен што јој је у коначном дуелу са представницима Енглеске много помогло: сакупила је 136 бодова, четрнаест више од другопласиране песме.

Али, вратимо се тренутно једној од најслушанијих, симпатичној песмици која носи назив „Телеграм“ и која ће до следећег петка бити наша песма недеље. О симпатичном трију СИЛВЕР КОНВЕНШН до сада је доста писано зато нећемо понављати податке о животу и раду три обдарене певачице и још боље играчице. Рећи ћемо само да је и ова композиција дело Силвестера Леваја, нашег земљака из Суботице, који је лаким песмама успео да се домогне самог врха европске забавне музике о чему сведоче изванредно добро продавани хитови „Флај, Робин флај“ (»Fly, Robin Fly«), „Леди Бамп“ (»Lady Bump«), „Гет ап анд буги“ (»Get up and Boogie«) и многи други које је и наша диско публика са одушевљењем прихватила.

ИЗВИР

Тек што је снимила своју прву плочу словеначка група ИЗВИР добила је много похвала с препорукама да настави у овом стилу. Чланови овог састава, који добро знају да је реклама неопходна да би се успело, кажу за себе да су један од извора свежине у новом таласу домаћег рок-стваралаштва. Иначе, име ИЗВИР није непознато младим Словенцима. Љубитељи рока сазнали су за њих преко успешних студијских снимака и на наступима пред увек пуним гледалиштима. Они већ дуже време раде заједно и сматрају да стоје на чврстим ногама и да им сад предстоји само да се усавршавају. И на крају поменимо и то да група ИЗВИР већ ради на припреми ЛП плоче.

ИВА ЗАНИКИ (IVA ZANICCHI)

Славу многих певачких звезда и звездица суседне Италије изгледа да је у потпуности надмашила ИВА ЗАНИКИ која се на сцени први пут појавила 1964. године. Од тада њена популарност из дана у дан постаје све већа и поред конкуренције многих нових и младих певача и певачица. По броју снимљених плоча Ива је оборила све рекорде. „Моје време, на велику жалост многих заједљиваца, још није прошло и немам намеру да се ускоро опростим од публике“, каже она. „Публика ме воли и то је доказала и овога пролећа када је на мојој великој турнеји пунила дворане до последњег места.“

РОНИ ЛОЗ (RONNIE LAWS)

РОНИ ЛОЗ је рођен у Хјустону, у Тексасу, пре двадесет четири године. Потиче из музички обдарене породице, у којој су се сви чланови професионално или непрофесионално бавили музиком. И поред тога млади Рони је одувек желео да буде играч безбола. Међутим, на једној у-

ЛИНДА ЛУИС И ЏИМ КРЕГЕН (LINDA LEWIS, JIM CREGAN)

Прошлог месеца у Енглеској је склопљен још један брак познатих поп-музичара. Младенци су тамошња певачица Линда Луис и гитариста Џим Креген, који је тренутно у новој постави супергрупе Рода Стјуарта. Венчању су присуствовали многи музичари. Једино је био одсутан Род Стјуарт, његов одличан пријатељ, који је тих дана имао закажане наступе у Окленду где је само једном концерту присуствовало 33000 његових обожаваца. После венчања младенци су изјавили: „Мада смо обоје из света шоу-бизниса, где се брачне везе не одликују неком трајношћу, ипак се надамо да ћемо бити заједно до краја живота. Жеља нам је и да заједно наступамо мада је то бар за сада неизводљиво, јер Родова музика тражи потпуно ангажовање човека и рад у само једном, музичком правцу.“

ЧИТАОЦИ ЈАВЉАЈУ... ВЕСТИ ИЗ МАЈДАНПЕКА

Група ТРН У ОКУ из Мајданпека основана је пре годину дана. Њени чланови су присталице прогресивног хард-рока на углавном тај стил и негују. Снимали су за радио неколико веома добрих снимака. Чланови састава су: Јеремиј Снежана (19) — вокал и акустична гитара, Благојевић Славимир (18) — вокал и соло-гитара, Јелић Драган (18) — бас-гитара и вокал, Каровић Бранислав (20) — бубњеви, удараљке и вокал.

ИПКО ЈАШАРЕВИЋ
(Хонорар 100 дин.)

ВЕСТИ ИЗ БЕОГРАДА

У Београду је 1975. године основана група РАДИЈАТОРИ коју сачињавају: Чолић Богдан — органа, Ђорђевић Милан — гитара, Кузмановић Иван — бас-гитара и Тасић Драган — бубњеви. Младићи су веома амбициозни, сами компоњују и радије свирају своје композиције.

МАКСИМОВИЋ
БРАНКО
Медаковића 114/45
11000 Београд
(Хонорар 100 дин.)

такмичи се повредио и то је био крај за Ронија спортисту, а почetak нечег новог. Породична традиција музичара је настављена и Лари Лоз је могао бити поносан на најмлађег сина. Рони је, наиме, у дванаестој години почео да свира саксофон, што је било веома напорно и необично јено за децака тих година.

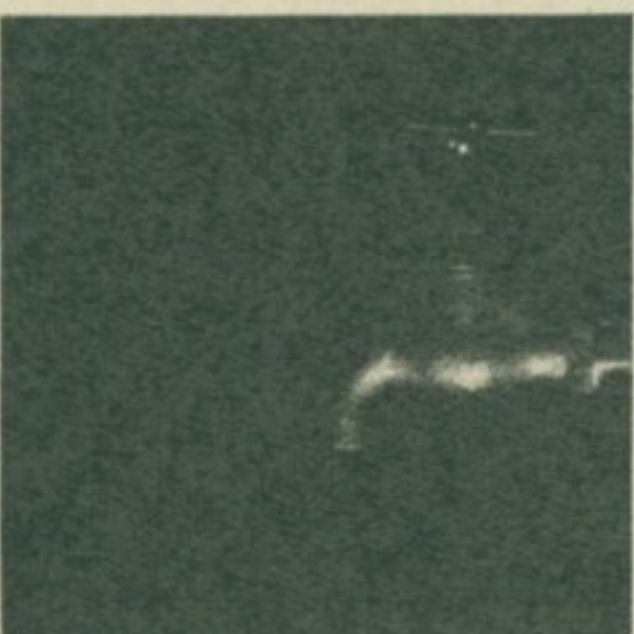
Убрзо је Рони постао познат у Хјустону. Његова породица је била пријатељ са члановима познате групе КРУСЕЈДЕРЗ (CRUSADERS) који су Ронију помогли при првим наступима у избору чланова за његову прву групу ЛАЈТМЕН (LIGHTMEN). Састав се убрзо распао, па је Рони у потрази за бољим и савршенијим звуком променио за кратко време неколико група и музичара. Између осталих Рони Лоз је свирао са легендарном УЈИМА групом из Лос Анђелеса, саставом ЕРТ, ВИНД и ФАЈЕР (EARTH, WIND and FIRE — ЗЕМЉА, ВЕТАР и ВАТРА), са групом Волтера Бишпа и другим. Недавно се у нашим продавницама појавио нов албум овог дез-рок-саксофонисте под називом „Фивер“ („Fever“ — „Грозница“). Издавај је Продукција плоча и касета РТВ Љубљана.

НОВЕ ПЛОЧЕ

ИЗВИР

Млада словеначка група ИЗВИР недавно је издала свој сингл првенац. Љубитељи рока ову групу могли су упознати само преко радија јер је састав начинио неколико снимака за потребе РТВ Љубљана. На плочи се налазе две нумере, и то „Medtem“ („Између“) и „Reset урпања“ („Песма наде“).

АНДРЕ ШИФРЕР

РТВ Љубљана нуди нам још један сингл првенац, малу плочу Андреја Шифрера, књижевника из Крања, која је реализована у сарадњи са неколицином младих словеначких музичара и двојицом гостију из Енглеске. На плочи су отиснуте три композиције — и то: „Zoboblues“ („Зобо блуз“), „Grenko vino“ („Горко вино“) и „Bil sam mlad“ („Био сам млад“).

ZOBOBLUES

РОНИ ЛОЗ (RONNIE LAWS)

У продаји се недавно појавио нови албум познатог дез-рок-саксофонисте Рони Лоza. Плоча носи назив „Фивер“ („Fever“) — „Грозница“ и резултат је вишемесечног рада овог врсног музичара који код наших дискофила још није прихваћен онако како заслужује.

ТОП 3х

2. Страна
ТОП-листа
у домаћој
продукцији

1. Домаћа листа

1. БЕЗ РАСТАЊА СУ-
ЗА НЕМА — Мишо
Новач — SUZY

2. ЈАСМИНА — Про арте — ЈУГОТОН
3. МОЈА СРЕЋО, МОЈА ТУГО — Саша Аленс — ДИСКОС
4. ТВОЈА МАШИНА — Срђан Марјановић — ЈУГОТОН
5. НОВИ ШТОС — Cod — ЈУГОТОН
6. БИЋЕШ МОЈА — Мики Јевремовић — ЈУГОТОН
7. ПРВИ СНЕГ — Сунцонрет — РТВ ЉУБЉАНА
8. У ЈЕДНИМ ПЛАВИМ ОЧИМА — Indexi — ЈУГОТОН
9. ЕНО АВИАНА — Резонанса — ПГП РТБ
10. САМО ЈЕДНОМ — Indexi — ЈУГОТОН

1. ROCKARIA — E.L.O.
— РТВ ЉУБЉАНА

2. HEY, MR. DREAM-MAKER — Cliff Richard — ЈУГОТОН
3. BEAUTIFUL NOISE — Neil Diamond — SUZY
4. WILDFLOWER — Paul Anka — РТВ ЉУБЉАНА
5. MONEY, MONEY, MONEY — Abba — ПГП РТБ
6. MISSISSIPPI — Pussycat — ЈУГОТОН
7. WASTED WORDS — Allman Brothers — ПГП РТБ
8. GOOD VIBRATION — Beach Boys — ЈУГОТОН
9. BLUEBERRY HILL — Fats Domino — РТВ ЉУБЉАНА
10. SANDOKAN — Oliver Onions — ЈУГОТОН

3. С Р Немачка

1. OH, SUZY — Frank Zander
2. TÜR AN TÜR MIT ALICE — Howard Carpendale
3. MARLEEN — Marianne Rosenberg
4. LIEBE AUF ZEIT — Bernard Brink
5. JEDER FREUND IST AUCH EIN MANN — Wolfgang Petry
6. DIE UHR GEHT

VOR... — Jürgen Marcus

7. ES IST KALT IN MEINER ZIMMER — Jürgen Drews
8. TARZAN EST WIEDER DA — Willem
9. DENN ICH LIEBE DICH SO SEHR — Christian Anders
10. DESPERADO — Michael Holm

ВЕЗЕЛЕ ИГРАРИЈЕ ЗА МАЛАЈЕ И СТАРИЈЕ

1

Да би ваша соба лепше изгледала, направите минијатурни врт. Узмите једну већу чинију, напуните је земљом, направите брежуљке и прекријте земљу маховином. Понегде поређајте лепе каменчиће, пободите гранчице (у облику жбунова и дрвећа), направите стазице од песка. Можете направити и мало језеро — провидан поклопац од пластичне кутијце или стакло од сата утисните у земљу и наспите воде.

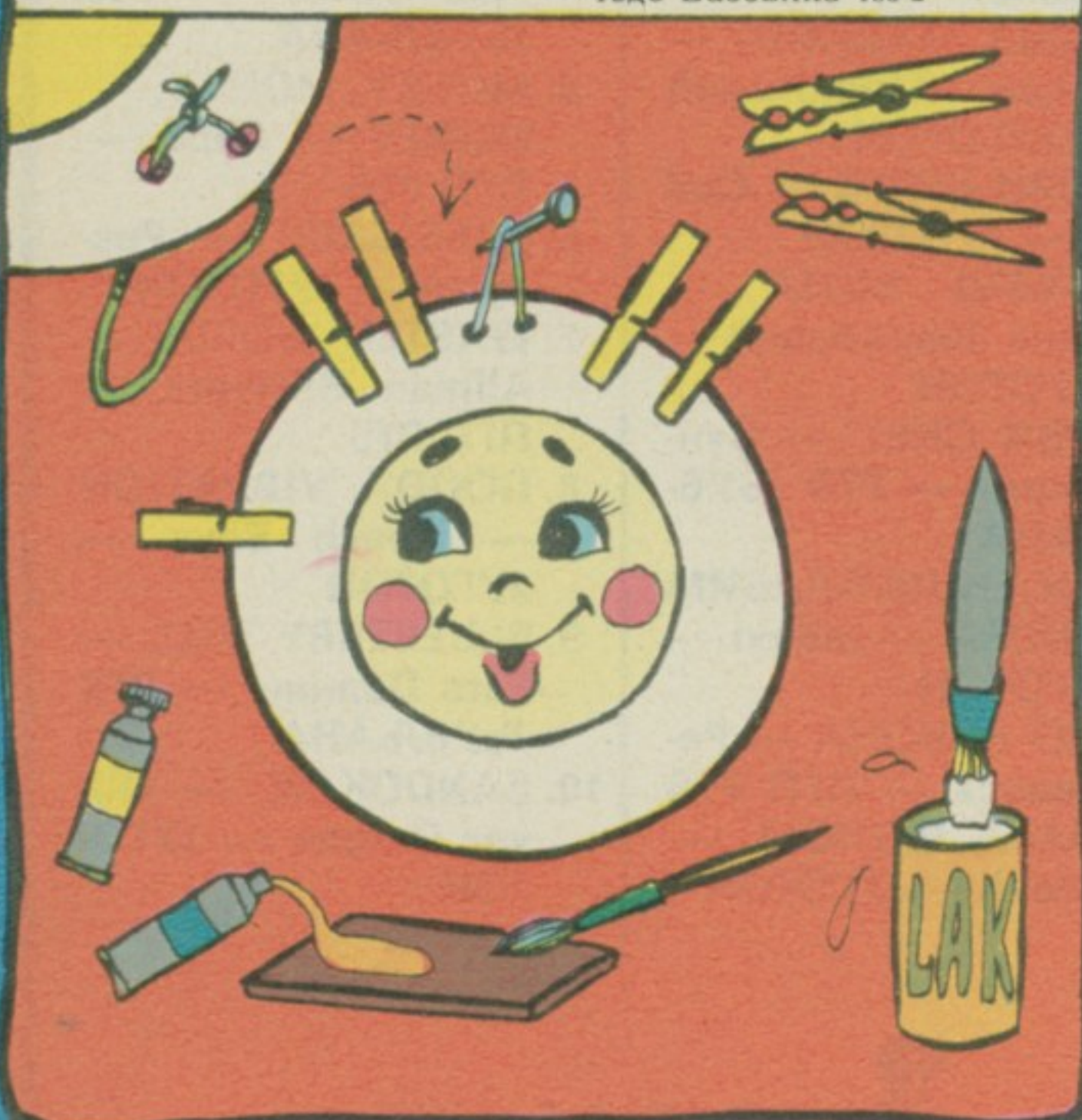
Зоран Ивковић
34000 Крагујевац
Јосипа Рачића,
зграда 1, улаз II

3

Пошто се штипаљке губе и „вуку“ по кући, Катарина има предлог како да их сачувае. На дну пластичног тањира нацртајте темпером лик, па кад се добро осуши премажите тањир безбојним лаком. Затим, на ивици пробушите две рупице (да буду близу), провуците конач и тањир обесите на зид. Штипаљке поређајте по ивици тањира.

Катарина Крстић
12000 Пожаревац
Чеде Васовића 100 2

4

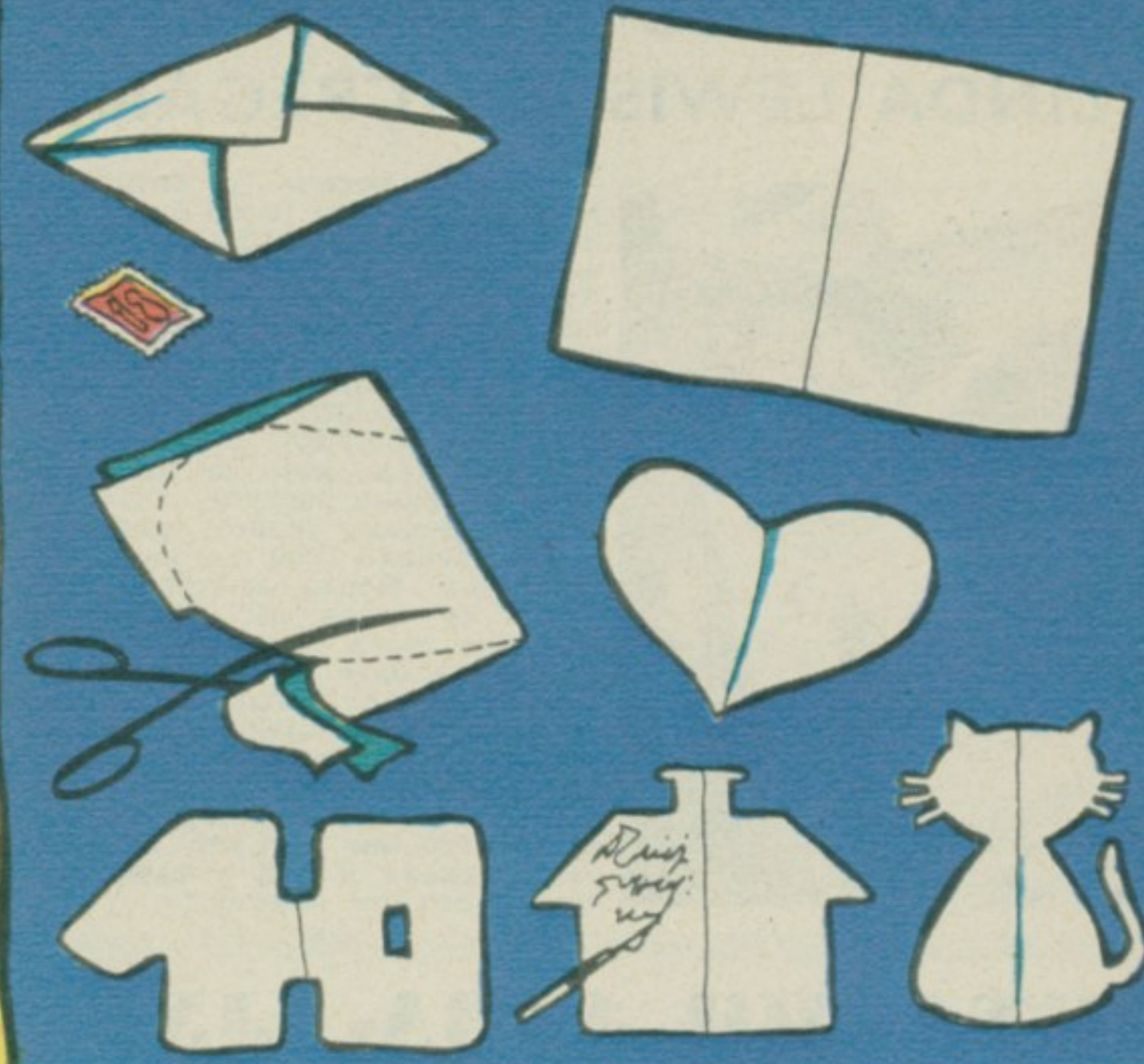
Ево идеје како да направите привезак за кључеве. Од шпер-плоче тестерицом исеците неки облик — почетно слово свог имена, број, цвет, срце, стопало, или шта се вама допада. Проушите рупу, прелакирајте, провуците канап и обесите кључеве.

Марјан Стојков
26300 Вршац
Фрушкогорска 50

2

Да писмо не би било увек исто, Бојана предлаже ово: лист папира на којем ћете писати изрежете у разним облицима. Ако пишете студенту, изрежете папир у облику десетке, а ако пишете момку или девојци папир је у облику срца. Кад неком детету честитате рођендан, онда папир исеците као мацу, кућу и сл.

Бојана Милојковић
18430 Куршумлија
Косовска 11

5

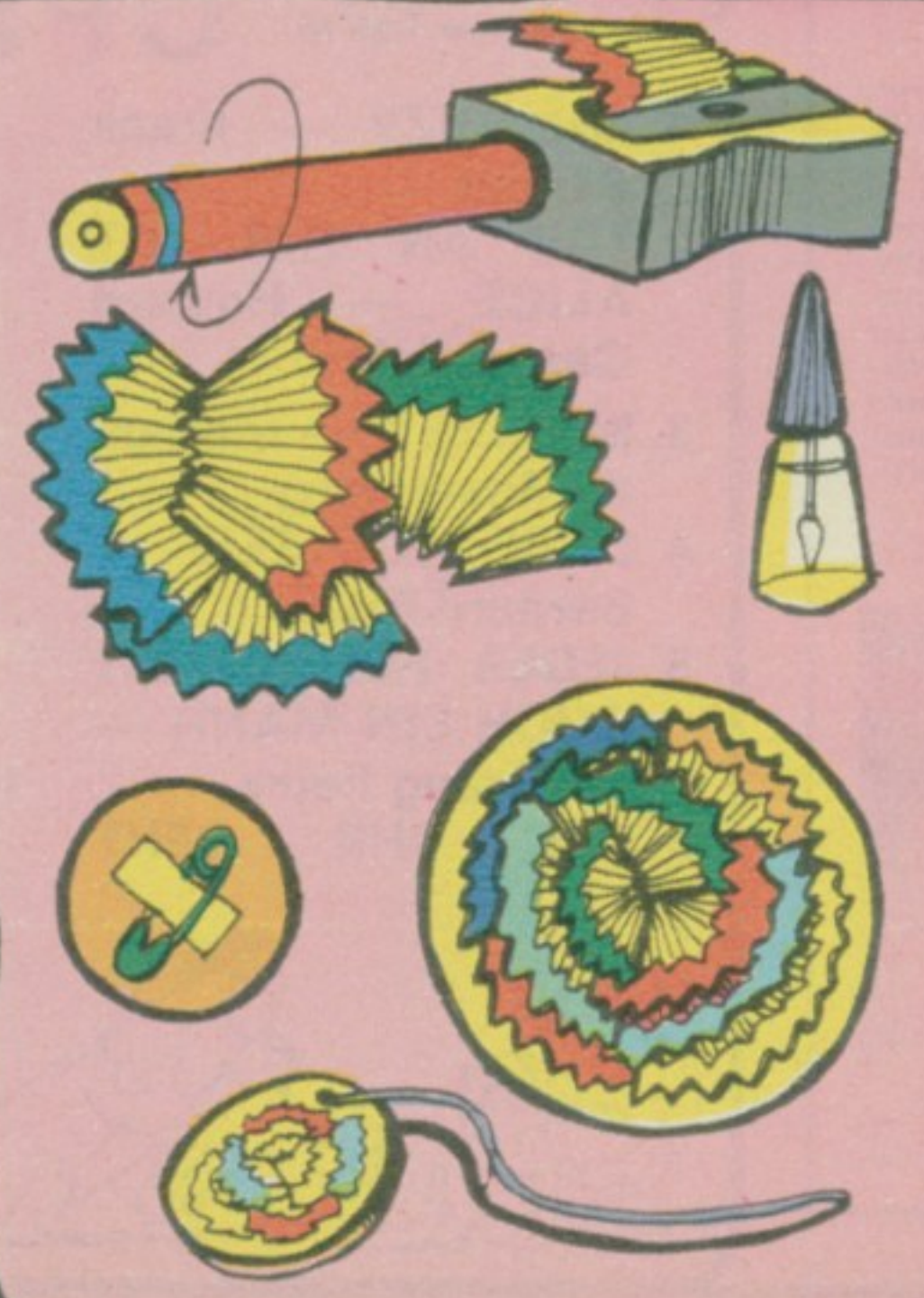
Можда немате где да држите хемијске оловке и пенкала? Милинко предлаже како да направите држач. Ако не умете да нацртате, исеците из неког листа лик кловна, каубоја, витеза и залепите на чврст картон. Прним фломастером обележите два горња и два доња цепа и прорежите жилетом, а онда обрежите слику. Позади залепите лајсну од картона да би држач стајао, и затакните у цепове пенкала и хемијске оловке.

Милинко Гојковић
32215 Горња Трепча

6

Наоштрите дрвене бојнице резачем и сачувајте све опиљке. Од шпер-плоче исеците круг или неки други облик и по њему залепите опиљке. При том пазите да лепо сложите боје и облик, а затим добро премажите без бојним лаком (тако да лак да опиљцима чврстину). Ако са наличја залепите прибадачу, добићете брош а и медаљон.

Снежана Кнежевић
23000 Зрењанин
Арадачки друм 2

7

Огрлице и наруквице можете правити и од — суперминта! Сваку бомбону пажљиво премажите лаком за нокте (боја која се вама допада) и ове „перле“ нанижите на конач. Ако се нека перла поломи, лако ћете је заменити.

Љиљана Спасојевић
2100 Нови Сад
Маре Микић 5
Детелинара 2

Драги читаоци, и даље очекујемо да нам шаљете своје идеје за ову вашу страну!

1000 DIXIJA

Двострука награда за куће „Eurocrem“-а: учесници и би у наградној игри: „Хиљаду Dixija“!

★
Пик Таково из Горњег Милановца суремио 1000 награда за малицане најверније куће „Eurocrem“-а

10 зашварача или 5 поклопаца
Број комплета које шаљете није ограничен

AB-AB
AB-AB
-AB

Одгадвно куће „EUROCREM“-а могу да рачунају на две награде: једна је сигурна „EUROCREM“-а за другу морају још мало да се потруде.
Пик Таково из Горњег Милановца организује наградну игру „1000 Dixija“ у којој 1000 је постоје да да бисмо добили Dixija: Исеците 10 горњих делова ђаковања „EUROCREM“-а у фолији, или сакупице 5 поклопаца са сликом бевериче са чаја „EUROCREM“-а и пошљите на адресу: **ПИК ТАКОВО, Горњи Милановац**
Ваша потписка не сме да ситне у Пик Таково после 30 јуна, јер је извлачење добитника 5 јула. Под надзором специјалног жирија биће извучена именна хиљада добитника. 1000 Dixija је 1000 šansi. Можда је једна ваша... Уживајте од данас у „EUROCREM“-у, у игри, у шеквибаду...

ПИК ТАКОВО,
Горњи Милановац
за награду
игру
РБ. 32300

СЛАВНИ КОМПОЗИТОРИ

Петар Иљич Чајковски

НЕС

1 ТУЖАН И САМ — Тихе и хладне ноћи 6. новембра 1893. године у једном дому у Петрограду умро је од колере човек који је целог живота стварао да усрећи свет, иако је сам ретко кад доживео тренутке среће. Био је то Петар Иљич Чајковски, највећи и најпопуларнији руски композитор. Од исте болести издахнула је раније и његова мајка, једина вољена особа у његовом животу, која га је донела на свет маја 1840. у малом месту Камско-Воткинск и својим музичким образовањем упутила у тајне црно-белих дирки. Чајковски ју је толико обожавао да је увојак њене косе и марамицу са монограмом носио стално уза се када су га родитељи послали у петроградску правну школу. Та реликвија била је мелем за његову нежну душу, изражену нервну лабилност и стално присутну тугу. У школи је изложен подсмеху ученика због прилично лошег знања и провинцијског изгледа.

2 РЪАВ СЛУЖБЕНИК — Правна школа коју је завршио 1859. године и постао службеник у Министарству правосуђа били су промашај. Деведнаестогодишњи младић више је отаљавао посао. После три године захвалио се Министарству на чиновничкој каријери и досадним пријемима и уписао се на конзерваторијум.

3 ЈА САМ РУС! — Музика је била његова жеђ за животом. Учио је вредно, а живео тешко. Дубоко у себи носио је звук народне песме. На касније приговоре неких критичара да се у својим делима ослања на западњачке елементе, оштро је одговорио: „Ја страсно љубим и волим сва руска обележја. Ја сам Рус у најпотпунијем смислу те речи!“

4 СПАЉЕНЕ ПАРТИТУРЕ — Ма колико, с једне стране, била истина да се Чајковски напајао на извору народног мелоса, с друге је стајала горка чињеница да изврстан број критичара у почетку није баш много марио за њега. Несталан и немиран, готово болесно осетљива природа, Чајковски се још на студијама повукао у себе. Последице су биле кобне: од тада па до краја живота дане је проводио растрзан сумњама и разочарењима из чега се изродило његово неопозиво уверење да људима управља судбина — фатум — од које не могу утећи. Студентски дани пролазили су у претераном раду; часови вежбања понекад су личили на физичко мучење. Налазили су га уснулог над клавиром. Снажну подршку пружао му је његов учитељ композиције Антон Рубинштајн. По завршетку школовања отишао је у Москву за наставника на тамошњем Конзерваторијуму и компоновао много. Неколико година писао је за један лист као музички критичар залажући се за ново и напредно у музици. Прве две опере, „Војвода“ и „Ондина“, настале 1869, нису прошле славно. Но, независно од критике, он је себе сматрао неуспелим композитором. Критичари су га само изазвали да спали партитуре опера. Неке музичке партије из њих искористио је за потоњи балет „Лабудово језеро“ и Другу симфонију.

РЕЋНИ ГЕНИЈЕ

5 СКУДА САМО РАЗОЧАРЕЊА — Духовно растргнут између промашаја, камерних концерата које је држао да би се прехранио и ишчекивања нових инспирација, поред тога и недовољно јак да се одупре суморним расположењима, предао се усамљености. Пријатељи су му прискочили у помоћ, али разочарења сустижу једно друго и после краткотрајног неуспелог брака душевна криза није се могла избећи. Почео је да путује по Италији, Француској, Немачкој и Аустрији где је проводио већи део године. Материјално независан живот омогућила му је имућна удовица Надежда фон Мек, велики љубитељ музике.

6 НЕОБИЧНА ПРЕПИСКА — Она је исписала посебно поглавље у животу Чајковског. Одушевљена је његовим стваралаштвом и између њих се развија необично пријатељство. Иако се, по њеној изричитој жељи, никада нису среди ни лично упознали, она је била ослонац његове крхке личности и мецена. Везу су одржавали искључиво преписком која је тридесетих година овог века штампана у три свеске.

7 НАЈЗАД МИР — Дани душевног растројства, када је због неуспелог брака покушао да изврши самоубиство даљењем у реци, али одустао од тога јер није имао храбрости, заборављени су поред мира који му је обезбеђивала Надежда фон Мек. Марта 1879, изведена је први пут у Москви његова опера „Евгениј Оњегин“, чији је либрето написан, као и „Пикова дама“, према Пушкиновом делу.

8 СЛАВА И ГУБИТАК ПРИЈАТЕЉА — „Евгениј Оњегин“ био је пун погодак музички сазрелог Чајковског, а врхунац стваралаштва представљала је опера „Пикова дама“. Оперу „Евгениј Оњегин“ Чајковски је назвао „низом лирских слика“ — није волео монументалност и театарност велике опере. Од десет опера, колико је написао, на светским позорницама одржале су се само ове две. Написао је музику за три балета — „Лабудово језеро“, „Трнова ружица“, „Шчелкунчик“. Чајковски је први велики руски мајстор концерта, најпознатији су „Концерт за клавир и оркестар у б-молу“ и „Концерт за виолину и оркестар“, међутим, снага његовог талента најбоље се огледа у симфонијама, нарочито у Четвртој, Петој и Шестој. У то време слава га је издашно обасипала, али Надежда фон Мек није била у његовој близини, јер му је нешто раније из непознатих разлога окренула леђа. Неколико година пред смрт дириговао је на прослави поводом отварања Карнеги хола у Њујорку и пожнео велике оватице. Међутим, губитак фон Мекове никако није могао да прежали. Усамљеност и чежња за миром добијали су размере трагике живота коју је заједно са славом понео у проб.

ФАНТАС-
ТИЧНА

ПРИЧА

ВЕЛЕН ЕДВАРА

Цес Сили виде зенице звери како сјаје у шумској тами. Он се, међутим, трудио да нечујно корача и да пушком ништа не ради. Али, оне су га осетиле и пратиле од тренутка кад је ступио у шуму и сад су га опкољавале. Он им више није видео очи, али је чуо њихове притајене кораке.

Не направити нагао покрет, не постати неопрезан: то је било прво и најбоље што је научио. Покрети-ма старог, искусног ловца залазио је све дубље у шуму. Године су му успорице покрете, али је искуство, временом стицано, одређивало сваки његов покрет. Слушао их је како трче притајеним корацима.

Иако је знао да му је то крај, није жалио. Добро је радио и добро их научио...

Вребале су га. Шта ће овог пута учинити да га се докопају?

Он је пушку намерно носио преко рамена. Да ли ће неко од њих — на пример веверица — доћи у искушење да скочи са гране и притисне обарач, да би пушка опалила? Неће, сад је он њу видео. Оне су му нешто друго припремале: клопку.

Прва клопка

Он погледа око себе и у последњем делићу секунде угледа само трагове једног дабра, које су заборавили да избришу.

И он је даље тако ишао, вребајући прву препреку постављену му преко стазе. Сплет бршљана, на пример, али се надао да ће га лако приметити по његовој самртничкој боји. То је могло да дође у обзир, али он није видео ништа. Намрштио се. Да ли добро види?

Тада, одједном, он угледа препреку: бршљанов сплет, који се помаљао над земљом и пружио се све до дебела велике јеле око којег се обавијао. На први поглед изгледало је да сама јела није начета. Звери су покриле засеке у деблу, али, сад кад је знао шта тражи, разлика између мртвог и живог дрвета била је довољно јасна да он открије велики зарез који су направили при дну дебела.

Он се стаде дивити њиховом смислу за статистику. Чим би се спотакao о бршљанов сплет, дебло би се стропоштало на њега.

Да би у њима што више разбуктао наду, па да им разочарање после буде што веће, поче се претварати да не примећује њихову ујдурму и продужи да корача, а затим, у правом тренутку, испружи корак и ногу подиже таман толико да не додирне постављено уже.

Тада завлада тишина, па се зачу жамор разочарања.

Он је корачао даље. Пролазећи испод једне јасике, зачу друге шуме. Шум притајених корака, који су некуд јурили. Шта ли су му још у потаји спремили? Ступицу? Не, него отровно трње.

Друга клопка

Шуштање лишћа га је опоменуло. Одскочи у страну. Неко од њих — да ли је то био ракун? — откиде једну глогову грану, која га ошину по лицу и скоро огреба подмуклим бодљама. Грана је још подрхтавала кад је он нанишанио пушком, али је ракун — сад је био сигуран да је то био ракун — већ нестао. Он се осмехну, помисливши

ОПАСНА

на Бандиду, првог ракуна кога је нашао. Пушку је ипак морао да упери, макар само због оних које су га вребали, а нису знали да је празна.

Он погледа подмукло трње и поново се осмехну. На врху сваког трна био је некакав лепљив премаз, а преко њега прах. То је могао да буде прах од сувог лишћа пустикаре. Или су можда пронашле нешто још боље?

Он се поново осмехну и опет се зачу жамор разочарања.

Чула су му, што је залазио дубље у шуму, постајала све изоптренија. Затим се нагло зауставио: пред њима се оцртавала једна стаза, коју су оне уредиле и која га је просто мамила да њом обиђе један жбун. Уверио се да нема ничег што би се могло сручити на њега, па је кренуо стазом. Ништа. Међутим, нечег је морало бити. Ипак је продужио да корача, затим је успорио корак, осећајући мирис влаге, али не и трулежи.

Стазом се избијало на један пропланак, а на средини тог пропланка било је неко блатиште, које је већ, можда, имало своје жртве. Али, на површини блатишта били су трагови неког мрмота, као да

треба да покажу да је тле довољно чврсто. Међутим, у отисцима је било нешто због чега Цес Сили поче да оклева: били су веома површни, али су ипак просто мамили.

Трета клопка

Он примети и лаке трагове на ивицама блатишта и би му јасно шта се догодило. Блатиште није прешао један, него три мрмота у поредо, готово у корак. Два су остала на чврстој подлози, са сваке стране блатишта по један, држећи у чељустима по један крај одломљене гране. И на том подупирачу велики мрмот је прешао блатиште и оставио трагове, али се није заглибио.

Цес Сили се осмехну и обиђе блатиште.

Он се за часак запита зашто жамор, који се сад чуо, не изражава више разочарање, него наду. Али, није више имао времена за такву врсту размишљања. Јер, тле под њим испусти. То, у ствари, и није било тле, већ слој прашине који је скривао сплет траве и грања и који је попустио под његовом тежином.

Он подиже руке пут неба, пушка му испале из шака и он паде...

Са повратком у нормално стање, пред њим се прво поставило питање разликовања између сна и јаве.

Рупа је била дубока. Мора да су се намучиле док су је ископале. Биле су стрпљиве. Њему се глава залелуја и он поново изгуби свест.

Кад је дошао к себи, лежао је згрчен, са једном ногом под собом, чудно повијеном. Није могао да се помери, али знао је да оне неће одмах доћи. Биће опрезне и више ће волети да сачекају и буду сигурне

ЈЕДНА
АЛИ
ВРЕДНА

Предрасуда је дете незнања.

(Наџлит)

ИГРА

да се он не претвара да не може да се помери, а тек затим ће доћи.

Оне су биле стрпљиве. Он се згрчи још мало, да би га мање болело. Добио је оно што је заслужио и ништа није вредело жалити. Он и није много жалио. Био је добар ловочувар... Овде он поново, смећећи се, изгуби свест.

Чекање је било дуго и он је знао да је неко време био у буну. У једном часу учинило му се да поново постаје свестан прошлости и све је поново доживео од самог почетка. Од дана кад је, осећајући ону немоћ што нагриза и гледајући како долази тренутак кад више неће моћи да их заштити ни од свог колеге, успео да ухвати тог ловокрадицу. Овај је био сувише заузет проклињањем неке животиње која се извукла из кљуса зајед-

но са мамцем, па није чуо како долази.

Тог дана је помислио да ће само изгубити време ако тог човека буде привео правди, јер ће га месни мировни судија одмах, пошто му одржи некакву малу беседу, пусти. Зато је Џес Сили тог човечулка испратио ударцем ноге па је поново затегао кљусу, притајио се и сачекао.

Бандуго

Тада се појавио један велики ракун, носећи у предњој шапи границу, коју је опрезно ставио у кљусе. Кљуса су шкљоцнула, али су остала без плена. Ракун је понео мамац, али је Џес Сили помислио да нешто треба учинити. Уперио је пушку са поткожним шприц-мецима и успавао ракуна. Однео је животињу кући и тако се родила недозвољена и тајна лабораторија Џеса Силија за психолошка изучавања.

Ракун, његов први пацијент, брзо је стицао знање о свим врстама механизма. Научио је и да се извлачи из сваковрсних тешкоћа и за то је сваки пут бивао награђен, научио је да укуцава клинове, да везује чворове.

А Џес Сили је заглапио. Он је заиста заволео ракуна Бандиду и то није крио. Била је срећа што је Џес Сили то брзо схватио, јер је све то било без икакве смисла. Морао је да се растане са Бандидом.

И тако је он хладно одлучио да у Бандиду усади мржњу према људима и страх од њих. Ослободио га је тек кад је био сигуран да је у свом подухвату успео. Обележио га је и пустио у природу, но кренуо је да тражи друге погодне пацијенте. Бандидо је морао да буде јединствен, само један. Другим животињама Џес Сили није давао имена.

Он се то није усудио.

Усавршавао је све нове начине ослобађања и награђивао је оне који су успели, не излажући се опасности, да избаце кљуса, да их преместе пре него што побегну и поставе их на друго место, да би се ухватио онај ко их је први поставио. Излишно је рећи да је због тога имао неприлика с ловокрадицама.

Кад наступи доба парења, он би поново узимао своју пушку-хватачицу и кући би доносио најсјајније примерке. Тако су за тридесет година, захваљујући селективном узгајању и упорном вежбању, звери под његовом заштитом научиле да рукују свим кљусима, да чувају стражу, да постављају алармне нити преко шумских стаза, да камењем гађају ловце и натерају их у бег, да онеспособљавају псе и гасе ватру земљом или мокраћом.

Сад је био потпуно прибран и осећао је извесну гордост. Био је почео да их учи да штите свој резерват, да се саме бране. Радио је добро, добро их учио...

Чуо је како се приближавају ивице рупе. Сад им је видео очи.

Он примети једну главу која је подсећала на лисичју. То је стари Бандидо! Али не, то је немогуће! Стари Бандидо је одавно мртав. То је неко од његових синова, или унука, можда чак праунука.

Али то сад није било важно. Звери за њега сигурно неће имати милости.

Заиста је добро радио и добро их учио — помисли он, смећећи се.

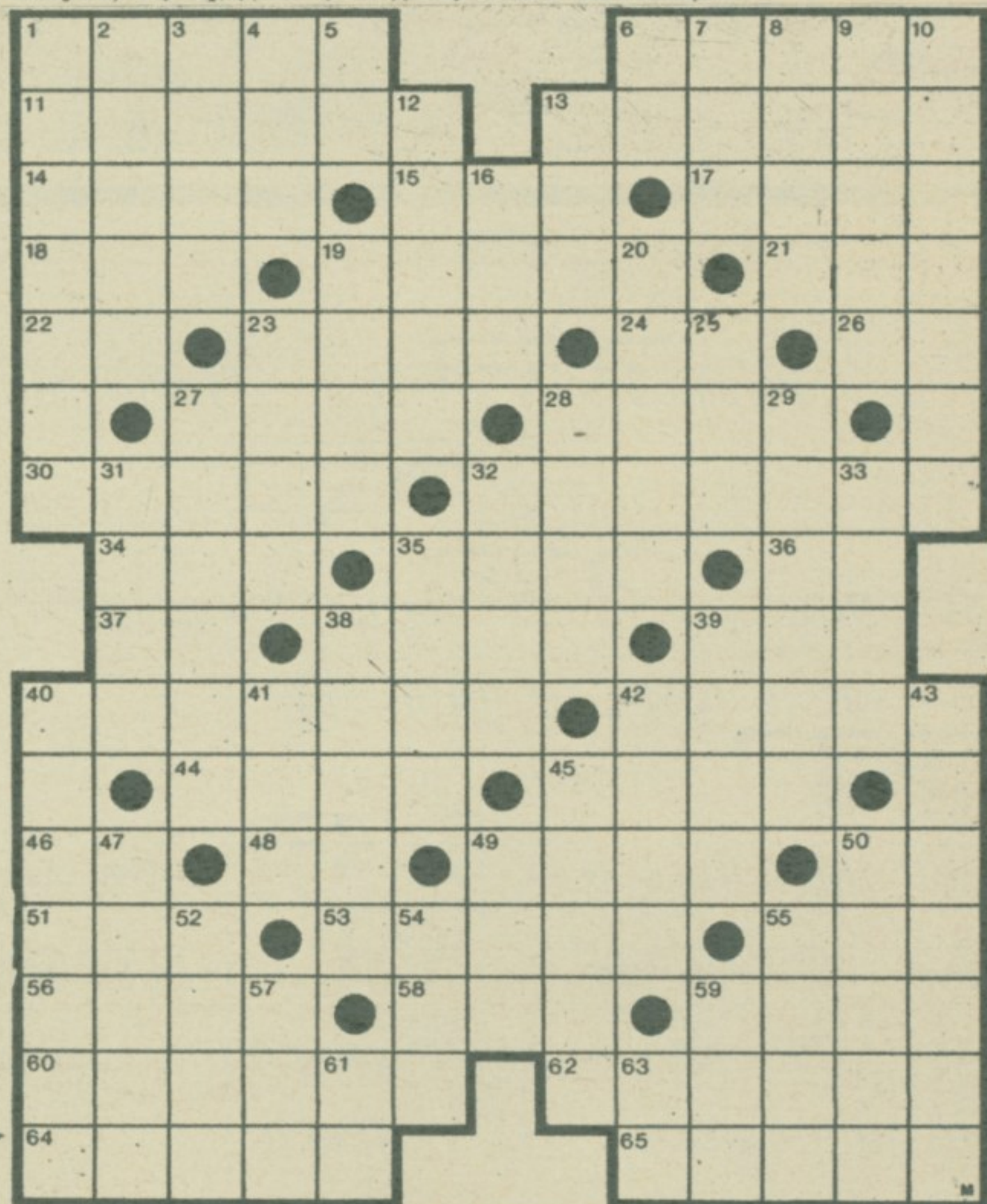
укрштене речи

ВОДОРАВНО:

1) Узоран, савршен, најбољи, 6) двочлани математички израз, 11) усор, 13) одсечци, талони, 14) хемијски елемент, 15) мајка оснивача Рима (мит.), 17) град у Јордану, 18) наш познати сликар (Андрејевић), 19) прочеће код египатских храмова у облику зарубљене пирамиде, 21) погодбени везник, 22) део коњске опреме, 23) врста житарице, 24) самогласник и сугласник, 26) злато (фр.), 27) домаћа животиња, 28) планина у Славонији, 30) једноћелијска праживотиња, 32) војна вештина, 34) женско име, 35) земља (лат.), 36) лична заменица, 37) иницијали немачког књижевника („Звезде сутона“), 38) део главе, 39) колос, 40) академски грађанин, 42) славни римски историчар („Анали“), 44) град у Естонији, 45) младунче домаће животиње, 46) речно бродарство (скр.), 48) иницијали аутора „Прамен таме“, 49) морски ветар, 50) иницијали славне француске филмске глумице, 51) Херцеговац, 53) одабрано друштво, 55) народно коло, 56) врста дрвета, 58) лука у Израелу, 59) главни град Чехословачке, 60) титула муслиманских владара, 62) манастир у Србији, 64) златник, 65) муслиманско мушко име.

УСПРАВНО:

1) Зидни пропагандни лист, 2) ум, памет, 3) страно женско име, 4) предање, 5) предлог (нем.), 6) ономотопеја мукања, 7) узвик при скоку, 8) државица у старом Египту, 9) на онај начин, 10) врста кокошке, 12) мелодија, 13) поредбени везник, 16) америчка певачица (Фиццералд), 19) став, 20) ђердан, 23) одаја, историја, 25) окер, 27) торбар, 28) део динара, 29) летовалиште на Јадрану, 31) један пролећни месец, ожујак, 32) провера знања, 33) новозеландска птица, 35) јединица за мерење тежине, 38) дрвени чуњеви, 39) руска кућа за одмор, 40) велико сазвежђе јужне хемисфере, 41) производ ватре, 42) наша планина, 43) на права са глатком косом површином за клизање, 45) лице које одржава путеве, 47) море, туробне мисли, 49) домаћа животиња, 50) део врата, 52) зао, 54) индустријска биљка, 55) лука у Алжиру, 57) новозеландско дрво за бродоградњу, 59) слово грчке азбуке, 61) предлог (нем.), 63) слово латинице.

РЕШЕЊЕ ИЗ ПРОШЛОГ БРОЈА

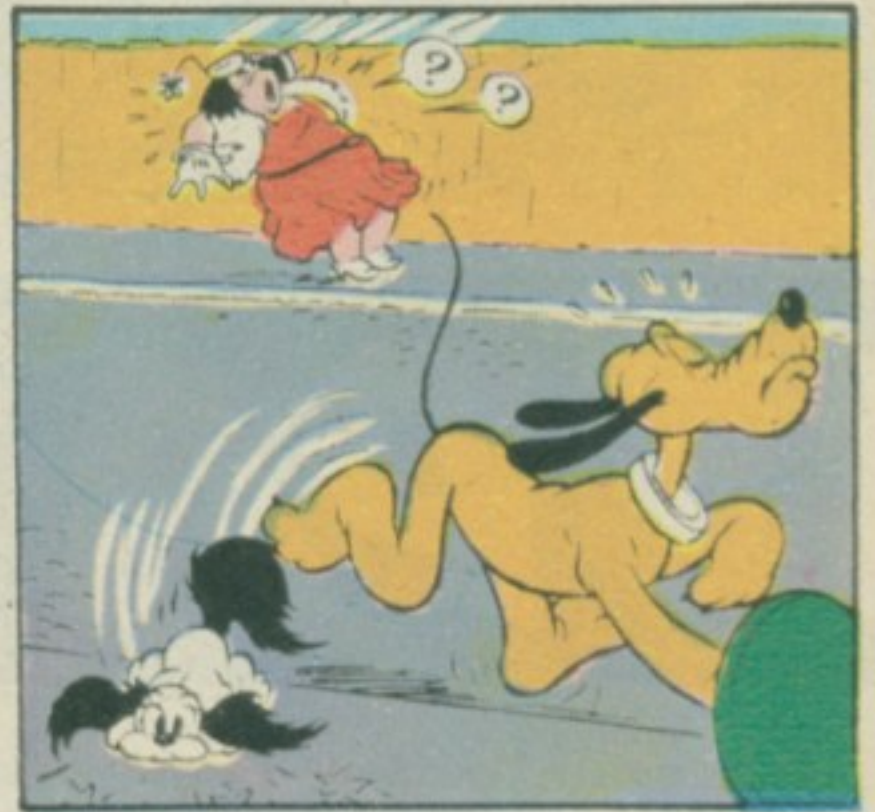
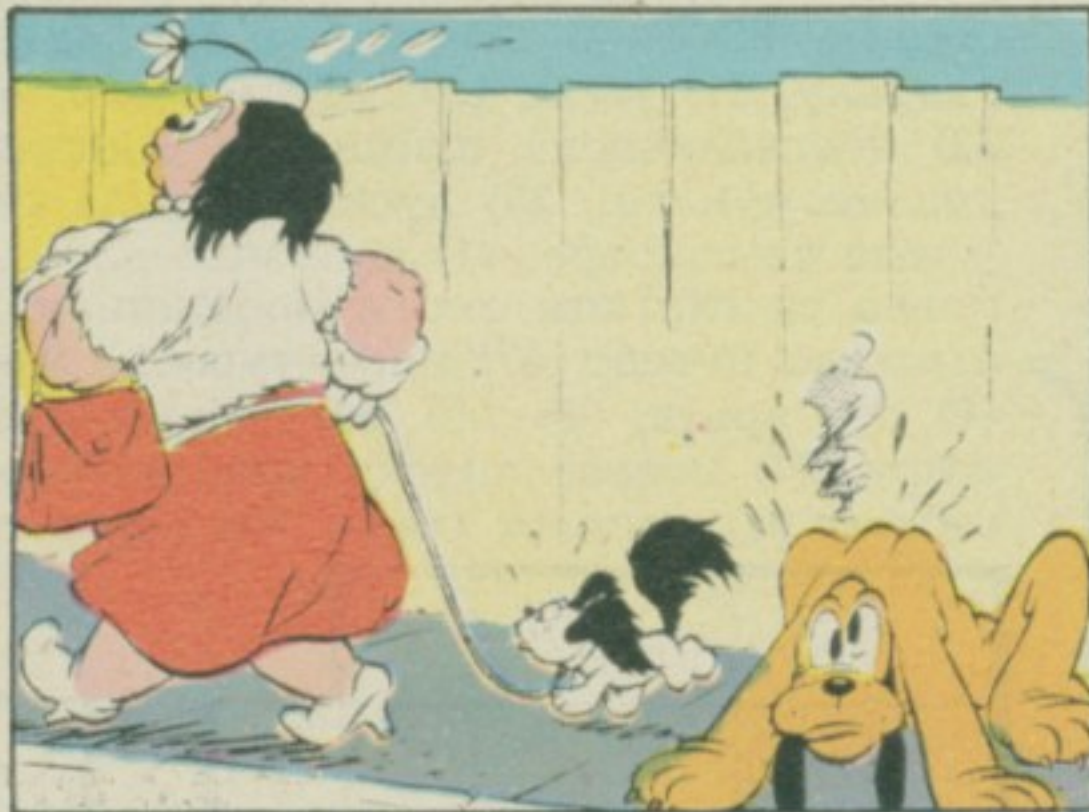
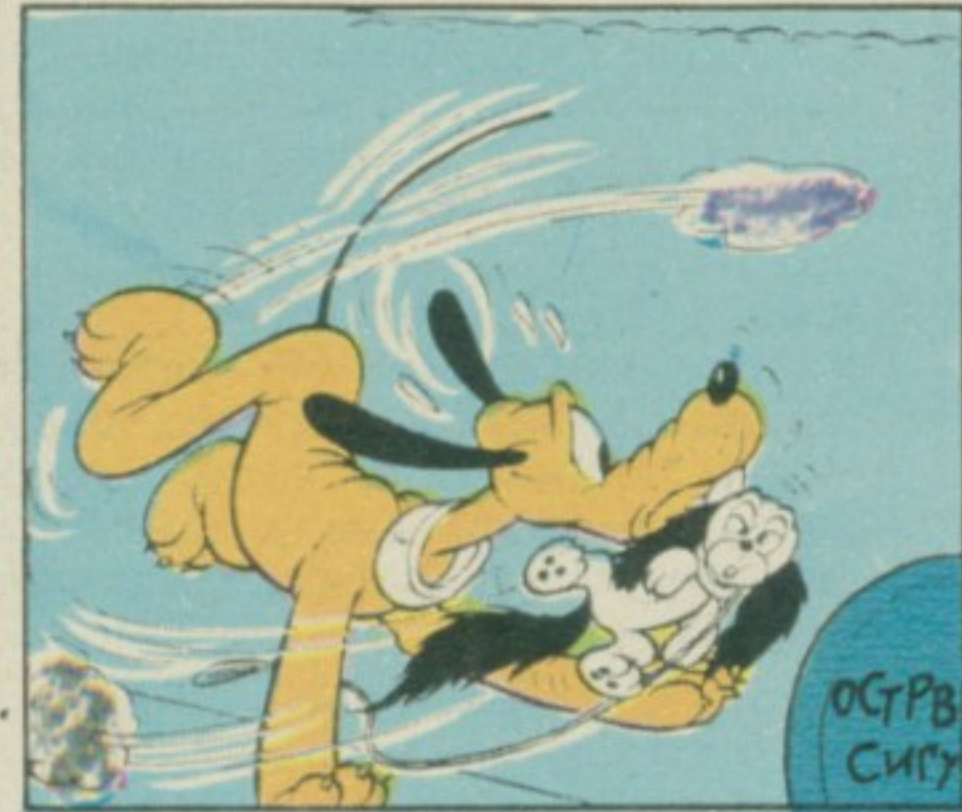
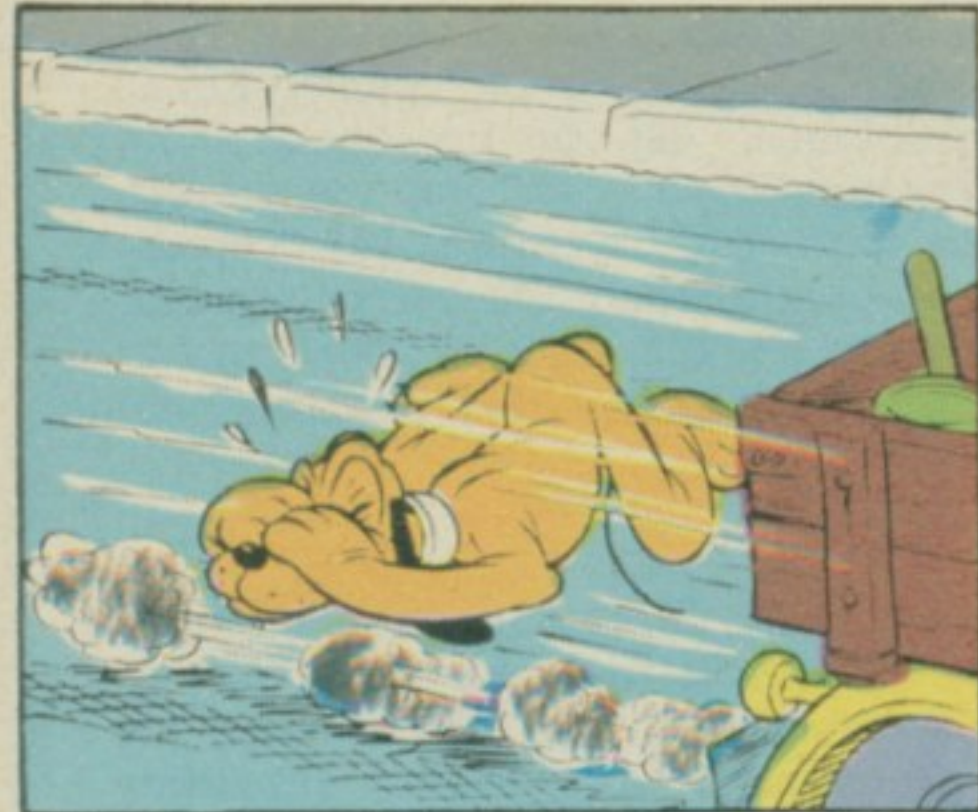
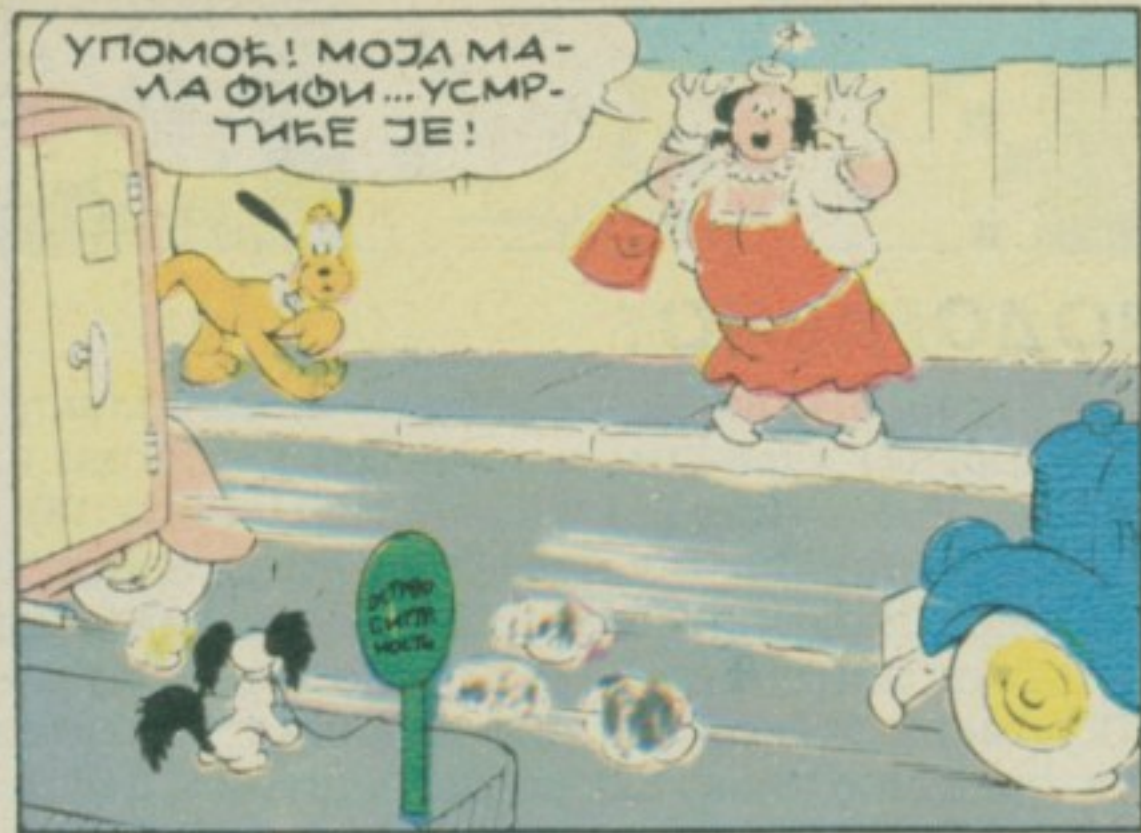
ВОДОРАВНО: 1) Пакрац, 7) пилане, 13) Европа, 14) епиглог, 15) такт, 16) рад, 18) ласо, а, а, 19) лимит, с, н, 21) рт, 23) Конакри, 24) аз, 25) дина, 27) арап, 28) оса, 29) анана, 31) он, 32) Дрим, 33) вата, 35) Ивет, 37) атол, 39) КИ, 41) Скала, 44) лед, 45) овас, 47) окер, 48) М(илан) Г(алли), 49) трактор, 51) кл, а, а, 53) браон, р, з, 55) ница, 56) Еол, 59) сено, 61) анимал, 63) ималин, 65) Худини, 66) ванила.

Издаје и штампа НИП „ПОЛИТИКА“ Македонска 29, 11000 Београд. Директор НИП „ПОЛИТИКА“ Вукоје Булатовић. Главни и одговорни уредник „ПОЛИТИКИНОГ ЗАБАВНИКА“ Живород Стојановић. Уредници: Кринко Виторовић, телефон 324-191/525, Нурићана Ђолић, телефон 324-483. Технички уредник Владимир Горбунов, телефон 326-620. Секретаријат: телефон 324-191/523. Претплата за нашу земљу: годишња 220,00 дина, полугодишња 110,00 дина, тримесечна 55,00 дина. Претплата за иностранство: годишња 440,00 дина, полугодишња 220,00 дина, тримесечна 110,00 дина. Уплате на текући рачун број 60801-601-822. Годишња претплата у иностранству слати преко Београдске банке — Београд на рачун 60811-620-292-32000-000-00054. Поштански фох 124. Телефони: 324-471, централа 324-191 и 325-761. Рукописи, фотографије и цртежи се не враћају. Огласна агенција: Македонска 35/1, тел. 322-711. На основу мишљења Републичког секретаријата за културу СР Србије број 413-2973-02 од 22. 1. 1973. године не плаћа се порез на промет.

ЧИТАШ

Здраво!

ИМАШ ПРАВО!

Код PEZ-а је увек нешто ново!

Ако радо узимаш PEZ бомбоне
и играш се PEZ фиџурцама,
пошаљи нам 5 омотница
PEZ бомбона, а ми ћемо
ти послати лепо PEZ књижицу.
Као пријатељ PEZ-а користићеш
све погодности које ћемо ти
нудити из месеца у месец.
Читај сваког дана
на овом месту о новостима
за пријатеље PEZ-а

ХП КОЛИНСКА
ЉУБЉАНА

Омотнице шаљи на адресу:
„PEZ ПРИЈАТЕЉ“, 61111 — ЉУБЉАНА, п.п. 8, заједно
са твојим подацима. (Име и презиме, улица, кућни број,
место и поштански број)

ПОЛИТИКИ
ЗАБАВНИК

Мала пошта

11001 БЕОГРАД
МАКЕДОНСКА 29, П. ФАХ 124

Драги Забавници,

ОБОГАТИЛИ СМО СЕ

У нашој школи „Љубице Николић“ одавно се припремамо за шампионат знања под називом „ТИТО-РЕВОЛУЦИЈА-МИР“. Обрадили смо сва питања која су везана за нашег вољеног Тита па с узбуђењем очекујемо почетак такмичења.

Уз помоћ наставнице Верице Илић упознали смо се са животом, радом и делом другог Тита. Тиме смо и те како обогатили своје знање.

Татјана Павловић, Алексинац

ОТАЦ И СИН

Да ли је истина да су Огист Реноар, сликар и режисер Жан Реноар у неком сродству?

Горан Николић, Брус

Породица Реноар, отац Огист Пјер и син Жан, својим делима су и те како задужили Француску.

Огист је један од вођа импресионистичке групе сликара и многи га, с правом, сматрају једним од највећих уметника Европе протеклог столећа. Толико је био заљубљен у сликарство да је пред крај живота, онемоћао и обрван реу-

мом прстију, сликао кистом везаним за шаку. Међу његове најчувеније слике убрајају се: Први излаз, У ложи, Млин у Галети, Жена на купању, Веслачи, Мадам Шарпантје и њена деца...

Син Жан у свету кинематографије заузима врло високо место. Сврставају га у класике „седме уметности“. Његови филмови: На-

на, Правила игре, Човек-звер, Велика илузија, Доручак код Тифанија... носе снажну реалистичку ноту прожету социјалном критиком. Између осталог, Жан Реноар је од оца наследио и изузетан сми-сао за пластично изражавање.

САВЕТ НИЈЕ НАОДМЕТ

Имам искуство кратке трепавице а чула сам да уз помоћ рицинусовог уља оне могу да порасту. Да ли је то могуће и како?

Мирјана, Осijek

Рицинусово уље, кажу стручњаци, има благотворно дејство не само за раст трепавица већ и за ретку косу. Наиме, они који не могу да се похвале изузетно бујном и густом косом треба уљем да мажу и трљају корен косе.

Неке наше читатељке су тако бар кажу, учиниле „чула“ рицинусовим уљем. А ево и њиховог савета како да трепавице постану гушће: пре спавања комадићем вате или специјалном четкицом намоченом у уље (можете је наћи у свим апотекама) намажите капак са спољашње и унутрашње стране. Ово понављајте бар месец дана. Није потребно много уља, већ само кап-две.

ПОТРАЖИТЕ БУБАМАРУ

Можда ће те изненадити моје питање, али реци ми, молим те, ако знаш, колико црних тачака има бубамара?

Лела Вуковић, Београд

Бубамара је инсект из фамилије тврдокрилаца, већином црвене или

жуте боје са црним тачкицама; неке врсте су црне са црвеним. Код нас је најпознатија седмотачкаста бубамара, дуга око 5 мм. На глави и вратном штиту, који су црни, има неколико белих тачкица, а на сваком од два црвена покриока по три црне тачке; седма је заједничка. Ако не верујеш, изађи на ливаду и потражи бубамару, сигурно ћеш је наћи.

ОЧНИ ПРИБОР ЗА ЈЕЛО

Знам да слон има велике уши па ме интересује да ли због тога и боље чује.

Мира Пешић, Београд

Многе животиње имају физички врло изражена поједина чула, али то не значи да им је и осетљивост тих чула јача. Афрички слон, на пример, има огромне уши које му врло мало користе као чуло слуха. Он помоћу њих регулише своју телесну топлоту и расхлађује тело машући њима. Исту намену имају и уши код зечева који живе у пределима великих врућина и влажности.

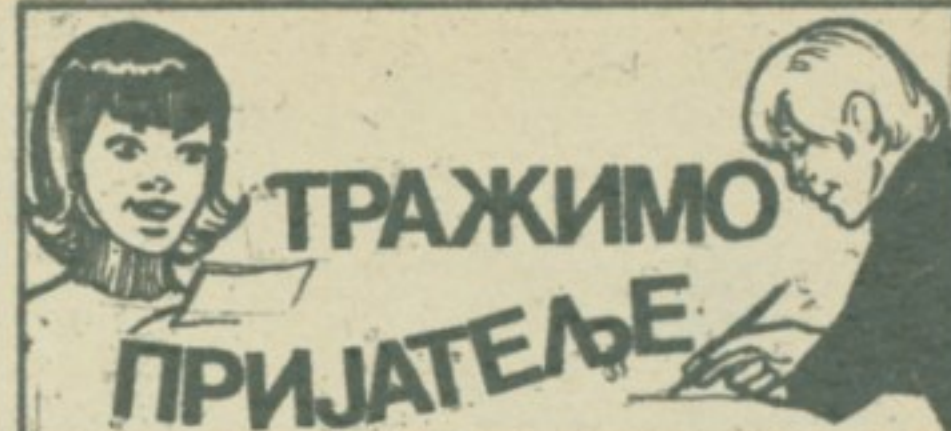
Ноћни лептир користи уво као чуло мириса. Жаба крастача, веровали или не, користи своје чуло вида при јелу. Наиме, да би лакше појела глисту, она често кроз непца спусти своје врло снажне очне јабучице и на тај начин помаже слабо развијеним зубима.

ЗА ТИХОМИРА И ДАРКА

Другови, остали сте ми у лепој успомени и желела бих да се наше пријатељство настави. Ако сте вољни, пишите ми!

Гордана Пејовић,
21400 Бачки Јарак,
Маршала Тита 1/9

ТРАЖИМО ПРИЈАТЕЉЕ

Желим се дописивати са младима из Југославије. Сакупљам цртане романи и волим поп-музику. Жељко Хорватић, 43325 Новиград Подравски, Витеза Топског 5

Имам 10 година. Желим да се дописујем с пријатељима из земље. Скупљам салвете, значке, поштанске маркице. Споменка Јовановић, 75000 Тузла, Слатина к-16, улаз VI, стан 122

Желим да се дописујем са младима из наше земље. Имам 18 година. Дописивао бих се на турском, албанском, енглеском и спрскохрватском језику. Танер Јашари, 38250 Ђилане, Маршала Тита 81

Жеља ми је да путем дописивања стекнем што више пријатеља из цијеле земље. Волим забавну музику. Алма Еминагић, 44000 Сисак, Трг Људевита Посавског 3

Имам 14 година и желела бих да се дописујем са младима широм наше земље. Волим забавну музику и спорт. Горјана Кудуз, 79000 Мостар, Сплитска 34

Четрнаест ми је година и волио бих се дописивати са вршњацима из Југославије. Драган Тодоров, 59000 Шибеник, Његошев трг 26

МАТЕМАТИКА КАКО ЛАКО

»УРАЂЕНИ ЗАДАЦИ ИЗ МАТЕМАТИКЕ« - 4 књиге, садрже комплетну израду свих типова задатака из математике за I, II, III и IV разред гимназије, техничких и осталих средњих школа. Шаљемо поузећем. Цена сваке књиге 80 дин. Све 4 књиге - комплет само 250 дин. АДРЕСА: МАТЕМАТИКА — 71000 Сарајево, ПП 64

Драги забавниковци!

Због знатног повећања цена поштанских услуга, као и поскупљења рото-папира, принуђени смо да од следећег броја подигнемо цену „Политикиног забавника“ са 5 на 6 динара. Из истих разлога и други листови подигли су цену, и то за 2 и више динара. Ово повећање цене треба да подмири новонастале трошкове око опреме листа, штампања и допремања до вашег места.

Редакција

ОБАВЕШТЕЊЕ ПРЕТПЛАТНИЦИМА

Обавештавамо претплатнике да је због повећања цене листа дошло и до промене цене претплате. Почев од броја 1329, односно од 17. јуна 1977. године, нове претплатне цене износе:

	за нашу земљу	за иностранство
претплата за 3 месеца	65,00 дин.	132,00 дин.
претплата за 6 месеци	132,00 дин.	264,00 дин.
претплата за 1 годину	264,00 дин.	528,00 дин.

Уплате слати на текући рачун НИП „Политика“ — Београд, број 60801-601-822, са назнаком: претплата за „Политикин забавник“, и потпуном адресом на коју желите да шаљемо лист.

Све уплате примљене до 16. јуна 1977. године важе до истека претплате по старим ценама. Почев од 17. јуна 1977. године обрачунаваћемо нове цене према горњем ценовнику.

